

**SZOBI FEKETE ISTVÁN ÁLTALÁNOS IS-
KOLA
ÉS TAGINTÉZMÉNYEINEK**

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

***„GYEREKEIM, ITT SOK MINDENT MEGTANULHATOK, DE EZ MAGA A
KEZDET,
LEGYETEK JÓK ÉS TISZTESSÉGESEK A TÖBBIRE MAJD MEGTANÍT AZ
ÉLET”***

2020.

Tartalomjegyzék

Küldetésnyilatkozat.....	4
ISKOLÁNK NEVELÉSI PROGRAMJA	5
Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai	5
A NEMZETI ALAPTANTERV ÁLTAL MEGHATÁROZOTT PEDAGÓGIAI FELADATOK HELYI MEGVALÓSÍTÁSÁNAK RÉSZLETES SZABÁLYAI.....	20
A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK	25
A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS FELADATOK.....	28
A 21. SZÁZADI KÖVETELMÉNYEKNEK MEGFELELŐ ISKOLA KIALAKÍTÁSÁVAL KAPCSOLATOS FELADATOK.	32
A SZÜLŐ, A TANULÓ, A PEDAGÓGUS ÉS AZ INTÉZMÉNY PARTNEREI KAPCSOLATTARTÁSÁNAK FORMÁI.....	38
AZ ISKOLA VEZETÉSÉNEK ÉS KÖZÖSSÉGEINEK KÜLSŐ KAPCSOLATAI, EGYÜTTMŰKÖDÉSE ISKOLÁN KÍVÜLI INTÉZMÉNYEKSEL	42
A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG HELYI RENDJE	43
A PEDAGÓGUSOK HELYI INTÉZMÉNYI FELADATAI.....	52
AZ OSZTÁLYFŐNÖKI MUNKA TARTALMA, AZ OSZTÁLYFŐNÖKÖK FELADATAI.....	56
A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK SZABÁLYAI	57
AZ ISKOLÁBA JELENTKEZŐ TANULÓK FELVÉTELÉNEK, ÉS ÁTVÉTELÉNEK ELVEI.....	58
H E L Y I T A N T E R V.....	61
A TANKÖNYVEK ÉS MÁS TANESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI	62
A MINDENNAPOS TESTNEVELÉS, TESTMOZGÁS MEGVALÓSÍTÁSÁNAK MÓDJA	63
ISKOLAI ESÉLYEGYENLŐSÉGI INTÉZKEDÉSEK	63
AZ ISKOLÁNK EGÉSZSÉGNEVELÉSI ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉSI PROGRAMJA.....	64
A TANULÓK TANULMÁNYI MUNKÁJÁNAK ELLENŐRZÉSE ÉS ÉRTÉKELÉSE	74
VIZSGARENDSZER és VIZSGASZABÁLYZAT	87
AZ OTTHONI ÉS NAPKÖZIS FELKÉSZÜLÉST SZOLGÁLÓ, ELŐÍRT IRÁSBELI ÉS SZÓBELEI FELADATOK MEGHATÁROZÁSÁNAK ELVEI ÉS KORLÁTAI	90
Függelék.....	96
A pedagógiai program érvényességével, módosításával, nyilvánosságával kapcsolatos egyéb intézkedések	97

A Komplex Alapprogram bevezetése	99

„...Hálás vagyok érte, hogy
hagytak gyerekek lenni!”...
Fekete István

Küldetésnyilatkozat

Az iskola szerepe

Az iskola szerepe kapocs-szerep, egyensúlyteremtő szerep. Iskolánknak képesnek kell lennie gyümölcsöző összeköttetést teremteni az egyén és osztály, az osztály és családközösség, az iskola és a település közössége, a település és a társadalom, a nemzet és a nagyvilág között azáltal, hogy megfogalmazza, és értékékként közvetíti a humanista eszmeiséget, melynek alapkövei:

- az ember és az emberi élet feltétlen tisztelete,
- az egyéni és közösségi érdek harmonikus egysége,
- a család mint a nemzet tovább élésének záloga,
- a nemzeti hagyományok őrzése és ápolása,
- az ember és természet harmonikus egysége,
- a hazáért, a népért, emberiségért,
- a természetért való tenni akarás.

Ezen eszmények révén iskolánk erkölcsi és szellemi értékek felmutatója és letéteményese lehet egy anyagi értékekre alapozott társadalomban, szerepe tehát tudati egyensúlyteremtés, s ezáltal jelenthet kulcsot a család, nemzet, nagyvilág jövőjéhez az egyén számára. Csak az egyéni, kisközösségi, nemzeti értékek biztos hitében és jó ismeretében felnevelt gyermekek lehetnek képesek a maguk helyén értékelni más egyének, kisközösségek, nemzetek értékeit, hogy a békés egymás mellett élés, kölcsönös szerepe, és tisztelet jegyében közös akarattal munkálkodjanak a közös jövőért.

A tanuló iskolai szerepét tekintve is az egyensúly megteremtésére törekszünk, egyensúlyra a nevelés és oktatás között. A tanulóközpontúság elvét valló iskolánkban a diák e kettős ráhatás alanya, egyben egy rejtett érték, tehetség hordozója, s a mi feladatunk nem más, mint világra segíteni és tovább fejlődésre készíteni ezt a tehetséget. Éppen ezért tanulóinknak jogot biztosítunk arra, hogy a megfelelő alapok kötelező elsajátítása mellett beleszólhasson a nevelési oktatási programba, annak érdekében, hogy képességeinek és érdeklődéseinek megfelelően többlettudáshoz juthasson.

Az iskolánk által közvetítendő tudásról vallott nézetek.

Mivel az általános iskolai munka alapozás, iskolánknak kiindulópontot kell nyújtania diákjai számára ahhoz, hogy képességeiknek és érdeklődésüknek megfelelően tovább tanulhassanak, hogy a családalapításhoz, a társadalomba való beilleszkedéshez, egyszóval az életre való felkészüléshez szükséges alapokat megszerezhessék.

Az iskola egyensúlyteremtő szerepe ebben a vonatkozásban a tudományosság és praktikum gondosan kimunkált egyensúlyát kell, hogy jelentse.

Célunk közös, névadónk Fekete István sorait idézve:

„... Szolgálni a jót, lobogásra és világosságra gyűjtani azokat, akik keresik és várják a Szépet, hogy világosságra, öröme és szeretetre gyűljanak önmaguk és gyűjtsanak másokat is...”.

Erre a stabilizálódó és folyamatos fejlesztés alatt álló tevékenységsomagra építjük a kompetencia és élményalapú fejlesztés tanulását és megvalósítását.

A fejlesztési stratégia hatással van iskolánk egészének működésére. Ez azt jelenti, hogy elsősorban tantestületünk, de tanulóink is jelentős szakmai/módszertani fejlődés közepette élnek mindennapjaikat. A komplex intézményfejlesztés kifejti hatását az iskolahasználók teljes körére is. Tudjuk, hogy egy hosszú távú megújulási folyamat – pedagógiai kultúránk fejlődésének – elején járunk, de a tantestület nyitott az új út végig járására.

ISKOLÁNK NEVELÉSI PROGRAMJA

Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

Pedagógiai alapelveink

Nevelés és oktatás

Iskolánkban a legfontosabb feladat a tanulók korszerű ismereteinek és képességeinek, készségeinek kialakítása, bővítése, valamint személyiségük teljes körű fejlesztése.

Ennek érdekében:

- a tervszerű nevelő és oktató munka során fejlesztjük az alapkészségeket, és a tanulók számára korszerű, a mindennapi életben használható, tovább építhető alpműveltséget nyújtunk;
- iskolánk az emberre, a társadalomra, a művészetekre, a természetre, a tudományokra, az idegen nyelvre, az informatikára vonatkozó olyan ismereteket közöl, melyek segítik a diákok világképének formálódását és eligazodásukat szűkebb és tágabb környezetükben;
- nevelő-oktató tevékenységünk célja a gyermek személyiségének széleskörű fejlesztése;
- törekszünk a humánusra, az egyén és a közösség iránti tiszteletre, a kommunikáció elfogadott normáinak és helyes formáinak kialakítására és azok betartására;
- fontosnak tartjuk a tanulók megismertetését nemzeti kultúránk és történelmünk eseményeivel, személyiségeivel, szűkebb lakóhelyünk hagyományaival;
- célunk, hogy a tanulók körében legyen becsülete a szorgalmas munkával megszerzett tudásnak, ehhez legyen mód elsajátítani az egyéni tanulás különféle módszereit.

Valamennyien fontosnak tartjuk, hogy személyközpontú (humanisztikus) iskolánk legyen. Szeretnénk, hogy tanítványaink szeretettel gondoljanak vissza az itt töltött évekre, érezzék, hogy hagytuk „gyerekek lenni” őket. Ennek legfőbb jellemzője a nyitottság, amely az iskolai élet minden területét áthatja.

Az iskola nevelői szellemileg, erkölcsileg és testileg egészséges nemzedéket kívánnak nevelni a rájuk bízott gyermekekből. A felelősségtudat minden pedagógus munkáját áthatja, amikor a tanulók személyiségét fejleszti

- a tanulók képességeinek, készségeinek kialakítását végzi
- korszerű ismeretekre oktatja a diákot
- megtanítja tanulni
- kialakítja és fejleszti az osztályközösséget.

Minden diák érezze, hogy felelős önmagáért – a tetteiért, viselkedéséért, tanulmányainak végzéséért, társaiért, tehát az osztályközösségért is.

Szeretnénk elérni, hogy tanulóink körében a szorgalomnak, a tudásnak és a kitartó munkának becsülete legyen.

Az aktivitás mindig nagy szerepet játszott pedagógiai munkánkban. Tanulóink aktivitására építve formálhatjuk személyiségüket, fejleszthetjük képességeiket. Ez teszi lehetővé azt is, hogy gyermekeinkből valóban önálló, kreatív egyéniség váljék.

Mindannyiunk feladata, hogy a tanulási kedv felkeltésével, az önálló ismeretszerzésre való szoktatással elérjük, hogy a passzív befogadóból a tanítás – tanulás aktív résztvevője legyen a diákok többsége, azaz intenzíven bekapcsolódjon a tanulási folyamatba. A pedagógusok részéről ehhez attitűdváltozás szükséges, hiszen az ismeretátadás helyett a képességfejlesztésen kell a hangsúlynak lennie.

A kompetencia alapú oktatás során olyan tanulási programokat vezetünk be, amelyek nem előadó tanárt igényelnek, hanem a tanulási folyamatot irányító, segítő, támogató és innovatív pedagógust.

Differenciált bánásmód illeti meg a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű illetve veszélyeztetett tanulók mellett a jó képességű, tehetséges diákokat is. A differenciálásnak a nevelésben és az oktatásban egyaránt jelen kell lennie.

Az értékközvetítés, az értékátadás, de a szocializáció is csak akkor lesz eredményes iskolánkban, ha a nevelő hatások egységesek.

A pedagógusok önállósága a korszerű pedagógiai technológiák választásában és alkalmazásában, a módszertani szabadságban, a differenciálás módjaiban és az eszközök felhasználásában is megnyilvánul, tehát a módszer és az eszköz választható, de ezt a választást az előzőekben felsorolt pedagógiai elvek befolyásolják.

A kompetencia alapú oktatáshoz kapcsolódó alapelvek:

- A kompetencia alapú oktatás bevezetése, elterjesztése
- Esélyegyenlőség biztosítása
- SNI-s tanulók integrált oktatása
- A tanulók képességeinek és kulcskompetenciáinak egyénre szabott fejlesztése
- Alkotó pedagógiai klíma megteremtése

Iskolánk „eszményi” végzős tanulója – véleményünk szerint – a következő személyiség jegyekkel rendelkezne a kimenő szakaszok végére a kerettanterv által az összes műveltségi területen előírt követelményeket a saját képességeik szerint optimálisan és a későbbiekben is kimutathatóan tartós eredménnyel teljesítsék. Minden tanuló rendelkezzen olyan bővíthető ismeretekkel, készségekkel és jártasságokkal, amelyek képessé teszik arra, hogy a következő iskolafokon megállja a helyét. Tanulóink ismerjék a kulturált viselkedéshez, a közösségben éléshez szükséges magatartásformákat, s alakuljon ki bennük elképzelés saját közelebbi és távolabbi jövőjüket illetően.

Nevelési és oktatási céljaink megvalósulását illetően akkor tekintjük munkánkat sikeresnek, ha iskolánk végzős diákjainak legalább a nyolcvan százaléka a nyolcadik évfolyam végén eleget tesz a minden tanulóra megfogalmazott célok megvalósításának 80 %-ban.

Részvétel a közéletben

Az iskola a szülői kapcsolatok által folyamatosan részt kíván venni a lakóhely életében, célunk, hogy partnerközpontú intézményként működjünk.

Ennek érdekében:

- rendszeres kapcsolatot tartunk a tanulók szüleivel, a családokkal;
- igyekszünk lehetőséget teremteni arra, hogy az iskola életéből, tevékenységéből, eredményeiből minél többet megismertessünk a szülőkkel és a város érdeklődő polgáraival;
- helyszínt és szakmai segítséget biztosítunk különböző városi rendezvényeknek;
- ápoljuk és bővítjük eddigi kapcsolatainkat a városban található óvodával, zeneiskolával, közművelődési és egyéb intézményekkel;
- a nevelők fontos feladatuknak tartják, hogy az iskola – eddigi hagyományaihoz híven – képviseltesse magát a különféle városi rendezvényeken, és ilyen – a tanulók számára szervezett városi szintű – megmozdulások szervezésében, lebonyolításában maga is részt vegyen.

Az iskola pedagógiai tevékenységének értékrendszere

Nevelésünk meghatározó elemei azok az értékek, amelyeket a szülők, a tanulók, a fenntartó, és a társadalom oldaláról elvárásaként határozódnak meg. Ezen értékek közvetítői az iskola széles partneri környezetének szereplői: a pedagógusok, a szülők, a s nem utolsó sorban a formálódó gyermeki személyiség identifikációját meghatározó kortárs csoport, akik személyes példájukkal, tapasztalataikkal, mindennapi életvitelükkel megfelelő hatásokban képesek befolyásolni a velük kapcsolatban lévő tanulók magatartását, viselkedését.

Intézményi pedagógiai munkánkat a humanista erkölcsi értékek, a nemzeti tudat, a demokratikus célok, a tanulók személyiségének fejlesztése, a korszerű technikai - technológiai szemlélet alapján határozzuk meg.

Nevelő-oktató munkánk egészét áthatja az értékalapú szemléletközpontúság elve, mely az emberi magatartás alapvető értékein alapul: szeretet, bizalom, empátia, igazságosság, méltányosság, rend, szabadság, tudás, szolidaritás, egymás elfogadása, egyéniesítés (differenciálás).

Az emberi magatartás általános értékei

Az iskola:

- értékrendjében emberközpontú, humanista;
- tanulóinak elsősorban az ember tiszteletén, megértésén és szükség szerinti segítségén, s a másság elfogadásán alapuló humanista értékekkel kell rendelkezniük, figyelembe véve azt, hogy a tanulót nem érheti semmilyen okból hátrányos megkülönböztetés;
- értéként preferálja az aktivitást, kezdeményezőkézséget, döntési képességet, valamint az innovativitást, mert ezek olyan tulajdonságok, amelyek birtokában a tanulók irányítani képesek majd későbbi életüket;
- tanulói a sokoldalú személyiségfejlesztés eredményeképp maguk is aktív részesei legyenek egy derűs, harmonikus iskolai közösségnek.

Az intézményünk által kitűzött értékcélok

Fontos, hogy intézményünk folyamatosan fejlessze nevelő-oktató munkáját, melynek középpontjában természetesen a tanuló egész személyisége és lénye áll.

Célunk olyan széleskörű általános műveltség biztosítása, amely jó alapot ad a középfokú iskolában történő helytálláshoz. Tanulóink számára biztosítani kívánjuk mindazon ismeretek átadását, azoknak az alapkészségeknek és képességeknek kialakítását és fejlesztését, melyek életkori adottságaiknak megfelelnek, és szükségesek ahhoz, hogy fejlődésük töretlen legyen, megalapozva a felnőtt életben való boldogulásukat.

Olyan intézményért dolgozunk nap, mint nap, amit alapvetően a tanulók érdeke határoz meg, törekszünk a partnerközpontú gondolkodás és tevékenységrendszer megvalósítására az európai értékszemlélet és -rend alapján.

Legyen iskolánk és környezete esztétikus, vonzó, ahol a munka végzése megfelel a XXI. században jogosan elvárhatónak.

Törekszünk arra, hogy intézményünk hírnevét folyamatosan növeljük, nevünket minél szélesebb körben tegyük ismertté az oktatásügyben és a közéletben.

A nevelés-oktatás során arra kell törekedni, hogy a tanulóknak kialakítsuk a fogékonyságot az alábbi értékekkel kapcsolatban:

- nemzeti, lelki, érzelmi, tradicionális és konzervatív értékrendünk
- az emberiség közös értékei
- a demokrácia és a jogállam értékei
- európai, humán, illetve transzcendentális értékek

A nevelés keretében kívánatosnak tartjuk a tanulók személyes szociálisan értékes, tehát közösségfejlesztő és ún. önfejlesztő magatartásának alakítását, és az ennek megfelelő tevékenységi formák gyakoroltatását. Törekszünk a nemkívánatos tanulói megnyilvánulások leépítésére.

Társadalmi elvárás, hogy felkészítsük tanulóinkat a magasrendű és a közjót szolgáló aktivitásra. A személyiség fejlesztésben meghatározó szerepet töltenek be a jó szokások, példaképek, eszményképek és meggyőződések. Ehhez partnernek kérjük a szülői házat, a családot.

Az iskolában folyó nevelés-oktatás céljai, feladatai, a pedagógiai eszközök és eljárások formái

Az iskolában folyó nevelés és oktatás fő célja és feladata, hogy a gyermeki fogékonyságra, kíváncsiságra, érdeklődésre, nyitottságra építve elsősorban a következő készségeket, képességeket, tulajdonságokat alakítsa ki és fejlessze a tanulóknál.

Az iskola – mindenkorai pénzügyi lehetőségeitől függően – biztosítja a tanulók számára a tanulás-hoz szükséges egészséges, szép, otthonos környezetet, a taneszköz jegyzéknek megfelelő mennyiségű és minőségű tárgyi eszközöket.

- A tananyag mellett az általános emberi, nemzeti és európai értékek elfogadtatása, átadása alkotja.
- Az iskola nevelői a tanulók egyéni képességeihez igazodó oktatást (differenciálás) kívánják elősegíteni különféle – e célt szolgáló – módszerek és szervezeti formák alkalmazásával. A tanulók egyéni képességeit figyelembe vevő oktatás elsősorban a tanulási nehézségek enyhítésében, a felzárkóztatásban és a tehetséggondozásban valósul meg.
- Az iskolában az nevelést-oktatást – a tanulók személyiségének széleskörű fejlesztése céljából – sokszínű, változatos tevékenységrendszer egészíti ki a tanulók egyéni érdeklődéséhez és életkori sajátosságaihoz igazodva.
- Kiemelt feladatunk a sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek, tanulók speciális igényeinek figyelembevétele, egyéni képességeikhez igazodó, legeredményesebb fejlődésük elősegítése, a minél teljesebb társadalmi beilleszkedés lehetőségeinek megteremtése, integrált oktatása.
- Esélyegyenlőség érvényesítése, szegregációmentes együttnevelési környezet kialakítása.

A kulcskompetenciák fejlesztését a NAT erre vonatkozó előírásai és tartalmi szerint végezzük. Felértékelődik az egyén tanulási kompetenciájának fejlesztése, mert az emberi cselekvőképesség az egész életen át tartó tanulás folyamatában formálódik.

A NAT szerinti kompetencia alapú oktatáshoz kapcsolódó helyi célok:

- A sikeres munkaerő-piaci alkalmazkodáshoz szükséges, az egész életen át tartó tanulás megalapozását szolgáló képességek fejlesztése.
- A hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók segítése a kompetencia alapú oktatás megvalósításával.
- A digitális írástudás elterjesztése
- A tanulók képességeinek, kulcskompetenciáinak – lehetőség szerinti - egyénre szabott fejlesztése
- Újszerű tanulásszervezési eljárások bevezetésével a tanulók motiváltságának növelése
- A nevelőtestület módszertani kultúrájának fejlesztése
- Önálló intézményi innováció megvalósítása, nyomon követése, folyamatossá tétel
- Egységesség és differenciálás, módszertani alapelvek

Az eredményes tanulás segítésének elvei

- a képességek megismerése és fejlesztése, a készségek, ismeretek, tudástartalmak megalapozása, az attitűdök alakítása az 1–4. évfolyamon;
- folyamatos, egyénhez igazodó fejlesztés, a tudás bővítése, megszilárdítása az iskolázás további szakaszaiban;

Az eredményes szocializáció akadályainak korai felismerése és kezelése pedagógiai eszközökkel;

- a tanulási nehézségeinek feltárása, problémái megoldásának segítése
- a tanulás eredményességét növelő pedagógiai módszerek alkalmazása;
- a tanuló kiemelkedő teljesítményeinek, tehetségjegyeinek feltárása, fejlesztése
- motiváló és hatékony tanulásszervezési eljárások alkalmazása
- egységes alapokon nyugvó tanulási követelmények, ellenőrzési-értékelési

Eljárások alkalmazása;

- a sajátos nevelési igényű, akadályozott, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdők elfogadása, beilleszkedésük feltételeinek kölcsönös alkalmazkodáson alapuló megteremtése.

E célrendszernek alárendelten a tanórák eredményességének alapfeltételei:

- átgondolt tervezés
- a tanulók kellő motiválása, aktivizálása
- a tanulók tevékenykedtetése
- folyamatos ellenőrzés és értékelés

folyamatos fejlesztési feladatok:

- korszerű oktatási tartalom
- megújult nevelési és oktatási módszerek
- a fenti célok érdekében a pedagógus továbbképzésben való részvétel
- jól mérhető ellenőrzési és értékelési eljárások
- a minőségi pedagógiai munka anyagi elismerése
- a megfelelő minőségi feltételek biztosítása

Feladatok

Az iskolánkban folyó nevelő-oktató munka alapvető feladatai:

Ismeretközvetítés, ismeretátadás

Nyújtson iskolánk a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő szilárd, biztos ismereteket. Készítse fel a diákokat a továbbtanulásra, a társadalomba való majdani beilleszkedésre, ismertesse meg velük a tovább haladáshoz szükséges műveltségi anyagot. Alakítsa ki a tanulóknak a műveltség elsajátításának képességét.

Értékközvetítés, értékátadás

A nevelés-oktatás folyamatában erősíteni kell tanulóinkban a nemzeti azonosságtudatukat nemzeti kultúránk értékeinek átadásával. Ennek segítségével kell olyan embereket nevelni, akik értik, tudják, érzik saját népük és más népek kultúráját, s azt, hogy ezek kölcsönhatásban állnak egymással. Alapvető értéknek tekintjük a jószágot, igazságosságot, becsületességet, őszinteséget.

A problémamegoldó gondolkodás fejlesztése

Olyan embereket szeretnénk nevelni, akiket a körülöttük lévő világ problémái foglalkoztatnak, akik képesek az újszerű problémák meglátására, annak eredeti megoldására. Ehhez szükséges a gondolkodás hajlékonysága, eredetisége, problémaérzékenység, átfogalmazási képesség, problémahelyzetben több lehetséges megoldás keresése. Kedvelje a bonyolult problémahelyzeteket, szeresse a játékoságot, legyen képes a lényegkiemelésre.

Pozitív életszemlélet kialakítása

Fontos, hogy a tanuló sajátítsa el és tartsa be az alapvető erkölcsi normákat (becsületesség, kötelesség, őszinteség, megbízhatóság, szavahihetőség), legyen kulturált a viselkedése, humánus a magatartása, tisztelje és becsülje a másik embert, fogadja el a másságot, legyen képes a konfliktusokat elviselni, vagyis alakítson ki önmagával és társadalmi környezetével jó viszonyt, pozitív életszemléletet.

Kommunikációs készségek kialakítása, fejlesztése

A kommunikációs alapképességek: a beszéd, az olvasás és az írás.

Azt kell elérnünk, hogy tanulóink valamennyi tantárggyal, a NAT témaköreivel kapcsolatban tudjanak önállóan beszélni, önállóan olvasni és önállóan írni. A három kommunikációs alapképességgel kapcsolatban még további követelményeink is kell, hogy legyenek. Tanulóink értsék is, amit mondanak, olvasnak, leírnak. Tudjanak kritikát, véleményt mondani. Vegyék észre a hibát, javításukra is fordítsanak gondot. Egyfajta esztétikai igényességgel is párosuljon önálló tevékenységük.

Az idegen nyelv és az informatika is egyre nagyobb szerepet kap a kommunikációs és az információs kulcskompetenciák kialakításában. Elősegítve a komplex információk kezelésével kapcsolatos képességek kialakítását, fejlesztését.

Felső tanulóknál növekvő szerepet kap a közvetett kommunikáció.

A NAT szerinti kompetencia alapú oktatáshoz kapcsolódó helyi feladatok:

- A kompetencia alapú oktatás kiterjesztése
- Élet közeli tanulási környezet kialakítása
- A tanulási stratégiák alkalmazásában a sokszínűségekre törekvés
- A játékoság, a szimuláció gazdag eszköztárának biztosítása

Eszközök, eljárások, módszerek

Nevelési, oktatási céljaink megvalósítását segítik az iskola pedagógusai által alkalmazott személyiség- illetve közösségfejlesztésre irányuló eljárások, nevelési módszerek. Ezeket a későbbi fejezetekben részletezzük.

Nevelési módszereink két nagy csoportra oszthatók:

Közvetlen (direkt) módszerek azok, amelyeknek alkalmazása során a nevelő közvetlenül, személyes kapcsolat révén hat a tanulóra.

Közvetett (indirekt) módszerek azok, amelyekben a nevelő hatás áttételesen, a tanulóközösségen keresztül érvényesül.

Szociális technikák:

Technikák az ön- és emberismeret fejlesztéséhez:

Ezek olyan eszközök, technikák, amelyeknek lényeges eleme, hogy a világra vonatkozó ismeretek mellett, azokkal szinkronban fejlesszük a tanulók belső, pszichés világát, társas kapcsolatait, egyedi tulajdonságait, készségeit.

Szociális készségfejlesztő technikák:

- fejlesztő interjú
- fejlesztő beszélgetés

A tanulók problémamegoldó és konfliktuskezelő készségeinek fejlesztése, illetve a meglévők erősítése.

- minta- és modellnyújtás
- megerősítés (buzdítás, jutalmazás)
- szerepjáték
- dramatizáló tevékenység

Tanórai foglalkozások

Egyéb foglalkozások

- Szakkörök
- Tanulmányi és sportversenyek
- Korrepetálások, tehetséggondozás
- Napközi, tanulószoba, iskolaotthon
- Könyvtár

Szabadidős tevékenységek

- Művészeti foglalkozások
- Sportfoglalkozások
- Osztályprogramok

Közéleti tevékenységek

- Diákönkormányzat
- Társadalmi életben való részvétel

Erdei iskolák, több napos osztálykirándulások, Alkotó műhely

Az erdei iskola sajátos, a környezet adottságaira építő nevelés- és tanulásszervezési egység, mely a szorgalmi időszakban megvalósuló, egybefüggően többnapos, az iskola szokásos működési helyétől különböző helyszínen végzett tanulásszervezési mód, melynek során a tanulás a tanulók aktív, cselekvő, kölcsönösségen alapuló együttműködésére és kommunikációjára épül.

Kiemelt feladata a környezettel harmonikus, egységes életvezetési képességek fejlesztése, és a közösségi tevékenységhez kötött szocializáció.

Osztályaink minden tanév június utolsó hetében egy hetet erdei iskolában, vagy három napot osztálykiránduláson tölthetnek.

Nagy hangsúlyt kap a környezeti- és egészséges életmódra nevelés, a természeti és kulturális emlékeink megfigyelése, a természettudományos gondolkodás empirikus tapasztalatokon alapuló fejlesztése, a velünk élő környezet minél alaposabb megismerése. A programok összeállításában fontos szerepet jut a tanulók életkora, már meglevő ismeretei mellett annak is, hogy pedagógusaink hogyan és mit szeretnének a megfigyeltékből beilleszteni a további iskolai munkába. A kóspallagi Alkotó műhely használata a Helyi tanterv keretében valósul meg.

Pályázati lehetőségeink kimerítésével határozott törekvésünk – a nemzeti összetartozás érzésének erősítését szolgálva – annak elérése, hogy diákjaink intézményünkben folytatott tanulmányaik alatt legalább egy alkalommal az iskola által szervezett kirándulás keretében eljussanak olyan Kárpát-medencei területekre (testvériskolánkba), amelyeken jelentős számú magyar nemzetiség él. Ezt a Határtalanul és az Erasmus+ pályázatokon keresztül valósítjuk meg.

Pedagógiai folyamatok

A tanítás-tanulás területei

A nevelőtestület az iskolavezetés és a munkaközösség-vezetők irányításával közösen határozza meg az iskolánkban folyó tanulás tartalmi, formai és szervezeti egységeit.

Pedagógiai programunkban rögzítjük a jelenleg optimálisnak tartott tanulási tendenciákat, amit ha szükségesnek tartunk, a lehetséges keretek között módosítunk.

Iskolánk pedagógiai munkájában a legfontosabb a tanítás-tanulás tevékenysége, melynek középpontjában a motiváló tényezők állnak.

Intézményünk alapvető célja, hogy a tanítás-tanulás folyamata:

- A „tanulói eszménykép” megközelítését valamennyi diákunk elé célként kell kitűzni, ezért iskolánk nevelési és oktatási céljai minden tanulóra vonatkozóan a következők:
- teremtsen szilárd alapokat, tegye nyitottá, fogékonnyá az értékek, erkölcsi normák befogadására a tanulókat, és kreatívvá a szerzett képességek alkalmazásában;
- minden irányú tevékenységét a szemléletesség, a cselekedtetés, az önálló munkáltatás, a differenciáltság és a kulcskompetenciák fejlesztése hassa át.

- ismerjék az együttélés szabályait, viselkedjenek fegyelmezetten és kulturáltan az iskolában, valamint iskolán kívül is,
- legyenek képesek valamennyi tantárgyból a helyi tanterv követelményeinek legalább minimum szintű teljesítésére,
- tegyenek szert olyan alapvető ismeretekre, tudásra, műveltségre, amely lehetővé teszi továbbtanulásukat, az alapvizsga letételét.
- alakuljon ki önismeretük, önfegyelmük, fejlődjön önkritikájuk,
- tudatosan törekedjenek az egészséges életmód megvalósítására, a szabadidő helyes eltöltésére,
- érezzék felelősséget társaik, az élő és az épített környezet megóvása iránt,
- törekedjenek az iskola hírnevének öregbítésére, a kialakult jó hagyományok megőrzésére, fejlesztésére. (pl. évváró, ballagás).

Fejlesztési területek – nevelési célok

A fejlesztési területek és a nevelési célok áthatják a pedagógiai folyamat egészét, s így közös értékeket jelenítenek meg. A célok elérése érdekében a pedagógiai folyamatban egyaránt jelen kell lennie az ismeretszerzés, a gyakoroltatás-cselekedtetés mellett a példák érzelmi hatásának is.

E területek – összhangban a kulcskompetenciák alapját adó képességekkel, készségekkel, az oktatás és nevelés során megszerzett ismeretekkel, és a tudásszerzést segítő attitűdökkel – egyesítik a hagyományos értékeket és a XXI. század elején megjelent új társadalmi igényeket.

Az erkölcsi nevelés

A tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, a cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatuk elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, közösségi beilleszkedésük elősegítése, az önálló gondolkodásra és a majdani önálló, felelős életvitelre történő felkészülésük segítése. Hangsúlyt kell helyezni a közelmúlt viharos történelmi eseményeinek etikai alapú megítélésére, a XX. századi totális diktatúrák lélektelen, emberellenes voltának sokoldalú bemutatására, különös tekintettel a társadalomtudományi és művészeti tantárgyak oktatása terén.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

Tanulóink ismerjék meg nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait. Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését. Tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát, ugyanakkor legyenek képesek azon alkotók helyes etikai alapú megítélésére is, akik elfogadhatatlan politikai és morális szerepvállalásuk révén – akár passzívan, akár tevőleges cselekvések során – az embertelen eszmék és gyakorlat szolgálatába álltak, idegen elnyomó hatalmak érdekeit szolgálták ki. Alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése.

A nemzeti öntudat egészséges voltától idegen mindenféle nacionalizmus – így a nemzetiségek, a vallási-nyelvi etnikumok történelem- és jelenformáló szerepének és államalkotó létük elismerésének az iskolai nevelés-oktatás egészében evidenciának kell lennie.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

Cselekvő állampolgári magatartást a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemzi. A részvétel a közügyekben megkívánja a kreatív, önálló kritikai gondolkodás, az elemző képesség és a vitakultúra fejlesztését.

A felelős, hazájáért cselekedni akaró és tudó állampolgárrá nevelésnek szerves része a demokratikus jogállam és a nemzeti függetlenség (szuverenitás) ellen fellépő törekvések felismerése, és annak megértetése, hogy a diktatúrák elleni küzdelem minden korban elsődleges állampolgári kötelezettség, hiszen a jogtiprásból sohasem születhet jog. Ennek alapján kell a XX. századi totális diktatúrák jellemzőit is feldolgozni, feltárva e rendszerek emberiesség ellen elkövetett soha el nem évülő bűntetteit is.

Az iskola minden évfolyamán fontos feladat – az életkori sajátosságok és egyéb specifikációk mentén – Magyarország Alaptörvényének, különösen a Nemzeti Hitvallásban és az Alapvetésben foglaltak megismertetése.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Az önismeret – mint a személyes tapasztalatok és a megszerzett ismeretek tudatosításán alapuló, fejlődés fejleszthető képesség – a társas kapcsolati kultúra alapja. Elő kell segíteni a tanuló kedvező szellemi fejlődését, készségeinek optimális alakulását, tudásának és kompetenciáinak kifejezésre jutását, s valamennyi tudásterület megfelelő kiművelését. Hozzá kell segíteni, hogy képessé váljék érzelmeinek hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének az empátiának a fejlődésére, valamint a kölcsönös elfogadásra.

A családi életre nevelés

A család kiemelkedő jelentőségű a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában.

A szűkebb és tágabb környezet változásai, az értékrendben jelentkező átrendeződések, a családok egy részének működésében bekövetkező zavarok szükségessé teszik a családi életre nevelést.

Kitüntetett feladatunk a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek megbecsülése, a felelős párkapcsolatok kialakításában, ismereteket közvetít a családi életükben felmerülő konfliktusok kezelésére. Az iskolában foglalkoznia kell a szexuális kultúra kérdéseivel is.

A testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez.

Láttatni kell a diákokkal, hogy a fizikai erőnlét, a fittség – a test egészsége és jóléte – elválaszthatatlan a lelki egyensúlytól, a lélek egészségétől. A rendszeres testnevelés és sporttevékenység révén könnyebb elviselni a stresszt, a fizikai, lelki és szellemi terheléseket. A testi és a lelki egészség harmonikusan együttható fejlesztése és megőrzése a tanulók élethosszig tartó, egészségtudatos, fizikailag aktív életvezetésre történő szocializálásának célját szolgálja, melyhez szorosan kapcsolódik a tehetséggondozás és a motoros műveltség eszközeivel való személyiségfejlesztés is. Az

egészségfejlesztés és -megőrzés ösztönző erővel kell, hogy bírjon az egészségközpontú tevékenységrendszerek tudatos kialakítására és fenntartására. A tanulókat ösztönözni kell arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stressz- és feszültségoldás különféle ismereteinek elsajátítására, módszereinek alkalmazására.

Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megővására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére.

Nélkülözhetetlen szerepet tölt be a mozgástanulás a tanulók saját testképének megismerésében és a testtudat kialakításában. Mindennek sikere nagyban függ a komplex intézményi mozgásprogram elméleti és gyakorlati minőségétől.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális érzékenységet, segítő magatartás kialakítása a tanulóknál úgy, hogy saját élmény tanuláson keresztül ismerik meg ezeknek a csoportoknak a sajátos igényeit, élethelyzetét. A segítő magatartás számos olyan képességet igényel és fejleszt is egyúttal (együttérzés, együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás és-megvalósítás), amelyek gyakorlása elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári létezéshez.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A felnövekvő nemzedéknek ismernie és becsülnie kell az életformák gazdag változatosságát a természetben és a kultúrában. Meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja.

A természettudományi oktatás és nevelés terén a tanulók empirikus tapasztalataira épülő és életkori sajátosságaikhoz, igényeikhez adekvát módon kapcsolódó ismeretátadás a természettudományos és műszaki életpályákra való szocializáció sikerességének záloga.

A természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára.

Olyan magatartás határozza meg a tanulók viszonyát az ember életteréül szolgáló környezethez, annak fenntartható megővéséhez és fejlesztéséhez, melynek tudásbázisa nem kizárólagosan a rendszerszerűség, az alapelvek és kulcsfogalmak merev struktúrájára épül, hanem elsősorban a különféle összefüggésekre alapozott és begyakorolt természettudományos és műszaki műveltség mindennapi életben és a munka világában való hatékony alkalmazhatóságához.

Az intézménynek fel kell készítenie őket a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására. Törekedni kell arra, hogy a tanulók megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.

A természettudományos oktatás-nevelés, a műszaki életpályára való szocializáció és a környezeti nevelés terén a jelenben folyó kutatások folyamatai alapvető jellegű ismeretnek és a nem hagyományos oktatásszervezési módszerek terrénumának egyre nagyobb szerepet kell biztosítani.

Pályaorientáció

Az iskolának – a tanulók életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest – átfogó képet kell nyújtania a munka világáról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket kell biztosítani, amelyek révén a diákok kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát, valamint képessé válnak arra, hogy ehhez megtegyék a szükséges erőfeszítéseket. A pályaaorientációs feladatok a kóspallagi Alkotó műhelyben megvalósuló projektfeladatok segítségével is fejlesztésre kerülnek.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A felnövekvő nemzedéknek hasznosítható ismeretekkel kell rendelkeznie a világ gazdaság, a nemzetgazdaság, a vállalkozások és a háztartások életét meghatározó gazdasági-pénzügyi intézményekről és folyamatokról.

A tanulók ismerjék fel saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való észszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén. Biztosítani szükséges a pénzügyi rendszer alapismereteire vonatkozó pénzügyi szabályok, a banki tranzakciókkal kapcsolatos minimális ismeretek és a fogyasztóvédelmi jogok tanítását.

A fenntarthatóság gazdasági-üzleti világban értelmezhető vonatkozásai olyan fejlődési folyamatot feltételeznek, mely az önfenntartó mechanizmusok, a megújuló erőforrások révén nem csak a természettudományi műveltségterülethez, hanem a testi-lelki egészség céljaihoz is kapcsolódnak az iskolai nevelés-oktatás területén.

Médiatudatosságra nevelés

Célunk, hogy a tanulók a mediatizált, globális nyilvánosság felelős résztvevőivé váljanak: értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét. A médiatudatosságra nevelés az értelmező, kritikai beállítódás kialakítása és tevékenység-központúsága révén felkészít a demokrácia részvételi kultúrájára és a médiumoktól is befolyásolt mindennapi élet értelmes és értékelv megszervezésére, tudatos alakítására.

A tanulás tanítása

A tanulás tanítása az iskola alapvető feladata. Minden pedagógus teendője, hogy felkeltse az érdeklődést az iránt, amit tanít, és útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban.

Meg kell tanítani, hogyan alkalmazható a megfigyelés és a tervezett kísérlet módszere; hogyan használhatók a könyvtári és más információforrások, hogyan mozgósíthatók az előzetes ismeretek és tapasztalatok; melyek az egyénre szabott tanulási módszerek; miként működhetnek együtt a tanulók csoportban; hogyan rögzíthetők és hívhatók el pontosan, szó szerint például szövegek, meghatározások, képletek. Olyan tudást kell kialakítani, amelyet a tanulók új helyzetekben is képesek alkalmazni, a változatok sokoldalú áttekintésével és értékelésével. A tanulás tanításának elengedhetetlen része a tanulás eredményességének, a tanuló testi és szellemi teljesítményeinek lehetőség szerinti növelése és a tudás minőségének értékelése.

A tanulásmódszertan támogatására az IPOO modell bevezetése.

Kulcskompetenciák

Anyanyelvi kommunikáció

Az anyanyelvi kommunikáció magában foglalja a fogalmak, gondolatok, érzések, tények, vélemények kifejezését és értelmezését, megőrzését és közvetítését szóban és írásban (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás szóban és írásban), valamint a helyes, öntudatos és alkotó nyelvhasználatot az oktatásban és képzésben, a társadalmi és kulturális tevékenységek során, a családi és a társas életben, a munkában és a szabadidős tevékenységekben, a társas valóság formálásában.

Idegen nyelvi kommunikáció

Az idegen nyelvi kommunikáció – az anyanyelvi kommunikációhoz hasonlóan – az alapvető nyelvi készségekre épül: fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények megértése, kifejezése és értelmezése idegen nyelven különböző tevékenységi formákban. Ilyen a hallott és olvasott szöveg értése, a szövegalkotás és az interakció szóban és írásban. Ezek a tevékenységek az élet különböző területein – oktatás és képzés, munka, családi és társas élet, szabadidős tevékenységek – az egyén szükségleteinek megfelelően folynak.

Az idegen nyelv belépésének második évfolyamától kezdve tudatosan és szisztematikusan kondicionálni kell a tanulókat, ösztönözni az alapfokú nyelvvizsga letételére.

Matematikai kompetencia

A matematikai kompetencia kialakításához elengedhetetlen az olyan meghatározó bázisképességek fejlesztése, mint a matematikai gondolkodás, az elvonatkoztatás és a logikus következtetés.

Természettudományos és technikai kompetencia

A természettudományos kompetencia az ismereteknek és készségeknek azt a rendszerét jelöli, amelynek megfelelő szintje lehetővé teszi, hogy megfelelő ismeretek és módszerek felhasználásával leírjuk és magyarázzuk a természet jelenségeit és folyamatait. A technikai kompetencia ennek a tudásnak az alkotó alkalmazása az emberi vágyak és szükségletek kielégítése érdekében.

A természettudományos nevelés és oktatás terén a témaanyagok gyakorlatközpontú, a tanulók életkori sajátosságaihoz adekvát módon illeszkedő megközelítése hozzájárul a motiváció hatásosabb felkeltéséhez, valamint a természettudományi és műszaki életpályára történő szocializációhoz.

Mind a tehetséggondozás, mind a felzárkóztatás és a fejlesztés terén kiemelt fontosságú a komplex eszközök használata, a módszertan és az oktatásszervezési formák változatossága, így a természettudományos gondolkodás tanórán kívüli környezetben történő fejlesztése.

Digitális kompetencia

A digitális kompetencia felöleli az információs társadalom technológiáinak (információs és kommunikációs technológia, a továbbiakban IKT) és a technológiák által hozzáférhetővé tett, közvetített tartalmak magabiztos, kritikus és etikus használatát a társas kapcsolatok, a munka, a kommunikáció és a szabadidő terén.

Szociális és állampolgári kompetencia

A személyes, értékalapú, személyek és kultúrák közötti párbeszédre nyitott szociális és állampolgári kompetenciák a harmonikus életvitel, valamint a közösségi beilleszkedés feltételei. A közjó iránti elkötelezettség és tevékenység felöleli a magatartás minden olyan formáját, amelynek révén az ember hatékony és építő módon vehet részt az egyre sokszínűbb társadalmi és szakmai életben, továbbá – ha szükséges – képes a konfliktusok megoldására.

Kezdeményező képesség és vállalkozói kompetencia

A kezdeményező képesség és a vállalkozói kompetencia segíti az embert, hogy igyekezzék megismerni tágabb környezetét, és ismeretei birtokában képes legyen a kínálkozó lehetőségek megragadására. Ez tudást, kreativitást, újításra való törekvést és kockázatvállalást jelent, valamint azt, hogy az egyén céljai érdekében terveket készít és valósít meg. Alapját képezi azoknak a speciális ismereteknek, készségeknek és magatartásformáknak, amelyekre a mindennapi életben, a társadalomban és a munkahelyen szükség van.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejező készség

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejező készség magában foglalja az esztétikai megismerést, illetve az elképzelések, képzetek, élmények és érzések kreatív kifejezésének elismerését, befogadását mind a hagyományos művészetek nyelvén, mind a média segítségével, különösen az irodalomban, a zenében, a táncban, a drámában, kifejező eszközök, a fotó és a mozgókép segítségével.

A művészi-alkotói szabadság korlátjaként jelenik meg mások jogai, a nemzet és az emberiség elleni, azzal megalkuvó vagy tevőlegesen közösséget vállaló magatartás elítélése és etikai alapú megítélése, különösképpen a XX. századi totális diktatúrákkal kapcsolatban.

A hatékony, önálló tanulás

A hatékony, önálló tanulás azt jelenti, hogy az ember képes kitartóan tanulni, saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve a hatékony gazdálkodást az idővel és az információval. Felismeri szükségleteit és lehetőségeit, ismeri a tanulás folyamatát. Ez egyrészt új ismeretek szerzését, feldolgozását és beépülését, másrészt útmutatások keresését és alkalmazását jelenti. A hatékony és önálló tanulás arra készíti a tanulót, hogy előzetes tanulási és élettapasztalataira építve tudását, a képességek együttesére támaszkodó készségeit a legkülönbözőbb helyzetekben alkalmazza: tanulási és képzési folyamataiban, otthon, valamint a munkában egyaránt. A motiváció és a magabiztosság e kompetencia elengedhetetlen eleme.

XXI.századi kompetenciák

Együttműködés. Fontos, hogy itt nem együtt vagy egymás mellett elvégzett feladatokról van szó, hanem valódi kollaborációról. Ennek feltétele, hogy a diákok közös felelősséget vállaljanak és érdemi döntéseket hozzanak egy olyan termék (vagy egyéb végeredmény) elkészítéséért, amelyet egymás nélkül nem tudtak volna elkészíteni.

Tudásépítés, amelynek során a diákoknak nem az a feladatuk a tanórán, hogy a „leadott” anyagot „visszaadják” vagy passzív befogadói legyenek egy órai tananyagnak, hanem az, hogy a megkapott információkat felhasználják, majd értelmezés, szintézis, elemzés vagy kritikus értékelés segítségével egy jellemzően nyitott kérdésre keressenek választ.

Önszabályozó tanulás. Akkor beszélhetünk ennek magvalósulásáról, ha 1) a tevékenység elég hosszú ideig tart, hogy a folyamat közben kapott visszajelzések alapján a tanulók újragondolhassák a munkájukat, és változtassanak, 2) a diákok előre megkapják az értékelés szempontjait, és 3) lehetőségük van saját feladataikat és a feladatvégzés fázisait tervezni.

Valós problémák megoldása és az innováció. Ennek a fejlesztéséről akkor beszélhetünk, ha 1) a diákok olyan feladatot kapnak, amelyre nem ismerik előre a választ, sem a megoldáshoz vezető utat, 2) a probléma valós, és a feldolgozott adatok léteznek, nem a feladat kedvéért készültek, és 3) a probléma megoldását a diákok megpróbálják az iskolán kívüli világban meg is valósítani.

IKT-eszközök használata. A digitális világról azt gondoljuk, hogy alapjaiban változtatta meg azt, ahogy tanulunk és tanítunk, ezért nem tehetjük meg, hogy ne kíséreljük meg megkeresni az IKT-eszközök helyét ebben a folyamatban. Nem elég, ha a tanulók passzív befogadói, fogyasztói a digitális tartalmaknak, arra kell törekednünk, hogy aktív használói, netán digitális tartalmak vagy eszközök tervezői legyenek valós célközönség számára.

Kiterjesztett kommunikáció készsége. Itt írásbeli és szóbeli kommunikációra egyaránt gondolunk, a digitális világ pedig minderre számos csatornát kínál, webináriumoktól a podcastokon át egészen az összetett infografikákig. A kommunikáció során vizsgálnunk kell, hogy 1) a feladatvégzés során a diákoknak szükséges-e írásban vagy szóban kommunikálniuk, 2) a kommunikáció során érvekkel alá kell-e támasztaniuk és bizonyítaniuk kell-e állításaikat, 3) és ezt egy célközönséghez kell-e igazítaniuk.

A NEMZETI ALAPTANTERV ÁLTAL MEGHATÁROZOTT PEDAGÓGIAI FELADATOK HELYI MEGVALÓSÍTÁSÁNAK RÉSZLETES SZABÁLYAI

Fejlesztési szakaszok

A Nat-ban meghatározott fejlesztési feladatok az egyes képzési szakaszokhoz kapcsolódnak.

Az alapfokú nevelés-oktatás szakasza:

- 1–4. évfolyam;
- 5–8. évfolyam;

AZ ALAPFOKÚ KÉPZÉS ELSŐ SZAKASZÁNAK (ALSÓ TAGOZAT: 1–4. ÉVFOLYAM) FELADATAI

A nevelési-oktatási szakasz alapvető feladata az alapkészségek biztos kialakítása, a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges alapkompétenciák, készségegyüttesek és tudástartalmak megalapozása, valamint a tanulási motiváció felkeltése és fenntartása.

Óvoda–iskola átmenet

Az óvoda–iskola átmenet zavartalansága érdekében kívánatos a már meglévő jó gyakorlatok (például csoportos iskolalátogatások, szülői tájékoztatók, „iskolacsalogató” foglalkozások) elterjesztése és általánossá válása. A beiratkozásokat követően a szeptemberi iskolakezdésig tartó időszakban fontos szerepe van az első évfolyamon tanító pedagógus által kezdeményezett, a szülőket és gyermekeket célzó kapcsolatfelvételnél. Lehetőség szerint olyan játékos foglalkozásokat is célszerű szervezni, amelyek támogatják a helyszín és a kortársak megismerését, csökkentve ezzel az iskolakezdéssel kapcsolatos szorongások mértékét.

Az érésben és fejlődésben késést mutató gyermekek számára az óvoda–iskola átmenet megkönnyítésének lehetséges útja az óvoda utolsó éve és az alapfokú képzés első nevelési-oktatási szakaszának kezdete (1. évfolyam) közé illesztett, az iskola pedagógiai programjában rögzített felkészítő évfolyam. Ennek lehetőségét a későbbiekben a fenntartóval való egyeztetés és átszervezés után az érintett szülők/gondviselők már az iskolaválasztáskor megismerhetik a köznevelési intézmény pedagógiai programjából, illetve az óvoda által nyújtott tájékoztatás alapján. A felkészítő osztály és az első évfolyam közötti választás a szülő döntése.

Az iskolák felkészítő osztályaiban külön hangsúlyt kap a mozgás fejlesztése, ezen belül példaként az izomtónus-fejlesztő feladatok, egyensúlygyakorlatok, utánzó játékok, a ritmusérzék fejlesztése, a grafomotoros készségek fejlesztése, a térbeli tájékozódás a testséma fejlesztésének bevonásával, az irányok megkülönböztetésének gyakorlása. A felkészítő évfolyam kiemelt feladata az anyanyelvi készségek és beszéd fejlesztése, az érzékelés és az észlelés (hallás, látás, szaglás, tapintás, kinezetikus érzékelés), a figyelem (fókuszált, megosztott, szelektív), a végrehajtó funkciók (például viselkedéskontroll, -gátlás, -monitor, -korrekció), az emlékezet (például terjedelem, kapacitás), valamint a logikai készségek fejlesztése.

Az 1–4. évfolyam kiemelt céljai és nevelési-oktatási feladatai

Az 1–4. évfolyam, mint nevelési-oktatási szakasz, az iskolába lépő gyermek természetes kíváncsiságára és tanulás iránti vágyára épít. Erre a belső motivációra alapul a tanulónak a nevelés-oktatás folyamatába történő fokozatos bevezetése, az iskola szabályainak elfogadtatása. A motiváció folyamatos fenntartását biztosíthatja a személyiség fejlődését is célzó fejlesztés, valamint a tudatos tanulás megalapozása.

Az iskola óvodától eltérő világában tanulmányait megkezdő kisgyermek iskolai pályafutása akkor indulhat sikeresen, ha a tanulást meghatározó képességei az induláskor vagy az azt követő, fejlesztéssel támogatott érés és fejlődés során eléri az alapvető fejlettségi szintet. A tanulási folyamat

nem építhető feltételezett tárgyi tudásra, ismeretre. A nevelési-oktatási feladatok megvalósítása során mindenképpen figyelembe kell venni, hogy az 1–4. évfolyamon tanuló, jellemzően 6–10 éves tanulók képességei jelentősen eltérhetnek. A különbségek feltárása, az érési késést, fejlődésbeli elmaradást mutató gyermekek képességeinek fejlesztése az alapkészségek kialakítása szempontjából is az alapozó nevelési szakasz kiemelt feladata.

Az első tanév első féléve minden köznevelési intézményben olyan előkészítő szakasz, amely tananyagában, módszereiben és értékelési formáiban eltér a későbbiektől. Kiemelt cél ebben a szakaszban az óvodából az iskolába való átmenet megkönnyítése, a tanulók előzetes ismereteinek feltárása, képességeik megfigyelése, a pszichikus funkciók fejlesztése, megerősítése. Ennek megfelelően, más évfolyamokhoz viszonyítva, arányaiban sokkal több időt kell fordítani a személyiség- és a képességfejlesztésre, a jól megválasztott nevelési módszerek hatásának követésére, mint a tanulási eredményekben megjelenített ismeretanyaggal való foglalkozásra. A 6–7 éves korú tanulók életkori sajátossága, hogy tapasztalataikat gyakorlati cselekvések közben, elsősorban az érzékelés és részben fejlett észlelés útján szerzik, ezért a készség- és képességfejlesztést elsősorban a közvetlen tapasztalatszerzésre, játékra, szabad, kötetlen tevékenységekre kell építeni, és kevésbé a tankönyvi vagy munkafüzeti feladatokra. Az első évfolyamon megvalósított mély és alapos előkészítés teszi majd lehetővé a korai matematikának (számérzék, számfogalom, számolás, becslés, mennyiségi állandóság) az adott osztályban tanulók induló képességeinek és készségeinek megfelelő fejlesztését, az életkorra jellemző jelentős különbségek kiegyenlítését, az olvasás és írás nyugodt tempójú, biztos elsajátítását.

Az életkori sajátosságoknak megfelelően, valamint a jellemző figyelemkoncentráció eltéréseit is figyelembe vevő tanórai foglalkozásokkal, a tanórán belül 15-20 perces tevékenységek váltakozásával segíthető a tanulás konszolidációja, biztosítható a megfelelő terhelés, valamint a figyelem fenntartása. Amennyiben az adott pedagógus több tantárgyat tanít (általánosságban ez a kialakult gyakorlat Magyarország köznevelési intézményeiben), saját döntési szabadsága és egyben felelőssége, hogy rugalmas óraszervezéssel milyen formában szervezi meg a tanórai feladatokat, a tartalmak differenciált kezelését, a tanulók jellemzőihez igazodó foglalkozásokat. Az irányított tevékenységek időtartamának és mennyiségének fokozatos növelésével jutnak el a tanulók ahhoz, hogy a tanórák teljes időtartamában koncentrálni tudjanak. Ez várhatóan minden tanuló esetében a harmadik évfolyam során alakul ki.

Az 1–4. évfolyam egyik kiemelt oktatási és nevelési feladata a hátrányos (HH) és halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) gyermekek, a különleges bánásmódot igénylő tanulók további tanulmányainak sikerét elősegítő differenciálás, valamint szakmai többlettámogatás biztosítása a lemaradás, a lemorzsolódás és a végzettség nélküli iskolaelhagyás veszélyeinek csökkentése és a tehetségek kibontakoztatása érdekében. A szakmai többlettámogatás biztosítja az e tényezők által veszélyeztetett tanulók iskolai sikerességét és tanulási motivációjuk megerősödését. Kiemelt jelentőségű a lemorzsolódás és végzettség nélküli iskolaelhagyás kockázatát kimutató korai jelzőrendszerek alkalmazása.

Az 1–2. évfolyamon a motivált tanulás megőrzése és a fejlődési eltérések értő kezelése érdekében kizárólag fejlesztő értékelés, azaz a tanuló teljes személyiségének fejlesztését szolgáló szöveges

visszajelzés alkalmazható. A második évfolyam második félévétől kezdődik a szummatív (ötfokú osztályzat) értékelésre való fokozatos áttérés.

Az első két évfolyamon a Művészetek, valamint a Testnevelés és egészségfejlesztés tanulási területek kiemelten és elsősorban a fejlesztés céljait szolgálják. Így a speciális, tartalomhoz kötődő pedagógusi tudás mellett középpontba kerül a módszertani és fejlesztő szemléletű felkészültség, a tanítói szemlélet. A tanulók életkori sajátosságai kifejezetten indokolják, hogy ebben a szakaszban legfeljebb két tanító foglalkozzon a csoporttal, a kizárólagosan szakos szemlélet mellőzésével.

A 3–4. évfolyamon erőteljesebbé válnak – a 4. évfolyam végére már döntően megjelennek – azok az iskolai teljesítményelvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok, amelyek a szummatív értékelés bevezetésében is tükröződnek. Az alapkészségek fejlődési útját és a tanulási problémákat is hatékonyan jelző diagnosztikus célú mérések rendszeres alkalmazása és eredményeinek visszacsatolása a tanulási folyamatba továbbra is meghatározó. A differenciálás a nevelési-oktatási feladatoknak mindvégig hangsúlyos jellemzője úgy, hogy ebben lehetőség szerint egyre nagyobb szerepet kapnak a digitális technológiák.

Az alaptanterv az 1–4. évfolyamot tekinti az első önálló és céljait tekintve olyan meghatározóan alapozó nevelési-oktatási szakasznak, amely a 4. évfolyam végéig az új típusú tanulást igénylő második szakaszban nélkülözhetetlen alapkészségek megszerzését, megfelelő használatát biztosítja, s tanulási eredménycéljait az 5. évfolyam bemeneti elvárásaihoz illeszti.

Az első osztály fő célja az, hogy a tanulók megszokják az iskolai életet, megtapasztalják a biztonság és a siker érzését, valamint felkészüljenek a további sikeres tanulmányokra. A tanulók iskolakészsége eltérő, ezért a tanulási feladatok jellege és a megvalósításhoz szükséges idő különbözik.

A tanulmányok első nevelési-oktatási szakaszához a következő kiemelt célok kötődnek:

- a tanulásra irányuló és a társas együttélés szabályait követő viselkedések bátorítása;
- pozitív attitűd kialakítása az iskola és az iskolai tanulás iránt;
- alapvető kultúrtechnikák (írás, olvasás, számolás) készség szintű elsajátítása, továbbá e készségek alkalmazása a fejlődési szinthez illeszkedő, valódi élethelyzetekben megjelenő feladatok megoldása során;
- tanulási készségek kialakítása, az erőfeszítés és a kitartás támogatása;
- az önkifejezés készségeinek formálása és a pozitív önértékelés kialakítása;
- a kommunikációs és együttműködési készségek fejlesztése.

AZ ALAPFOKÚ KÉPZÉS MÁSODIK SZAKASZÁNAK (FELSŐ TAGOZAT: 5–8. ÉVFOLYAM) FELADATAI

Az alapfokú képzés második szakaszának alapvető feladata a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges alapkompenciák, készségegyüttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása, a szükséges és elégséges tudás, benne a diszciplináris tudás megszerzésének és a készségek elsajátításának az aktív tanulásra fokozatosan építő biztosítása, a megfelelő kompetenciák kialakításának, fejlődésének támogatása.

Átmenet az alsó és felső tagozat között

A tanulmányoknak az alapfokú képzés második, céljait tekintve alapvetően a tudást bővítő és a kompetenciákat megalapozó nevelési-oktatási szakaszában – ugyanazon vagy más szervezési formát alkalmazó iskolatípusban történő folytatásakor – lényeges az úgynevezett alsó és felső tagozat közötti átmenet zökkenőmentességének támogatása. Ezért legalább az első tanítási héten előtérbe kerülhet a tantervi keretben multidiszciplináris témaként meghatározott tartalmak aktív tanulási módszerekkel, változatos összetételű csoportokban, illetve egyéni feldolgozással történő megvalósítása, ami az iskola által preferált szervezési formában, például projekthét keretében történhet. Ez a tanulásszervezési forma és az aktív tanulást szorgalmazó módszertan lehetőséget adhat a kortársak és a pedagógusok változatos szerepekben történő megismerkedésére. Az első hónapban kizárólagosan a fejlesztő értékelés és a pedagógiai tervezést támogató diagnosztikus célú mérés alkalmazása javasolt. A fejlesztő értékelés az iskola döntése alapján maximum egy félévre kiterjeszthető, s ez a pedagógiai programban rögzítendő úgy, hogy ugyanott az érdemjeggyé alakítás módját (például iskolaváltás esetére) is meg kell határozni.

Az 5–8. évfolyam kiemelt céljai és nevelési-oktatási feladatai

A rugalmas átmenet érdekében az eltérő tanulási stílust, módszereket megkövetelő nevelési-oktatási szakasz első évfolyamaiban, az 5. és 6. évfolyamon elengedhetetlen az alsó tagozat módszertanának átvezető alkalmazása, az önálló tanulás magasabb szintjére történő fokozatos áttérés biztosítása. Ezt szükségessé teszi az új tantárgyak (történelem, természettudomány) belépése és az ennek megfelelő tanulási stílus és stratégia iránti elvárás megjelenése. A 7. és 8. évfolyam az új típusú tanulási formák kibontakozásának az a szakasza, amelyet az önálló és aktív feladatszervezés és tudásbővítés módszereinek megismerése és értő alkalmazása jellemez. Mindez egyre inkább digitális kompetenciákra alapozva történik. A tudásterületeken belüli összefüggésekben tárgyalt ismeretek, a tantárgyak egymáshoz kapcsolható tanítása vagy a tantárgyi ismeretek integrációja, illetve az aktív tanulási formák és a változatos tanulásszervezési módok alkalmazása együttesen segítik elő az alkalmazásképes tudás megszerzését és támogatják a motivált tanulás fenntartását. Hozzájárulnak továbbá az egyéni képességekhez igazodó tanulásieredmény-központú tanuláshoz, s ezzel a tanulók az egyre növekvő teljesítményelvárásokból is következő akadályokat sikeresen küzdik le.

Ez a nevelési-oktatási szakasz az életpálya-tervezéssel kapcsolatos fontos döntések első időszaka, ezért nélkülözhetetlen a reális önismeret és a döntéshozatalhoz szükséges ismeretek és készségek minél teljesebb körű kialakítása, illetve fejlesztése.

A tanulás második, tudásbővítő szakaszában kiemelt cél, hogy a tanulók egyre felelősségteljesebbekké és önállóbbakká váljanak. Fontos a tanulás iránti motivált állapot fenntartása, illetve az önálló tanuláshoz szükséges stratégiák és módszerek gyakorlott alkalmazása, valamint a továbbtanulási célok megfogalmazása.

Ebben a szakaszban a tanuló:

- képes az önálló tanulásra és az ismeretek önálló elsajátítására, motivált a folyamatos ismeretszerzésre, elkötelezett a fejlődés iránt, valamint önálló tanulási utakat, módszereket alkalmaz;
- eltérő nehézségi szintek közötti választási lehetőség esetén a számára kihívást jelentő feladatot választja;
- a problémamegoldás alternatívái közötti választás során és a saját tanulási útvonalak kiválasztásakor saját döntéseket hoz és azokért felelősséget vállal;
- a problémák megoldásában kitartó;
- a problémamegoldás során releváns kérdéseket tesz fel, és vállalja a téves hiedelmeit is, illetve képes azok korrekciójára;
- a különböző tudásterületekhez kapcsolódó feladatértelmezési, problémamegoldási és kommunikációs készségeit a tanultaktól eltérő, új, gyakorlati kontextusban is képes alkalmazni.

Kiemelt pedagógiai feladatok:

- a tanulás motivációjának fenntartása azáltal, hogy a tanulási feladatok gyakorlati és életszerű vonatkozásokkal kapcsolódnak össze;
- a tanulási folyamat fejlesztő értékelésével, ezen belül a hatékony visszajelzés alkalmazásával a problémamegoldásban való haladást elősegítő hatékonysághit és önértékelés kialakítása;
- a tanulók egyedi érdeklődésének és kiemelkedő képességeinek megismerése és fejlesztése, tehetségfelismerés és tehetséggondozás;
- iskolán belüli és kívüli programokban történő részvétel támogatása az érdeklődés gazdagítása vagy megerősítése céljából;
- a differenciált tanulásszervezési módokban és tevékenységekben való részvétel bátorítása, a lemaradások időben való felismerése, továbbá az érintett tanulók egyéni tanulási terv keretében történő hatékony támogatása, felzárkóztatása;
- a tanulók életpálya-tervezésének támogatása érdekében sokszínű gyakorlati, saját élmény alapú tevékenységformák és célzott pályaorientációs foglalkozások beépítése;
- a jól informált döntéshozatal előfeltételeinek és a döntéshozatali folyamatok egyes lépéseinek tudatosítása a tanulóknak, a pályaorientáció és a továbbtanulás egyes szempontjainak tudatos mérlegelése érdekében.

A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK

Nevelési koncepciónk alapja az a pedagógus etikai követelmény, melyet így fogalmazhatunk meg:

„Tiszteld tanítványaidat”.

Iskolánk nevelőtestülete legfontosabb feladatnak a személyiségfejlesztést (a gyermek érdeklődése, temperamentuma, jelleme, reakciói, akarata, megismerési folyamatai, érzékelés-észlelése, figyelve, emlékezete, képzeletei, érzelmi, beszéde), a képességek és készségek fejlesztését tartja. Célunk a nyitott, hiteles, megfelelő önismerettel rendelkező, mások elfogadására kész személyiség kialakítása.

A személyiségfejlesztés azt jelenti, hogy minden tanulóban meg kell keresnünk azokat az adottságokat, képességeket, amelyek alapján a legkönnyebben fejleszthetők, amelyek művelése során a legtöbb sikerélményhez jutnak – amely az emberi tevékenység fő mozgatója.

Alapvető feladat a tanulók személyiségének komplex fejlesztése, megkülönböztetetten az SNI-s tanulóknál. Ennek megvalósításában nagy szerepet kap az egyéni tanulási útvonalak kialakítása, kifejezése és a tantárgyak közötti merev határrendszer csökkentése.

A tanulói személyiség fejlesztésének legfontosabb színtere a tanítási óra

Az iskola nevelői a tanítási-tanulási folyamat megszervezése során kiemelten fontosnak tartják a tanulók motiválását, a tanulói aktivitás biztosítását és a differenciálást.

A tanítási órák tervezésénél és szervezésénél minden esetben előtérbe helyezzük azokat a módszereket és szervezeti formákat, amelyek a tanulók tevékenykedtetését, vagyis állandó aktivitását biztosítják, elősegítik, hogy rendszeressé váljanak az alkotó jellegű feladatok: pl.: kooperatív csoportmunka, témahét, projektoktatás.

A motiválás célja, hogy tanulóinkban felébresszük azokat az indítékokat, amelyek a gyermekeket tanulásra ösztönzik, és ezt a tanulási kedvet a folyamat végéig fenn is tartsuk.

- A megismerési vágy fenntartását az iskola változatos, gazdag fejlesztő programjai biztosítják.
- Az érdeklődés (mint tanult motívum) pozitív élményekkel történő felkeltése, a kielégítését szolgáló örömet adó aktivitás lehetőségének biztosítása a kompetencia alapú programcsomagokhoz tartozó tevékenységrendszer bevezetésével történik.

A tanítási órák tervezésénél és szervezésénél minden esetben előtérbe helyezzük azokat a módszereket és szervezeti formákat, amelyek a tanulók tevékenykedtetését, vagyis állandó aktivitását biztosítják, elősegítik, hogy rendszeressé váljanak az alkotó jellegű feladatok: pl.: kooperatív csoportmunka, témahét, projekt.

Az iskolai tanulási folyamat során kiemelten fontos feladat a differenciálás, vagyis az, hogy a pedagógusok nevelő-oktató munkája a lehetőségekhez mérten a legnagyobb mértékben igazodjon a tanulók egyéni fejlettségéhez, képességeihez és az egyes tantárgyakból nyújtott teljesítményéhez. E feladat megoldását a tanítási órákon az alábbi tanítási módszerek és szervezeti formák segítik:

A nevelők az egyes tantárgyak tanítási óráin előnyben részesítik az egyéni képességekhez igazodó munkaformákat: a tanulók önálló, páros és csoportos munkájára támaszkodnak.

A játékszeretet fejlesztése révén az informális tanulás nyújtotta lehetőségek elterjesztését: az újabb és újabb fejlesztő játékok megtanulása/ megtanítása biztosítja, a játék, a játékosság, a szimuláció gazdag eszköztára pedig támogatja.

Iskolánkban a személyiségfejlesztést akkor tekinthetjük sikeresnek, ha a tanulók többsége:

- szívesen, jókedvvel jár az iskolába
- úgy érzi, hogy egyéni képességeit kibontakoztatja
- tapasztalja, hogy ő is lehet sikeres, tehetséges valamiben
- elfogadja – az iskolánk által fontosnak tartott – alapvető értékeket

- mindent megtesz fejlődése érdekében

a hátrányos helyzetűek esetében:

- csökken az évfolyamismétlők száma
- nem nő a deviáns tanulók létszáma
- sikerül a kulturális – életmódbeli – szomatikus hátrányok csökkentése
- nem teremünk újabb hátrányokat (rossz iskolai légkör, megkülönböztetés, stb...)

Iskolánkban a nevelési és oktatási célok megvalósítását az alábbi tanítási órán kívüli tevékenységek segítik:

A tanórán kívüli foglalkozások már kötetlenebb tevékenység formái és a közösen átélt kirándulások, túrák, napközis szabadfoglalkozások érdelemmel teli élményei az összetartozást erősítik.

Hagyományörző tevékenység: Az érzelmi élet gazdagításának eszköze, hozzájárul az érzelem, az értelem és a cselekvés összhangjának tudatosításához:

Az iskola névadójának, Fekete István emlékének ápolása.

Évfordulónként évenként az iskola tevékenységét, munkáját *összefoglaló iskolai évkönyv* kerül kiadásra.

Iskolánkban a lakóhelyünkön fellelhető neveléstörténeti emlékeket őrző Princz Sándor *iskolamúzeum* található. A gyűjtemény minden érdeklődő számára nyitott, előzetes megbeszélés alapján látogatható.

PROJEKTOKTATÁS

Az iskola nevelői a tantervi követelmények eredményesebb teljesülése, a nevelőmunka elősegítése céljából a tanulók számára projektoktatást szerveznek. Ennek során – elsősorban – a tantárgyi rendszerbe nehezen beilleszthető ismeretek feldolgozása történik egy-egy témakör köré csoportosítva a gyerekek aktív részvételével zajló közös, sokféle tevékenységre építve. A hosszabb (több hetes projekthez) a tanulócsoporthoz – ismereteket összegző produktuma zárja.

SPORTDÉLUTÁNOK

Különböző sportágakban, egyéni és csapatversenyeken mérik össze tudásukat tanulóink. Célunk az egészséges versenyszellem, a küzdeni akarás, a „fair play” szellemének kialakítása tanulóinkban, illetve éljük át együtt a drukkolás, szurkolás örömeit.

Tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások

Az egyéni képességek minél jobb kibontakoztatását, a tehetséges tanulók gondozását, valamint a gyengék felzárkóztatását az egyes szaktárgyakhoz kapcsolódó tanórán kívüli tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások segítik.

- Az 1-8. évfolyamon az egyes tantárgyakból gyenge teljesítményt nyújtó tanulók képességeinek fejlesztésére lehetőség szerint heti két felzárkóztató órát szervezünk.

- A 8. évfolyamon a továbbtanulás, a középiskolai felvétel elősegítésére a gyenge eredményt elérő tanulók részére felzárkóztató, a jó eredményt elérő tanulók részére képesség fejlesztő órákat tartunk heti egy órában magyar nyelv és matematika tantárgyakból.

Szakkörök: az egyéni érdeklődést figyelembe véve, a képességek kibontakoztatásának nagyobb teret adva, tanulóinknak sokfajta szakköri, rajz, honismereti, énekkar, színjátszó, kosár, kézilabda, futball, lehetőséget biztosítunk. A szakkör indításáról a gyermeklétszám alapján az igazgató dönt.

Szakkör vezetését – az igazgató beleegyezésével – olyan felnőtt is elláthatja, aki nem az iskola dolgozója.

Versenyegek, vetélkedők, bemutatók: a tehetséges tanulók továbbfejlesztését segítik a különféle (tanulmányi, sport, művészeti, szavaló, prózamondó) versenyek, vetélkedők, melyeket az iskolában évente rendszeresen szervezünk. A legtehetségesebb tanulókat az iskolán kívüli versenyeken való részvételre is felkészítjük. A versenyek, vetélkedők megszervezését, illetve a tanulók felkészítését a különféle versenyekre a nevelők szakmai munkaközösségei vagy a szaktanárok végzik.

Tanulmányi kirándulások: hazánk megismerése és az ismeretek gyarapítása érdekében az őszi és tavaszi hónapokban túrákat, a tanév végén több napos tanulmányi kirándulásokat szervezünk. A részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket esetleges pályázati fedezik.

Osztálykirándulások: az iskola nevelői a tantervi követelmények eredményesebb teljesülése, a nevelőmunka elősegítése céljából az osztályok számára évente több alkalommal osztálykirándulást szerveznek. Az osztálykiránduláson való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.

Táborozások: a nevelési és a tantervi követelmények teljesítését segítik az iskolai szünidőkben szervezett táborozások.

Színház, Múzeumi kiállítás: a lehetőségektől függően évenként legalább egy alkalommal színházba, múzeumba ill. hangversenyre visszük tanítványainkat. A felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük. Iskolánk aktívan részt vesz a Lázár Ervin Programban.

Iskolai könyvtár: a tanulók önálló ismeretszerzését, kutató és gyűjtőmunkáját, önképzését a tanítási napokon nyitva tartó iskola könyvtár segíti elő.

Napközi otthon: a szocializáció folyamatait segíti elő a mindennapi életvitellel összefüggő praktikus tudás nyújtásával. (lásd az ide vonatkozó fejezetben)

Az iskola létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata. A tanulók igényei alapján előzetes megbeszélés után lehetőség van arra, hogy az iskola létesítményeit, illetve eszközeit (pl. sportlétesítmények, számítógép stb.) a tanulók – tanári felügyelet mellett – egyénileg vagy csoportosan használják.

Hit- és vallásoktatás. Az iskolában a területileg illetékes, bejegyzett egyházak hit- és vallásoktatást szervezhetnek.

A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSEL KAPCSOLATOS FELADATOK

A közösség olyan emberi együttélés, amelyet a közös érdek, közös cél, közös értékrend és a tudat tart össze. Nevelés szempontjából közösségnek nevezzük az autonóm egyének szerveződését. A nevelés közösségi értékeket közvetítő, közösségre orientált tevékenység.

A közösségfejlesztés az a folyamat, amely az egyén és a társadalom közötti kapcsolatot kialakítja, megteremti.

Közösségfejlesztésünk célja

Olyan iskolai közösség kialakítása, ahol a gyerekek jól érzik magukat, elismerést, támaszt, biztonságot, igazságos elbírálást kapnak. Nevelői segítséggel közösen tudnak maguk elé célt kitűzni, a cél eléréseért összehangolt módon tevékenykednek és az elvégzett munkát értékelni tudják.

A közösségi nevelés területei:

- a család
- az iskola
- az iskolán kívüli közösségek

A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladataink a következők:

Törekszünk arra, hogy minden tanuló:

- Ismerje meg azokat a társas együttélés alapvető szabályait, amelyek a közösségben való harmonikus kapcsolatok kialakításához elengedhetetlenek.
- Megismerje népünk kulturális örökségének jellemző sajátosságait, nemzeti kultúránk nagy múltú értékeit.
- Sajátítsa el azokat az ismereteket és gyakorolja azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismeréséhez, megbecsüléséhez, az ezekkel való azonosuláshoz vezetnek.
- Legyen nyitott, megértő a különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások, a másság iránt, becsülje meg ezeket.
- Valamilyen módon közvetlenül is vállaljon részt a nemzetközi kapcsolatok ápolásában.
- Váljon érzékeny környezete állapotára.
- Kapcsolódjon be közvetlen környezetének értékeinek megőrzésébe, gyarapításába.
- Életmódjában a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzésére törekvés váljon meghatározóvá.
- Szerezzen személyes tapasztalatokat az együttműködés, a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén.
- Legyen képes az új audiovizuális környezetet megérteni és azt szelektíven használni.
- Tanulóink tudjanak társaikkal és a felnőttekkel is adott témáról, anyanyelvén szabatosan kommunikálni.
- Az önálló, felnőtt életében képes legyen életmódjára vonatkozóan helyes döntéseket hozni, egészséges életvitelt kialakítani.
- Ismerje meg a környezet leggyakoribb egészséget, testi épséget veszélyeztető tényezőit és ezek elkerülésének módjait.
- Kapjon kellő mélységű támogatást a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzéséhez.
- Tanuljon meg tanulni.

- Tudja, hogy életpályája során többször pályamódosításra kényszerülhet.
- Legyen képes önellenőrzésre, egymás segítésére és segítő szándékú ellenőrzésére.
- Tevékenysége erősítse a közösséghez való kötődést.

A kooperatív együttműködésből adódó feladatok, elvárások:

- A közösség felkészítése az SNI-s tanulók integrált nevelésére
- A másság elfogadása
- A különböző szociális kompetenciák fejlesztése: empátia, egymásra figyelés, együttműködés, tolerancia, alkalmazkodó készség.

A közösségfejlesztés sikerkritériumai:

- javul a közösségek magatartása, munkafegyelme,
- emelkedik a tanulmányi átlag,
- csökken az egyes évfolyamokból lemaradók száma,
- sikerül a deviáns magaviseletű gyermekek bevonása a közösségek tevékenységébe,
- nő a közösségekben az együttműködés, a segítőkészség és az egymás iránti tisztelet, megbecsülés.

Tanórán kívüli foglalkozások

Az iskolai munka szerves részei a tanórán kívüli foglalkozások. A köznevelési törvény értelmében meg kell különböztetnünk:

- kötött és
- szabadon választható tanórán kívüli foglalkozásokat.

Kötött tanórán kívüli foglalkozások

- a napközis, illetve tanulószobai foglalkozások,
- és az iskolai sportkör.

A kötetlen tanórán kívüli foglalkozások formáiról a tantestület dönt:

- a tanulói (szülői) igények ismeretében (felmérés előző év végén),
- a rendelkezésre álló szakemberek körét számba véve,
- az anyagi lehetőségek figyelembevételével,
- a tanulói leterheltséget mérlegelve.

Az osztályközösség

A tanórán résztvevő tanulók egy osztályközösség tagjai, az osztályközösséget a:

- közösségi érdek
- közösségi cél
- közös értékrend
- közös tudat tartja össze.

Célunk olyan valódi közösséget formálni, amely képes és hajlandó a közös cél érdekében: a közös értékrend elfogadására és az iskola szervezett keretein (tanórák) belül ennek megfelelően viselkedni, munkálkodni. A spontán összetömörült csoportból „valódi” közösséget kell formálni. Az együttlét, a közös élmények az egyén örömét is fokozzák.

Ennek érdekében az alábbi feladatok megvalósítására törekszünk:

- a tanulás támogatása,
- kölcsönös segítségnyújtással,
- közösségi ellenőrzéssel,
- tanulmányi és munkaerkölc erősítésével,
- a tanulók kezdeményezéseinek segítése,
- a közvetlen tapasztalatszerzés segítése,
- a közösségi cselekvések kialakításának segítése, fejlesztése (példamutatással, helyes cselekvések bemutatásával, bírálat, önbírálat segítségével),
- a tanulók önállóságának, öntevékenységének, öngazgató képességének (ki)fejlesztése,
- a folyamatosság biztosítása: a már elért eredmények továbbfejlesztése, a következő évfolyamon (iskolafokon) a már elért eredményekre való építés,
- olyan nevelőkollektíva kialakítása (megtartása), mely összehangolt követeléseivel és nevelési eljárásaival az egyes osztályokat vezetni és tevékenységüket koordinálni tudja,
- különböző változatos munkaformákkal (homogén csoportmunka, differenciált csoportmunka, kooperatív tanulás, páros munka, egyéni munka, kísérlet, verseny) az egymásért való felelősség érzésének erősítése.

Diákönkormányzatunk feladatai

A diákönkormányzatok a tanulók önrányító, önszervező közösségei, melynek keretében a tanulók a diákönkormányzatot segítő pedagógus irányításával együtt, saját fejlettségüknek megfelelő szinten önállóan intézik saját ügyeiket.

Összefogás

Az iskolában működő diákönkormányzat tevékenysége kiterjed a tanulókat érintő valamennyi kérdésre. A DÖK munkáját az 4-8. osztályokban megválasztott küldöttekből álló vezetőség irányítja.

Képvislet

A diákönkormányzat az iskola összes diákját képviseli azokban az esetekben, amikor a diákok többségét érintő kérdésekben dönt a nevelőtestület, ill. véleményezési jogával és az iskolai SZMSZ és házirend módosításánál, elfogadásánál. Képviseli a diákságot a települési ünnepeken.

Közvetítés

A diákönkormányzat az egész diákság véleményét közvetíti kérdés, kérdés, kompromisszumos ajánlat, vagy követelés formájában

Az SZMSZ rögzíti az iskola igazgatója és a diákönkormányzat kapcsolattartásának módját. A diákönkormányzat véleménye kikérhető helyzetértékelő, elemző beszámolók készítésénél, pályázatok, versenyek szervezésénél.

Irányítás – koordináció

A diák önkormányzati vezető felelőssége, hogy az általa vezetett csoport hogyan működik. Szorosan az irányításhoz tartozik a koordinációs funkció is, mivel az iskolai csoportok, osztályok tevékenységét össze kell hangolni.

Tájékoztatás

A diákönkormányzat egyik legfontosabb funkciója, hogy tájékoztassa a diákokat az őket érintő kérdésekről, a DÖK munkájáról. Azokban a kérdésekben, amiben az iskolavezetés kompetens, lehetőséget kell adni számukra, hogy tájékoztatni tudják a tanulókat (diák önkormányzati ülés vagy diákközségi ülés). Az iskolai SZMSZ tartalmazza a tanulók vélemény nyilvánításának és rendszeres tájékoztatásának rendjét és formáját.

A szabadidős tevékenység közösségfejlesztő feladatai

A szabadidős tevékenységek olyan örömet adó munkaformák köré szervezett foglalkozások, amelyek kötődnek a tanulók személyes életéhez, társadalmi és egyéni problémáihoz és hatása nemcsak a csoporton belül érvényesül, hanem kihat az iskola más területeire is.

A tevékenységeket élményre épülő, problémamegoldást fejlesztő módszerekre kell építeni.

Feladatok:

- jó kapcsolat kiépítése az adott korosztállyal, szüleikkel, valamint a tevékenységet segítő szakemberekkel,
- olyan közösségek létrehozása, amelyek nemcsak befogadják, hanem tevékenységük által elérhetővé és élővé teszik kulturális örökségünket,
- a csoporton belüli kapcsolatok erősítése,
- a csoportokban végzett közös munka során az önismeret elmélyítése, az önfegyelm fejlesztése, a társak és a foglalkozásvezetők elfogadása az együttműködés megalapozása, fejlesztése,
- a tevékenységformákat hasssa át a kölcsönösség és az egyéni képességekre, aktivitásra való építés,
- az egyes tevékenységformák tematikájának kidolgozását határozza meg az elsajátítandó ismeretek készség szintjé alakítása mellett az életkor- és rétegspecifikus jellemzők figyelembevétele és az egyedi személyiséghez alkalmazkodó kapcsolatteremtési mód,
- a tevékenységformák kialakításában törekedni kell arra, hogy a résztvevők adottságára építve érdeklődésük ne alkalmanként, véletlenszerűen érvényesüljön, hanem tartós aktivitásra ösztönözzön,
- olyan erős érzelmi-értelmi felhívó erővel bíró témák kijelölése, amely során csodálkozva fedezhetik fel önmagukban a másik iránti érdeklődés, részvét, megértés, türelem szándékát és képességét, erősítve ezzel a közösséghez való kötődést,
- olyan csoportok kialakításának segítése, amelyek az emberi kapcsolatok pozitív irányú elmélyítése mellett hatnak az egész személyiség fejlesztésére, valamint hatással vannak a pozitív töltésű életmód kialakítására.

A 21. SZÁZADI KÖVETELMÉNYEKNEK MEGFELELŐ ISKOLA KIALAKÍTÁSÁVAL KAPCSOLATOS FELADATOK.

Microsoft 365 rendszer bevezetése

Az Microsoft 365 rendszer bevezetése a legfontosabb alappillére az intézmény digitális átalakulásának. Az első cél, hogy a nevelőtestület minél nagyobb számban csatlakozzon a Microsoft Innovatív Iskola expert programjához.

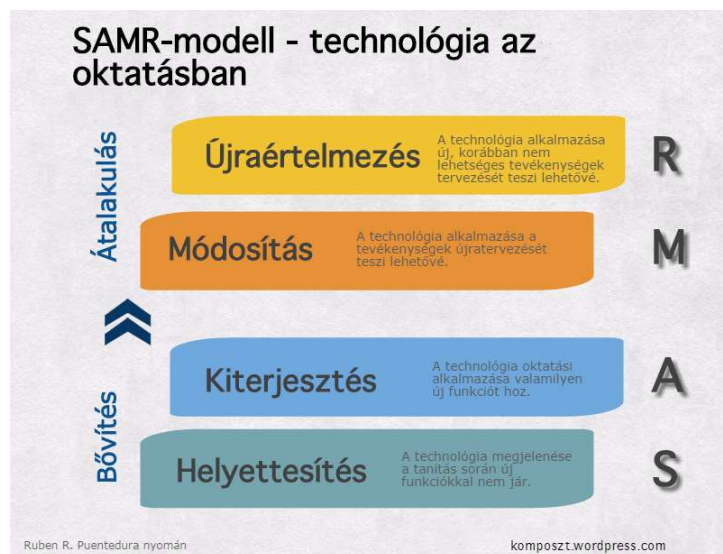
Tabletek használatának bevezetése

2019-ban az intézmény 20 darab tabletet kapott a fenntartótól, a cél, hogy naponta legalább 3 tanórán kerüljenek használatba az eszközök.

SAMR modell bevezetése – Bővítés (Helyettesítés).

A SAMR modell az IKT-integráció pedagógiai modelljének egy formája, amely két fő részből áll, a Bővítésből és az Átalakításból. először az átalakítás szintjét alkalmazzuk, melynek elemei jelenleg is fellelhetők az intézmény pedagógiai kultúrájában, de tudatos alkalmazása még nem jellemző.

A Bővítés két szakaszra válik szét, a Helyettesítésre és a Kiterjesztésre. A Helyettesítés nem feltétlenül hoz módszertani változásokat, legfőképp a hagyományos demonstrációs eszközöket váltjuk fel a digitális technika eszközeivel. Ez egy belépőszintet jelent a 21. századi pedagógia világába. A digitális eszközök fokozottabb használata során azonban szem előtt tartjuk a digitális pedagógia minimumtörvényét: „Minden tanítási cél eléréséhez csak a lehető legkevesebb eszközt használjuk, de annyit mindenképpen”.

Hashtag.school intézményi alkalmazásának kialakítása.

„A hashtag.school az első, tanárok által és tanárok számára fejlesztett e-learning keretrendszer az alábbi szolgáltatásokkal:

- Gamification pontrendszer
- Tartalomkezelő rendszer, komplex tesztmotorral
- Digitális osztályterem, ahol hang- vagy képátvitellel egy digitális tábla segítségével lehet online tanórákat vezetni
- Bármilyen teszt sorból egyetlen kattintással készíthető multiplayer stratégiai játék
- Közösségi modul, amely tartalom megosztása mellett központi kommunikációs csatornaként is működik
- Teljes tanulásmenedzsment rendszer, részletes visszajelzéssel, statisztikákkal
- Kérdőív modul
- Bármilyen multimédiás tartalom megjelenítése”¹

¹ https://hashtag.school/about_us

A portál kapcsolatban áll az Microsoft 365 Teams alkalmazásával, melyek kombinációja az iskola digitális oktatásának alapja.

SAMR modell bevezetése – Bővítés (Kiterjesztés).

A másik szakasz a Kiterjesztés, ahol digitális eszközökkel hajtjuk végre az órán kiadott feladatok egy részét. A módszer kidolgozója a dolgozatok digitális írására, az online tesztelésre helyezi a hangsúlyt, de hazai példák mutatják, hogy több lehetőség is van ezen a szinten. Lehetőséget kell adni, hogy a diákok az online térben reflektálhassanak társaik munkájára, így a kortárs segítség hatékonyabb lehet a pusztán tanártól kapott segítségtől. Ezekhez a feladatokhoz nyújt segítséget digitálisan az O365 rendszer és a hashtag.school portál.

Hashtag.school bevezetése

A portálon nagyon sok kész tananyag található, melyek adaptálhatók intézményünk oktatási programjához. Ennek keretei között a nevelőtestület innovatív tagjai egyénileg, vagy csoportmunkában elkezdnek digitális tananyagokat fejleszteni és a portálon publikálni. A felső tagozatos diákok munkáját is lehetőség szerint a bevezetett digitális felületeken való munka felé irányítjuk. Természetesen a papír alapú írásbeliséget nem kívánjuk száműzni, de nagyobb teret engedünk a digitális térnek. A portál megalkotóinak tapasztalatai alapján a hashtag.school gamifikációs pontrendszer vezetésére, e-learning tananyag megosztására alkalmasabb, míg az O365 kapcsolattartásra és a tanulásmenedzsment egyéb feladataira használható. A tantárgyközi feladatokhoz bevezetésre kerül a képességmátrix.

Értékelési rendszer átalakítása – gamifikáció.

A hazai tapasztalatok azt mutatják, hogy „A digitális tananyagok jelenléte önmagában képes arra, hogy a pedagógus különösebb megterhelés nélkül megvalósítsa a mennyiségi differenciálást (aki gyorsabban halad, messzebb jut, nem unatkozik... erre kiváló egy végtelen online feladattér)². A szerzők által kidolgozott pontrendszer, melyet a hashtag.school portál támogat, flexibilisen átalakítható saját intézményi profilunkra. A hagyományos mérési pontokhoz rendelt értékelésen túl a pontrendszer egy adott időszak produktumait értékeli, nagy mértékben építve a tanulók önálló felelősségvállalására, saját munkatempó kialakítására és az egyénre szabott feladatok kiválasztására. A pontrendszer a gamifikáció módszereit használja különböző szintekkel és jutalmakkal. Az értékelés ilyen módon történő átalakítása megfelelő alapot jelent a későbbiekben kialakítandó projekt alapú oktatásra.

21. századi tanulási képességek alkalmazása

Ebben a félévben kerül sor a 21. századi képességek beépítésére az intézmény pedagógiai programjában, a téma és óratervekbe. A következőkben felsorolt képességekkel nem az a cél, hogy minden tanórán megjelenjenek, hanem az, hogy tudatosan és arányosan alkalmazva azokat tervezzük pedagógiai folyamatainkat. A képességek a következők:

- együttműködés

---

² Prievara Tibor – Nádori Gergely: A 21. századi iskola (161. o.)

- tudásépítés
- önszabályozó tanulás
- valós problémák megoldása és az innováció
- IKT eszközök használata
- kiterjesztett kommunikáció készsége.

Az együttműködés valódi kollaborációt jelent, ahol a diákoknak közös felelősségük van, érdemi döntéseket kell hozniuk és van egyéni felelősség a munkában. A tudásépítés során nyitott végű kérdéseket kell adnunk a megoldáshoz szükséges információkkal, biztosítani kell az együttműködés lehetőségét és segíteni kell őket a megoldás folyamatában. Az önszabályozó tanulás kritériumai a tevékenységek elég hosszú időre tervezése annak elérésére, hogy a tanulók a visszajelzések alapján újra gondolhassák munkájukat, az előre megkapott értékelési szempontrendszerek, valamint a saját feladataik önálló tervezésének lehetősége. A valós problémák és az innovatív feladatokat az alkotó pedagógia eszközeivel valósítjuk meg. Az IKT eszközök használatánál valóban eszközként kell kezelni a különböző digitális gépeket. A kiterjesztett kommunikáció készségének kialakításánál a hagyományos írásbeli és szóbeli kommunikáción túl a digitális világ csatornáit is be kell építeni folyamatainkba (webinárium, podcast, összetett infografikák ...).

SAMR modell bevezetése – Átalakítás (Módosítás).

A SAMR modell Átalakítási része két szakaszból áll, a Módosításból és az Újraértelmezésből. A Módosítás elmozdulást jelent a reprodukív tanulástechnikából a produktív felé. A tananyag hagyományos „felmondása” helyett a tanulóknak a tananyag alapján valamilyen terméket kell készíteni, amely lehet egy egyszerű képregény, egy forgatókönyv, de lehet egy témahét keretében egy intelligens város makettjének az elkészítése. Az ilyen jellegű feladatok elkészítése IKT-eszközök nélkül nehézkesen, vagy egyáltalán nem teljesíthető.

Tanulási terek átalakítása

A 21. századi képességek alkalmazásával a hagyományos, frontális oktatásra berendezett terek nem nyújtanak lehetőséget változatos munkaformák alkalmazására. Az iskolában létre kell hozni digitális oktatásra alkalmas termeket, melynek lehetőségei az iskolaépület elrendezéséből adódóan megoldhatók. Át kell gondolni a könyvtár szerepét és alkalmassá kell tenni arra, hogy lehetőség legyen elmélyült munkát végezni és valós problémákkal lehessen ott foglalkozni. Teret kell engedni az alkotó pedagógiának barkácsteret (makerspace) kialakításával. Ezek kialakítása tervezés alatt van, pályázati források igénybevételeivel.

IPOO modell bevezetése

Az IPOO program célja a kreatív (produktív) tanulás módszereinek átadása. A modell szerint a tanulás az információbemenet (input), információfeldolgozás (process), információ alkalmazás (output) és a tanulásszervezés (organizáció) mennyiségi és minőségi mutatói alapján írható le. Az IPOO program az alábbi tanulásváltozók megismerésére és fejlesztésére koncentrál:

- Átszerkesztés
- Direkt információkkal történő gazdálkodás
- Indirekt információkkal történő gazdálkodás

- Holisztikus információfeldolgozás

A program bevezetéséhez a nevelőtestület egészének részt kell venni a módszer kidolgozói által tartott akkreditált képzésen. A módszer akkor működik hatékonyan, ha az intézmény teljeskörűen és rendszerszinten alkalmazza.

Etanoda.hu használatának lehetősége

„Az E-tanoda egy olyan mentorprogram, ahol budapesti gimnazisták online tanórákon segítenek hátrányos helyzetű társaiknak. A fél éveket tábor indítja, színes programokkal, előadásokkal és szakmai felkészítéssel, melynek során a tanulócsoportokat is kialakítjuk, hogy aztán mentor és mentoráltja egy fél éven keresztül heti rendszerességgel tartson online tanórákat.”³

Intézményünk a határ menti településeket fogja össze, ahonnan jelentős létszámban járnak be hátrányos helyzetű tanulók. A tehetséggondozás a szakos ellátottság problémái miatt is nehezen megoldható. Az iskola digitalizációjával lehetőség nyílik a kortárs segítők bevonására az etanoda.hu portálon keresztül.

Projektoktatás kialakítása

A SAMR modell Módosítás szakaszában elhangzott, hogy szükséges elmozdulni a jelent a reprodukív tanulástechnikából a produktív felé. Ennek egyik módszertani lehetősége a projektoktatás bevezetése. Ez technikailag úgy valósítható meg, hogy a pedagógiai program átalakításánál témaheteket építünk be a tanév rendjébe, melyek szervesen kapcsolódnak a helyi tantervhez. A témaheteken az alkotó pedagógia eszközeivel egy hét alatt állítanak elő valamilyen produktumot egy adott téma köré csoportosítva. Ennek megvalósításához az iskola kóspallagi telephelyén az alkotó pedagógiai műhely kialakítása történt meg.

SAMR modell bevezetése – Átalakítás (Újraértelmezés).

A másik szakasz az Újraértelmezés, amelyik a modell legmagasabb szintje, ahol a diákok közös projekteken dolgoznak nem csak osztálytársaikkal, hanem más tagintézmények, intézmények diákjaival. A fejlesztés ezen lépcsőfokán elmélyülhetnek azok a kiépítés alatt álló kapcsolatok, melyek most alakulnak a Felvidék közeli magyar tannyelvű iskoláival, ahol megtalálhatóak a hasonló természetvédelmi, informatikai, sport és kulturális folyamatok.

Sakkpalota program bevezetése

Alapelvek, célok és feladatok

Korunk, a digitális társadalom olyan mértékű ingertömeg-, adatfeldolgozást tesz szükségessé az emberek számára, hogy bizonyos ezzel kapcsolatos, rendszerezési képességek, kompetenciák elsajátítása létszükségletté vált. Ezen képességek megléte az ismeretszerzés mellett a sikeres tanítási-tanulási folyamatban is elengedhetetlen. A sakk a maga szimbólumrendszerével, a vizuális információk alapján, a digitális térhez hasonlóan korlátozott kódokból történő tájékozódásra, információszerzésre épülő rendszerével, párhuzamos gondolati síkon, a problémák több nézőpontból való

---

³ http://www.etanoda.hu/about_us

megvizsgálásával (minimum a saját és az ellenfél szempontjából) válik kivételes oktatási eszközzé a digitális korba beleszületett gyermekek számára. Egyben a holisztikus, vizuális információkra épülő gondolkodás térnyerésével háttérbeszoruló logikai-elemző gondolkodást is készségszinten képes fejleszteni.

A Sakk, mint oktatási eszköz kerettanterve a megújult nevelésközpontú iskola, s ezen belül egy kompetencia alapú nevelési-oktatási folyamat része, amely biztosítja a sakkozás intézményesen szervezett tanítását-tanulását.

A sakk, az egyik leghatékonyabb képességfejlesztő eszköz, amelynek segítségével a gyerekeket az óvodáskor végén, iskolás kor elején be lehet vezetni a tudatos ismeretsajátítás világába. A sakkozás, alapvető kognitív lelki folyamatokat és funkciókat működtetve, játékon keresztül hat az értelmi képességekre, mindenekelőtt a megértést és a problémamegoldást biztosító gondolkodás fejlődésére. Azonban nem szabad figyelmen kívül hagyni a sakkozás nevelő-fejlesztő erejét, személyiségformáló hatását sem.

A sakkjáték tanulásának-gyakorlásának kedvező hatása a gyermekek egész intellektuális fejlődésére tudományosan is kimutatott.

A sakk haszna a közoktatásban elsősorban abban rejlik, hogy előmozdítja a különböző műveltségi területek elsajátítását, képessé tesz az elavult információk elvetésére, és az új információk beépítésére, vagyis egészében a jövőre készít elő.

Sakkozás közben a gyerekek egy sor már tárolt információt mozgósítanak és kombinálnak össze, miközben idegrendszerükben a sejtek közti kapcsolatok száma sokszorozódik. Ezeket a kapcsolatokat fogják felhasználni mindenfajta tanulása során. A sakk a maga vizuális szimbólumrendszerével az egész tanulási folyamat kialakulására komoly kihatással van.

A Sakk, mint oktatási eszköz projekt bevezetésének elsődleges célja a személyiségfejlesztés, a tehetséggondozás, a kritikai gondolkodás fejlesztése intézményi keretek között, heti rendszerességgel, tanítási idő keretében.

További cél:

- - a sakk táblajáték alapismeretek nyújtása,
- - a logikus, kritikai gondolkodás képességének kialakítása,
- - önálló döntéshozás kialakítása,
- - összefüggések, globális folyamatok felismerése,
- - önálló tapasztalatgyűjtés, adatfeldolgozás gyakorlatának kialakítása,
- - gyakorlatias szemlélet kialakítása,
- - kreativitás növelése,
- - viselkedés zavaros tanulók megsegítése az oktatásba való beilleszkedésben
- - memóriafejlesztés.

A sakk egy, a tanuló személyiségét komplexen fejlesztő stratégiai táblajáték.

A sakk szabályainak tanulása közben a gyermeknek bővül:

- - emlékezete,

- - szókincse,
- - megkülönbözteti a bábukat és nevet rendel melléjük,
- - megismeri tulajdonságaikat: melyik hogyan léphet, hogyan üthet,
- - megtanul, síkban tájékozódni
- - megismeri a mátrixot: a sor és oszlop fogalmát,
- - egyeztetni a bábuk helyét és értékét,
- - a táblán történő tájékozódáshoz számokat és betűket rendel egymáshoz,
- - elsajátítja a játékszabály rendszerét.

A kompetenciafejlesztést az alsó tagozaton a tanító, a sakkoktató az egyéni sajátosságokra épülő differenciált tanulásszervezéssel és bánásmóddal valósítja meg. Az alapvető képességek, készségek, kompetenciák fejlesztésében a tanulói tevékenységekre épít. Az ehhez felhasznált tananyag-tartalmak megtervezésekor, valamint a feldolgozás tempójának meghatározásakor, a pedagógiai módszerek és eszközök kiválasztásakor a tanulócsoport, illetve az egyes tanulók fejlődési jellemzőit és fejlesztési szükségleteit tekinti irányadónak.

A SZÜLŐ, A TANULÓ, A PEDAGÓGUS ÉS AZ INTÉZMÉNY PARTNEREI KAPCSOLATTARTÁSÁNAK FORMÁI

Az iskola közösségeinek együttműködése

Az iskola, mint nevelő-oktató intézmény csak akkor működhet eredményesen, ha a tanulói érdeklődésre épít, és figyelembe veszi a szülői érdekeket. Az iskolai nevelés, a gyermeki személyiség harmonikus fejlesztésének elengedhetetlen feltétele a szülői ház és a pedagógus közösség koordinált aktív együttműködése. Ezen együttműködés alapja a gyermek iránt érzett közös nevelési felelősség.

A megvalósulás formái: a kölcsönös támogatás és a koordinált pedagógiai tevékenység.

Feltétele: a kölcsönös bizalom és a tájékoztatás, az őszinteség.

Eredménye: a családi és iskolai nevelés egysége és ennek nyomán kedvezően fejlődő gyermeki személyiség.

Az intézményvezető és a nevelőtestület együttműködése

A nevelőtestület különböző közösségeinek együttműködése az intézményvezető segítségével a munkaközösség vezetőik, és a választott képviselők útján valósul meg.

Az együttműködés fórumai:

- az iskolavezetőség ülései,
- a különböző értekezletek,
- megbeszélések.

A megbeszélések, értekezletek időpontját az éves munkaterv határozza meg.

Az iskolavezetőség tagjai kötelesek:

- az iskolavezetőség ülései után tájékoztatni az irányításuk alá tartozó pedagógusokat az ülés döntéseiről, határozatairól,
- az irányításuk alá tartozó pedagógusok kérdéseit, véleményét, javaslatait közvetíteni az igazgató és az iskolavezetőség felé.

A nevelők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg vagy munkaközösség vezetőjük, illetve választott képviselőik útján közölhetik az igazgatóval és az iskola vezetésével.

A szakmai munkaközösségek együttműködése

Az iskolában tevékenykedő szakmai munkaközösségek folyamatos együttműködéséért és kapcsolattartásáért a szakmai munkaközösségek vezetői felelősek.

A szakmai munkaközösségek vezetői a munkaközösség éves munkatervének összeállítása előtt közös megbeszélésen egyeztetik az adott tanévre tervezett feladataikat különös tekintettel a szakmai munka alábbi területeire:

- a munkaközösségen belül tervezett ellenőrzések és értékelések,
- iskolán belül szervezett bemutató órák, továbbképzések,
- iskolán kívüli továbbképzések,
- a tanulók számára szervezett pályázatok tanulmányi, kulturális és sportversenyek.

A szakmai munkaközösségek vezetői az iskolavezetőség ülésein rendszeresen tájékoztatják egymást a munkaközösségek tevékenységéről, aktuális feladatairól, a munkaközösségeken belüli ellenőrzések, értékelések eredményeiről. Évente két alkalommal kötelesek beszámolni a szakmai munkaközösség munkájáról.

A nevelők és a tanulók kapcsolattartása és együttműködése

A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkatervről, illetve az aktuális feladatokról az iskola igazgatója (tagintézmény-vezetője), a diákönkormányzat vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják:

- az iskola igazgatója (tagintézmény-vezető) legalább évente egyszer a diákközségi ülésen, valamint a diákönkormányzat vezetőségének ülésén,
- a diákönkormányzat vezetője havonta egyszer a diákönkormányzat vezetőségének ülésén és a diákönkormányzat faliújságján keresztül,
- az osztályfőnökök folyamatosan az osztályfőnöki órákon.

A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a szaktanárok folyamatosan (szóban, az eKréta rendszeren, illetve az üzenőfüzeten keresztül írásban) tájékoztatják.

A tanulók, a jogszabályokban, valamint az iskola belső szabályzataiban biztosított jogaiknak az érvényesítése érdekében – szóban vagy írásban, közvetlenül vagy DÖK képviselőik útján – az iskola igazgatóságához, az osztályfőnökhöz, az iskola nevelőihez a diákönkormányzathoz - fordulhatnak.

A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, útján közölhetik az iskola igazgatóságával, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel.

A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje

A tanulók érdekeinek képviseletére az iskolában diákönkormányzat működik.

A diákönkormányzat feladata, hogy tagjainak érdekeit képviselje, az érintett tanulók érdekében eljárjon.

A diákönkormányzat tevékenysége a tanulókat érintő valamennyi kérdésre kiterjed.

A diákönkormányzat a tanulói érdekképviseleten túl részt vesz az iskolai élet – tanórán kívüli alábbi területeinek tervezésében, szervezésében és lebonyolításában:

- a tanulmányi munka (versenyek, vetélkedők, pályázatok stb.);
- sportélet;
- túrák, kirándulások szervezése;
- kulturális, szabadidős programok szervezése;
- a tanulók tájékoztatása (iskolaújság, iskolai honlap).

Ezekben a kérdésekben

- az osztályközösség véleményét az osztály éves munkatervének összeállítása előtt az osztályfőnököknek ki kell kérniük;
- a diákönkormányzat iskolai vezetőségének véleményét az iskola éves munkatervének összeállítása előtt az igazgatónak ki kell kérnie.

Ezekben a kérdésekben a tanév folyamán az osztályközösségek, illetve a diákönkormányzat iskolai vezetősége javaslatokkal élhet az osztályfőnökök, a nevelőtestület és az igazgató felé.

A magasabb jogszabályok alapján a diákönkormányzat véleményét ki kell kérni:

- az iskola szervezeti és működési szabályzatának jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt,
- a házirend elfogadása előtt.

A diákönkormányzatot az iskola igazgatóságával, a nevelőtestülettel, illetve más külső szervezetekkel való kapcsolattartásban (a tanulók véleményének továbbításában) a diákönkormányzat iskolai diákvezetője és a diákönkormányzatot segítő pedagógus képviseli.

A nevelők és a szülők kapcsolattartása és együttműködése

Az együttműködés formái

A szülők részéről a nevelőmunka segítéséhez az alábbi közreműködési formákat várjuk el:

- a szülők és más partnerek aktív részvétele az új tanulószervezési eljárások során (projekt, témahét, stb.) az együttműködés növelése érdekében,
- aktív részvétel az iskolai rendezvényeken, közreműködnek a szervezésben, pl. szülők – nevelők bálja, farsang, Mikulás, Gyermeknap,

- őszinte véleménynyilvánítás,
- együttműködő magatartás,
- nevelési problémák őszinte megbeszélése, közös megoldása,
- a családi nevelésben jelentkező nehézségek közös legyőzése,
- érdeklődő-, segítő hozzáállás,
- szponzori segítségnyújtás – a szülők munkájukkal, adományaikkal segítik rendezvényeink sokszínű lebonyolítását.

A szülőket az iskola egészének életéről, az iskolai munkatervről, az aktuális feladatokról az iskola igazgatója, tagintézmény-vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják:

- az iskola vezetője legalább évente egyszer a szülői szervezet iskolai vezetőségének ülésén vagy az iskolai szintű szülői értekezleten,
- az osztályfőnökök folyamatosan az osztályok szülői értekezletein.

A szülők és a pedagógusok együttműködésére az alábbi fórumok szolgálnak:

Egyéni megbeszélések

- Feladata a szülők tájékoztatása gyermekük iskolai életéről, magaviseletéről, tanulmányi eredményeiről; segítségnyújtás a szülőknek a gyermek neveléséhez; valamint az együttes, összehangolt pedagógiai tevékenység kialakítása a szülő és a pedagógus között.

Családlátogatás

- Feladata, a gyermekek családi hátterének, körülményeinek megismerése, illetve tanácsadás a gyermek optimális fejlesztésének érdekében.

Szülői értekezlet

Feladata:

- a szülők és a pedagógusok közötti folyamatos együttműködés kialakítása,
- a szülők tájékoztatása:
  - o az iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről,
  - o az országos és a helyi közoktatás-politika alakulásáról, változásairól,
  - o a helyi tanterv követelményeiről,
  - o az iskola és a szaktanárok értékelő munkájáról,
  - o saját gyermekének tanulmányi előmeneteléről, iskolai magatartásáról,
  - o a gyermek osztályának tanulmányi munkájáról, neveltségi szintjéről,
  - o az iskolai és az osztályközösség céljairól, feladatairól, eredményeiről, problémáiról,
  - o a szülők kérdéseinek, véleményének, javaslatainak összegyűjtése és továbbítása az iskola igazgatósága felé.

Fogadó óra

- Feladata a szülők és a pedagógusok személyes találkozása, illetve ezen keresztül egy-egy tanuló egyéni fejlesztésének segítése konkrét tanácsokkal. A fogadóórák előzetes időpont egyeztetéssel kerülnek megszervezésre. (Otthoni tanulás, szabadidő helyes eltöltése, egészséges életmódra nevelés, tehetséggondozás, továbbtanulás stb.)

Nyílt tanítási nap

- Feladata, hogy a szülő betekintést nyerjen az iskolai nevelő és oktató munka mindennapjaiba, ismerje meg személyesen a tanítási órák lefolyását, tájékozódjon közvetlenül gyermeke és az osztályközösség iskolai életéről.

Írásbeli tájékoztató

- Feladata a szülők tájékoztatása a tanulók tanulmányaival vagy magatartásával összefüggő eseményekről, illetve a különféle iskolai vagy osztály szintű programokról.

AZ ISKOLA VEZETÉSÉNEK ÉS KÖZÖSSÉGEINEK KÜLSŐ KAPCSOLATAI, EGYÜTTMŰKÖDÉSE ISKOLÁN KÍVÜLI INTÉZMÉNYEKSEL

Az iskolai munka megfelelő szintű irányításának érdekében az iskola igazgatóságának állandó munkakapcsolatban kell állnia a következő intézményekkel:

- Az intézmény fenntartójával: Váci Tankerületi Központ
- A helyi nevelési intézményekkel: Napsugár Óvoda Szob, Gézengúz Óvoda Ipolydamásd, Kodály Zoltán Zeneiskola Szob, Márianosztrai Kistücsök Óvoda, Kóspallagi Csiga-Biga Óvoda.
- Pest Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Szobi Tagintézménye

A munkakapcsolat megszervezéséért, irányításáért az intézményvezető a felelős.

Az eredményes oktató- és nevelőmunka érdekében az iskolarendszeres munkakapcsolatot tart fenn az alábbi intézményekkel.

Az iskola tagintézményei:

- Szobi Fekete István Általános Iskola Árpád Fejedelem Általános Tagiskolája, Letkés, Rákóczi út/utca/ 2.
- Szobi Fekete István Általános Iskola Szokolyi Alajos Általános Tagiskolája, Bernecebaráti, Széchenyi út/utca 23-25.
- Szobi Fekete István Általános Iskola Esterházy-Huszár Általános Tagiskolája, Vámosmikola, Huszár út/utca 63.

Az iskola telephelyei:

- Márianosztra, Rákóczi út/utca 13. (szüneteltetve)
- Kóspallag, Kossuth út/utca 2.
- Kemence, Fő út/utca 165.

Az alábbi közművelődési intézményekkel:

- Érdy János Könyvtár Szob
- József Attila Művelődési Ház Szob

Az alábbi egyházak helyi gyülekezeteivel:

- katolikus
- református.

A munkakapcsolat megszervezéséért, felügyeletéért az igazgató a felelős. Az egyes intézményekkel, szervezetekkel kapcsolatot tartó vezetőket az iskola éves munkaterve rögzíti.

A tanulók egészségi állapotának megóvásáért az iskola vezetése rendszeres kapcsolatot tart fenn a Szob Város Szakorvosi Rendelőintézettel és az illetékes egészségügyi dolgozóival, és segítségükkel megszervezi a tanulók rendszeres egészségügyi vizsgálatát, valamint a Szobi Egészségfejlesztési Irodával.

A tanulók veszélyeztetettségének megelőzése, valamint a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok eredményesebb ellátása érdekében az iskola gyermek- és ifjúságvédelmi felelőse rendszeres kapcsolatot tart fenn a Gyermek és Családsegítő Szolgálattal. A munkakapcsolat felügyeletéért az igazgató a felelős.

A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG HELYI RENDJE

Iskolai nevelő és oktató munkánk egyik alapvető feladata a kiemelt figyelmet igénylő tanulók fejlesztése, melynek alapja a tanulók egyéni képességeinek, fejlettségének, ismereteinek figyelembe vétele, a differenciálás; valamint különféle egyéni fejlesztő módszerek és szervezeti formák alkalmazása a tanítási folyamatban.

Munkánk során kiemelten kezeljük

- a sajátos nevelési igényű;
- a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő;
- a kiemelten tehetséges;
- a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók egyéni fejlesztését.

Sajátos nevelési igényű tanulók

Iskolánkban a sajátos nevelési igényű tanulók nevelése, oktatása a többi tanulóval együtt, integrált formában folyik.

A sajátos nevelési igényű tanulók nevelését-oktatását a 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet 2. sz. mellékleteként kiadott Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve alapján szervezzük meg.

A sajátos nevelési igényű tanulók a tanítási órákon túl gyógypedagógus vezetésével – rehabilitációs, rehabilitációs fejlesztést szolgáló órakeretben – egyéni fejlesztési terv alapján terápiás fejlesztő foglalkozásokon vesznek részt.

A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztéséhez biztosított feltételek:

- gyógypedagógus végzettségű pedagógus alkalmazása,
- az Irányelvek figyelembevételével készített eltérő tanterv része az iskola helyi tantervének,
- a fogyatékoság típusának megfelelő tankönyvek, tanulási segédletek,
- a tanulók képességének megfelelő differenciált foglalkoztatás,
- a fogyatékos tanulók részére kidolgozott értékelési formák alkalmazása,

- képességfejlesztő játékok, eszközök,
- számítógépek fejlesztő programokkal.

A sajátos nevelési igényű tanulók integrációja

Az együttnevelés során különös figyelmet fordítunk a következőkre:

- a befogadás eredményessége első és egyik legfontosabb ismérve, hogy a sérült tanuló fogadása iskolánk nevelőtestületének egyetértésével találkozunk,
- a tanulók optimális fejlődése érdekében a tennivalókat a tanulók igényeihez és lehetőségeihez mérten speciálisan a terület gyógypedagógusával alakítjuk ki. (eszköz, tankönyv, egyéni fejlesztés, értékelés, a követelmények egyénre szabott formái).

Az iskolába felvett SNI tanulók jellemzői, a fejlesztés alapelvei, céljai, feladatai

Az enyhe fokban értelmi fogyatékosok:

A sérülésből adódó hátrányos következmények csökkentése, ellensúlyozása. Célunk megteremteni az esélyegyenlőség alapjait, biztosítani, hogy a tanulók lehetőségeikhez mérten felkészültek legyenek az önálló életvitelre.

A beszéd fogyatékos tanulók

A beszéd fogyatékos tanuló oktatásának, fejlesztésének alapelve, hogy a sérüléséből adódó hátrányos következményeket segítsen csökkenteni, vagy ellensúlyozni. Mindig szem előtt tartva az önállóságra nevelés elvét, az iskolában a tanuló állapotának megfelelően biztosítani kell a fejlődését legjobban elősegítő környezetet, a megfelelő segédeszközöket és terápiákat.

A tanulási nehézségekkel küszködő tanulók, a pszichés fejlődési zavara miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozottak (pl.: diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia stb.):

Jellegzetességei:

- az alapvető eszköztudás (olvasás, írás, számolás) elsajátításának nehézségei, ennek következtében kialakuló magatartászavar,
- kóros aktivitászavar, figyelemzavar
- fizikai tünetei: fáradékonyság, gyakrabban van szükségük pihenésre, fokozottabban igénylik a tevékenységet meghatározó állandó kereteket, érthető és követhető szabályokat.

Személyi feltételek:

A szakirányú végzettséggel rendelkező gyógypedagógusi hálózat, közreműködés az integrált nevelés, oktatás keretein belül a tanítási órákba beépülő habilitációs, rehabilitációs fejlesztő tevékenység tervezésében, ezt követően a konzultációban.

A gyógypedagógus feladata a kapcsolattartás az illetékes bizottsággal, a kontrollvizsgálatok időpontjának jelzése, illetve kapcsolatot tart a különféle speciális szakemberekkel.

Felelős a dokumentáció teljes elkészítéséért, a szükséges információk elosztásáért, figyelemmel a személyes adatok védelmére és a titoktartási kötelezettségre. Kapcsolatot tart a szülőkkel.

Adott probléma esetén az érintettek bevonásával esetmegbeszélő csoportot szervez.

Sikerkritériumnak a tanulók beilleszkedése, a többi tanulóval való együtt haladása tekinthető, melynek eredményes megvalósítását az alábbi tényezők biztosítják:

- Iskolánk pedagógusainak, a szülők közösségének felkészítése a sajátos nevelési igényű tanulók fogadására.
- Az együttnevelés megvalósításában, a különböző pedagógiai színtereken a rehabilitációs, rehabilitációs szemlélet érvényesülése és a sérülés specifikus módszertani eljárások alkalmazása.

Módszertani feltételek:

Az integráció alapvető pedagógiai feltételei az oktatás differenciálásával függnek össze, mely az oktatás individualizálását jelenti.

Differenciált tanulás: minden gyermek számára más célt jelölünk ki.

Differenciált tanulási segítségnyújtás: széleskörű módszertani bázis alkalmazása, kiemelt egy csoporton belül a célok elérhetőségének szintjében való különbözőség figyelembe vétele

Egyéni teljesítmény-értékelés: figyelembe vesszük a tanuló meglévő vagy sérült képességeit, erőfeszítéseit, motivációját, szükség esetén a családi szociokulturális viszonyok jellemzőit is.

Az integrált tanulók egyéni sajátosságaiknak megfelelően vesznek részt az iskola személyiség, közösségfejlesztéssel, tehetség, képesség kibontakoztatásával összefüggő pedagógiai programjaikban.

Együttműködések, felelőségek:

Az osztályfőnök feladatai

Az integrált tanulóval kapcsolatos összes tevékenység koordinálásáért az osztályfőnök a felelős.

Ő vezeti a team-et, melynek tagjai:

- az integrációban résztvevő tanulóval kapcsolatban álló pedagógusok,
- a fejlesztésben részt vevő pedagógusok,
- esetenként gyógypedagógiai asszisztens.

A team feladata, hogy megismerjék a tanuló sajátos nevelési igényét, ennek megfelelően alakítsák ki tantárgyi, foglalkozási, fejlesztési programjaikat.

Együtt alakítsák ki a személyre szabott követelményeket, az iskolai írásbeli beszámoltatások formáit, rendjét, korlátait, a tanulók tudásának értékelésében betöltött szerepét, súlyát. Közösén értékelik a tanuló eredményeit, korrigálják a tervezést, vagy további feladatokat határoznak meg.

A nevelőtestület felelőssége:

- Az egészséges énkép és önbizalom kialakítása
- A kudarcűrő képesség növelése
- Az önállóságra nevelés

A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenységek

A beilleszkedési zavarral, magatartási rendellenességgel küzdő tanulók a lemaradó gyermekek közé tartoznak akárcsak a tanulási kudarcnak kitett diákok.

A különleges bánásmódot igénylő gyermekek esetében különös érzékenységre, empátiára és sajátos pedagógiai eljárásrendszerre van szükség. A gondozó- fejlesztő- nevelő munka csak akkor eredményes, ha elfogadó közösségre lelnek a tanulók.

A tudatosan megválasztott és alkalmazott nevelési módszerekben domináns elem az alkalmazkodás és a szolidaritás gyakoroltatása, az indirekt eljárások előtérbe helyezése.

Feladatok:

- szoros kapcsolat a helyi óvodai intézménnyel, nevelési tanácsadóval, és gyermekjóléti szolgálattal,
- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;
- felzárkóztató órák, fejlesztő foglalkozások;
- nevelők és a tanulók személyes kapcsolata;
- az iskolai könyvtár, iskolai sportkör, szakkörök;
- a középiskolai továbbtanulás irányítása, segítése;
- a tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek, szünidei programok);
- szabadidős foglalkozások (pl. színház- és múzeumlátogatások);
- a szülőkkel való együttműködés, családlátogatások;

A megoldásra koncentráló pedagógiai beállítódás és felkészültség

Speciális, megalapozott és gyakorlatias programok szükségesek a helyi sajátosságokat figyelembe véve, a prevenció és az integráció alapelvein.

A tanulók folyamatos és alapos megismerése nélkül nincs segítő tevékenység – hatékony tanuló megismerési technikák alkalmazása.

Nélkülözhetetlen az esélyegyenlőség biztosítása.

Fontos a családi életre való felkészítés, az egészséges életmódra nevelés és életvezetési stratégiák fejlesztése.

A tagozatváltás kritikus pont, ezért nagyobb figyelmet kell rá fordítani.

A differenciáló pedagógiai kultúra nélkülözhetetlen a problémák kezelésében.

Sokszínű tevékenységformák biztosítása szükséges:

- Differenciált tanulásszervezés
- Kooperatív technikák alkalmazása
- Projekt-módszer alkalmazása
- Tevékenységközpontú pedagógiák
- A személyre szabott tanítás-tanulás előtérbe helyezése
- Az alapozó szakasz elnyújtása
- Fejlesztő értékelés alkalmazása
- A tapasztalatszerzés, ismeretszerzés lehetőségeinek kitágítása IKT eszközök alkalmazásával

A tanuló egyéni fejlesztési programja

Az együttműködő képesség kialakítására, vagy az érzelmi hiány pótlására. A helyes magatartásformák megismertetése, gyakoroltatása kiemelten jelentkezik, fontos a gyermek egyéniségének teljes elfogadása.

Sikerkritériumok

Törekedni kell arra, hogy:

- A tanuló minél több sikerélményhez jusson a tanórákon és a tanórán kívüli tevékenységek során,
- Olyan speciális osztályfőnöki órák is legyenek, ahol személyiségfejlesztő tréningeken keresztül fejlődhet a gyermek önértékelési és önismereti képessége,
- Felzárkóztató, fejlesztő foglalkozások legyenek,
- Minél könnyebb legyen a felső és az alsó tagozat között az átmenet.

A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatást segítő tevékenységek, programok

A tanulási zavar az átlagtól elmaradó értelmi képesség valamilyen speciális motoros vagy kognitív működési rendellenességet idéz elő.

A felzárkóztatás kiindulópontja mindig a tanulási nehézségek okainak feltárásával kezdődjön.

A tanulásban akadályozottság, nyelvi vagy részképesség-zavar sok kisgyermek számára lassúbb haladást tesz lehetővé.

Feladatok:

- korai felismerés szűréssel,
- tény- és ok feltárás, helyzetelemzés,

A különleges bánásmódot igénylő gyermekek felzárkóztatásában a pedagógus feladatai a gyógy-pedagógus - fejlesztő pedagógus útmutatása alapján:

- ismerje a zavarok tünet együttesét,
- IKT eszközök alkalmazása a tapasztalat- és ismeretszerzésben,
- az értékelésnél vegye figyelembe a tanuló eltérő képességeit,

- a tanuló fejlődését önmagához képest mérje,
- erősítse a tanulók kiemelkedési lehetőségeit,
- nevelje a közösséget toleranciára,
- kooperatív tanulásszervezés és differenciált rétegmunka alkalmazása,
- kísérje figyelemmel a tanuló szakellátásának folyamatát, eredményességét,
- tartson rendszeres kapcsolatot a szülői házzal,
- tanulási technikák elsajátíttatása szakórákon és egyéni foglalkozásokon,
- rendszeres ismétlés, gyakoroltatás, egyéni tanulási motiváció erősítése
- a szakkörök, napközis foglalkozások,
- sikerélmény biztosítása, pozitív énkép kialakítása,
- napi kapcsolat a gyógypedagógussal és logopédussal.

Iskolánk lehetőleg bukásmentességre törekszik, gyenge tanulóinkat igyekszünk a minimum szintre eljuttatni, ennek érdekében:

- Az 1-4. évfolyamon az egyes tantárgyakból gyenge teljesítményt nyújtó tanulók képességeinek fejlesztésére fejlesztő foglalkozást tartunk.
- Az 5-8. évfolyamon főleg - magyarból és matematikából-, de minden tantárgyból vannak felzárkóztató foglalkozások.
- A 8. évfolyamon a továbbtanulás, a középiskolai felvétel elősegítésére magyarból és matematikából felvételi előkészítők, a gyengébb tanulók részére felzárkóztató foglalkozások vannak.

A továbbtanulás irányítása, segítése

Az osztályfőnök feladata, hogy gondoskodjon a tanuló megfelelő iskolafokozatba kerüléséről pályaválasztásáról.

A tanulási nehézségek elsősorban az olvasásértés gyengeségéből adódnak, ezért nagyon fontos a diszlexia felismerése, illetve az enyhébb esetek kezelése.

Az 1. osztályos programokban mindig benne vannak:

- A beszédhibák felmérése, korrigálása.
- A gyerekek beszédképességének, szókincsének felmérése, fejlesztése.
- Az olvasási problémák kialakulásának megelőzése.
- Részképesség-zavar, vagy- kiesés esetében a tanuló szakemberhez való irányítása (pszichológus, logopédus, ...)
- A szövegértést segítő műveletek.

A 2-4. osztályos programokban szerepelnek:

- A diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia, illetve egyéb részképesség-zavar kezelése.
- A figyelemkoncentráció fejlesztése.
- Az olvasástechnikai gyakorlatok
- A szövegelemző műveletek, feladatok.

Az 5- 8. osztályos tanulóknak készített programok tartalmazzák:

- Az alapképességek kialakítását, fejlesztését (olvasási, számolási, stb...)
- A részképesség-zavar kezelését.

- A tantárgyaknál a továbbhaladáshoz szükséges minimumszint elérését szolgáló feladattípusokat, feladatsorokat.

A programokat és a tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását akkor tekintjük sikeresnek, ha ezeknél a gyerekeknél is:

- kialakulnak az életben való boldoguláshoz szükséges alapismeretek, alapkészségek,
- sikerül elérni, hogy kultúráhasználóvá váljanak
- örömet jelent a tudás megszerzése, a műveltség alapozás

A tehetség, a képességek kibontakoztatását az alábbi tevékenységek segítik

Minden gyermek tehetséges valamiben.

Az igazi tehetségfejlesztés azt jelenti, hogy a tanulót olyan feladatok elé állítjuk, melyek mind művelődési igényeinek, mind szellemi-lelki fejlettségének megfelelnek. A tehetség kialakítási folyamata a pubertás idején lesz a legintenzívebb.

Iskolánk eredményességét nagymértékben az dönti el, hogyan tudjuk megvalósítani a képességfejlesztést a tanítási órákon. Meg kell valósítanunk a tanulók aktív tevékenykedtetését, munkáltatását.

Lehetőséget kell biztosítanunk arra, hogy a feladatokkal, a felvetett problémákkal kapcsolatban kifejthessék a tanulók egyéni elgondolásaikat, sőt azt meg is vitathassák. A differenciálással a képességfejlesztést, a tehetséggondozást is elősegítjük. A tehetség, képesség kibontakoztatásához gyakorlásra is szükség van.

A szakkörök a képességfejlesztés, a tehetséggondozás legfontosabb színterei. A jobb képességű, tehetséges tanulóink érdeklődésüknek megfelelő szakkörökben fejleszthetik tudásukat, képességeiket:

A tehetséggondozás érdekében a jövőben is biztosítani kívánjuk tanulóink részére:

- a jelenleg is – működő szakköreinket,
- a levelező feladatmegoldó versenyeken való részvételt,
- a házi vetélkedőkön résztvevők aktivitásának, létszámának növelését,
- a területi, megyei és országos versenyekre a tanulók felkészítését,

Feladatok:

- differenciált tanulásszervezés
- kooperatív technikák alkalmazása
- projekt módszer alkalmazása
- tevékenységközpontú pedagógiák
- a személyre szabott tanítás- tanulás előtérbe helyezése
- fejlesztő értékelés alkalmazása
- tapasztalatszerzés, ismeretszerzés lehetőségeinek kitágítása az IKT eszközök alkalmazásával

Fontosnak tarjuk, hogy a valamely területen tehetséges SNI-s tanulókat is célirányosan fejlesszük, elősegítve ezzel a pályairányításukat is (pl.: mozgás, tánc, kézügyesség, stb.).

Tehetséggondozó, képességfejlesztő tevékenységünket akkor tekintjük megfelelőnek, sikeresnek, ha

- az alsó tagozatban kiemelkedően teljesítő gyermekek a felsőben is jó eredményeket érnek el,
- tanulóink megfelelnek a középiskolai felvételi vizsgákon, s a középiskolában is megállják a helyüket,
- továbbra is lesznek olyan tanulóink, akik a körzeti, illetve a levelező feladatmegoldó versenyeken jó eredményt érnek el.
- tehetséges diákjaink a későbbiek során az életben is sikereket érnek el.

A hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók integrációját segítő tevékenységek

Szociálisan hátrányos helyzetűek azok a tanulók, akiket különböző jellegű szociális tényezők gátnak az adottságaikhoz mért fejlődésükben.

Iskolánkban növekszik az egyre nehezebb körülmények között élő tanulók száma. Ezért már a tendencia kialakulásának kezdetén felfigyelünk e jelenségre és különböző módszerekkel igyekezünk segíteni a hátrányos helyzetű tanulók beilleszkedését, folyamatos fejlődését:

Feladatok:

- a hátrányos helyzetű tanulók felmérése a lehetőségek szerint,
- a hátrány meghatározása,
- a tevékenységi formák megtervezése,
- az eredmények számbavétele, nyomon követése, rögzítése.

Konkrét tevékenységi formák:

- iskolaotthonos, napközis foglalkozás,
- felzárkóztató-, ill. tehetséggondozó programok,
- kapcsolattartás a szülőkkel, családlátogatás,
- a szociális juttatás lehetőségeinek felmérése,
- kapcsolatfelvétel a helyi nevelési tanácsadóval, napi kapcsolat a gyermek és ifjúságvédelmi felelőssel,
- környezettanulmány elkészítése,
- pályaorientációs tevékenység segítése,
- kirándulás, táborozás anyagi támogatása (osztályfőnök segítségével),
- együttműködés a Gyermekjóléti Szolgálat szakembereivel,
- drog- és bűnmegelőzés.

Nevelési programunkban elsősorban a távlati tervezéssel foglalkozunk, vagyis a helyzetfelmérés után meghatározzuk a tevékenység célját, a lehetőségek számbavételével a hátrányok enyhítését szolgáló tevékenységformákat.

A szakaszos konkrét tervezést évente megismételjük az elkészített adatlapok alapján.

- Képesség-kibontakoztató program alkalmazása

- Motiválást segítő differenciált tanulásszervezés alkalmazása
- Kooperatív tanulásszervezés és differenciált rétegmunka alkalmazása a tanórák megfelelő arányában
- IKT eszközök használatának biztosítása tanórán és azon kívül pl. szakkörön

A program célja:

Segíteni azon tanulók beilleszkedést az iskolai környezetbe, ismeretsajátítását, egyéni ütemű fejlődését, akik:

- szociális körülményeiket tekintve hátrányos helyzetűek,
- családi mikrokörnyezetéből adódóan hátrányos helyzetűek,
- családi házon kívüli környezet miatt hátrányos helyzetűek,
- iskolai körülményeiket tekintve hátrányos helyzetűek,
- csonka családban felnövő gyermekek, (elvált szülők, árva, félárva gyerekek)
- munkanélküli szülők gyermekei,
- átmenetileg hátrányos helyzetűek
- áttelepült, beköltözött (új) tanulók,
- tartós betegség miatt hátrányos helyzetűek

Gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

Iskolánk figyelembe veszi a tanuló mindenekfelett álló érdekeit, együttműködik a családdal és elősegíti a gyermek családban történő nevelkedését. Az ellátások igénybevétele önkéntes a szülő részéről, a lehetőségeket a GYIV felelőstől ismerheti meg.

A gyermekvédelmi gondoskodásra leggyakrabban rászoruló gyermekek:

- Hátrányos helyzetű gyermekek és fiatalok, akiket különböző szociális tényezők gátolnak adottságaikhoz mért fejlődésükben.
- Veszélyeztetett gyermekek és fiatalok, akik testi, lelki, értelmi, erkölcsi fejlődését a szülő vagy a gondozó környezet nem biztosítja.

Gyermekvédelmi feladatok

Az önkormányzat és az osztályfőnökök javaslata alapján a gyermekvédelmi felelős nyilvántartásba veszi:

- a veszélyeztetett
- a hátrányos
- a nagycsaládban élő
- a fogyatékos
- az állami gondozott gyermekeket.

Kapcsolattartás más szervekkel

- Családsegítő és gyermekjóléti szolgálat
- Pest Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Szobi Tagintézménye
- Gyermekorvos
- Védőnő

- Rendőrség
- Kormányhivatal, járási gyámhatóság.

Probléma megelőző, preventív gyermekvédelem az intézmény valamennyi gyermekére:

- általános prevenciós tevékenységek, az iskolát körülvevő szociális társadalmi környezet függvényében,
- mentálhigiénés programok bevezetésének szorgalmazása,
- a diákönkormányzattal való kapcsolattartás,
- szociális ellátások számbavétele,
- minden esetben a gyermekek érdekeinek képviselője,
- segélyek, támogatások rendszere.

A PEDAGÓGUSOK HELYI INTÉZMÉNYI FELADATAI

A pedagógusok alapvető feladatai

A pedagógus feladatai összetettek. A pedagógiai céloknak megfelelően alkalmaz motivációt, differenciálást, tanulói aktivitást biztosító, a tanulók gondolkodási, és együttműködési képességének fejlesztését segítő módszereket.

Kiválasztja a megfelelő tanulás-szervezési formát, a hagyományos és az információs-kommunikációs technikákra épülő eszközök, digitális tananyagok hatékony és szakszerű alkalmazását a tanulási folyamatban.

A kölcsönös tiszteletre és bizalomra épülő kapcsolatrendszer megteremtésével, az együttműködési elvek és formák közös kialakításával és elfogadásával nyugodt, biztonságos és az eredményes tanuláshoz szükséges tanulási környezet teremt.

Fontos, hogy támogatást nyújtson értékes személyiségjegyek kibontakoztatásához, hogy a nevelés folyamán alakuljon ki a gyermekben az önfegyelmzés, az önirányítás, a helyes irányba való egyre önállóbb haladás képessége.

A pedagógus feladata, hogy a rábízott gyerekek megtalálják saját képességeikhez és érdeklődési körükhöz illeszkedő életútjukat. Ennek megvalósításához kellő tudással– ismeretekkel, képességekkel – rendelkezzenek.

Konkrét feladatok:

- A magasabb jogszabályokban, a pedagógiai programban, a szervezeti és működési szabályzatban, valamint az intézmény más belső szabályzatában és vezetői utasításában előírt pedagógiai és adminisztratív feladatok ellátása.
- Heti teljes munkaidejének nyolcvan százalékát (kötött munkaidejét) az intézményvezető által meghatározott feladatok ellátásával töltse.
- Heti teljes munkaidejének ötvenöt–hatvanöt százalékában (neveléssel-oktatással lekötött munkaidejében) tanórai és tanórán kívüli (egyéb) foglalkozásokat tartson.

- Kötött munkaidejének neveléssel-oktatással lekötött munkaidején felőli részében a nevelést-oktatást előkészítő, a neveléssel-oktatással összefüggő egyéb feladatokat, tanulói felügyeletet, továbbá eseti helyettesítést lásson el.
- A tanítási órák és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások pontos és eredményes megtartása.
- Aktív részvétel a nevelőtestület értekezletein, valamint a szakmai munkaközösségek munkájában.
- Aktív részvétel az éves munkaterv szerinti rendezvényeken.
- A tudomására jutott hivatali titkot megőrizze.
- A jogszabályokban meghatározott határidőkre megszerezze az előírt minősítéseket.
- Az iskola céljainak képviselője a tanulók és a szülők előtt.
- A pedagógusra bízott osztályterem, szaktanterem gondozottságának és pedagógiai szakszerűségének figyelemmel kísérése.

A tanórai és a tanórán kívüli oktató-nevelő munka, tanulásirányítás

- Tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások megtartása.
- A tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások éves tervének elkészítése (tanmenetek, éves programok).
- Előzetes felkészülés a tanítási órákra és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozásokra.
- A motiválás, a differenciálás, a tanulói aktivitás változatos formáinak alkalmazása a tanítási órákon
- Változatos szervezeti formák alkalmazása a tanítási órákon
- A tanulók életkorához és a didaktikai feladatokhoz megfelelően illeszkedő módszerek, szemléltetés, ellenőrzés és értékelés alkalmazása a tanítási órákon.
- A tanulók aktív munkájának és megfelelő magatartásának biztosítása a tanítási órákon és a különféle iskolai foglalkozásokon.
- Az eredményes tanulás módszereinek, technikáinak elsajátíttatása, gyakoroltatása a tanítási órákon.
- A helyi tanterv követelményeinek elsajátítása a nevelő által tanított tanulók körében.

A tehetséges tanulók gondozása

- Egyéb (tanórán kívüli) fejlesztő foglalkozások szervezése a tehetséges tanulók részére.
- Iskolai tanulmányi, sport és kulturális versenyek, vetélkedők, bemutatók, pályázatok önálló szervezése, segítség a szervezésben.
- Részvétel az iskolai tanulmányi, sport és kulturális versenyeken, vetélkedőkön, bemutatókon.
- A tehetséges tanulók részvételének biztosítása és felkészítése a különféle iskolán belüli versenyekre, vetélkedőkre stb.
- A tehetséges tanulók részvételének biztosítása és felkészítése a különféle iskolán kívüli versenyekre, vetélkedőkre stb.

A hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók gondozása, eredményes fejlesztése

- Egyéb (tanórán kívüli) fejlesztő foglalkozások szervezése a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók részére.
- A gyermekvédelmi feladatok ellátása a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók körében.
- A hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók korrepetálása, segítése, mentorálása.
- A hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók felkészítése javító vagy osztályozó vizsgára.
- Az eredményes középiskolai felvétel elősegítése a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók körében.

A tanulók tanórán kívüli foglalkoztatása

- Szabadidős programok szervezése iskolán kívül (pl. színház-, múzeumlátogatás, kirándulás).
- Szabadidős programok szervezése iskolán belül (pl. klubdelután, karácsonyi ünnepség).
- Iskolai rendezvények, ünnepélyek, évfordulók megrendezése.
- A nevelők, gyerekek és szülők együttműködését, kapcsolatát erősítő (közös) programok.

Az iskolai diákönkormányzat működtetésében való aktív részvétel

- Az iskolai diák-önkormányzati munka segítése.
- Segítség az iskolai diák-önkormányzati programok szervezésében, részvétel a programokon.

Munkafegyelem, a munkához való viszony

- A munkaköri köteleességek teljesítése.
- Az ügyeleti munka pontos, felelősségteljes ellátása az óráközi szünetekben.
- Pontos adminisztrációs munka. A formai követelmények, a határidők betartása.
- Az egyes tanév közben adódó feladatok pontos, határidőre történő megoldása.

Folyamatos, aktív részvétel a nevelőtestület és a szakmai munkaközösség tevékenységében

- Feladatvállalás a munkaközösség, a nevelőtestület aktuális feladataiban.
- Részvétel a különféle feladatok megoldására alakult nevelői munkacsoportokban.
- Oktatási segédanyagok, szemléltető és mérőeszközök kidolgozása, közreadása.
- Belső továbbképzések, előadások, bemutató órák szervezése, megtartása.

Továbbtanulásban, továbbképzésekben való részvétel, önképzés

- Másoddiploma megszerzésére irányuló továbbtanulásban való részvétel.
- Továbbképzéseken való részvétel.
- A továbbképzéseken tanultak átadása a nevelőtestület tagjainak.
- Publikációk szakmai (pedagógiai, szaktárgyi) témákról folyóiratokban, kiadványokban.

Az iskolai munka feltételeinek javítása

- Pályázatok összeállítása, pályázatokon való részvétel.
- Bekapcsolódás az eredményes pályázatok megvalósításába.
- Az iskolai munka javítása új ötletekkel, az ötletek kivitelezése megvalósítása (innováció).
- Az oktatáshoz kapcsolódó szemléltető eszközök tervezése, kivitelezése.
- Az iskola épületének, helyiségeinek dekorálása.

Részvétel a nevelőtestület szakmai életében, a döntések előkészítésében és végrehajtásában

- Részvétel az adott tanév munkatervében meghatározott feladatok ellátásában.
- Részvétel a nevelőtestület szakmai (pedagógiai) döntéseinek előkészítésében.
- Önkéntes feladatok vállalása a nevelőtestületi feladatok megoldásában.

Aktív részvétel a tantestület életében

- A pályakezdő (gyakornok) vagy az iskolába újonnan került nevelők munkájának, beilleszkedésének segítése.
- Önkéntes feladatvállalások a nevelőtestület közösségi életének; rendezvényeinek szervezésében, a szervezés segítése.
- Részvétel a nevelőtestület közösségi életében, rendezvényeiken.

Az iskola képviselete

- A szülői szervezet által szervezett rendezvények segítése.
- Részvétel a szülői szervezet által szervezett rendezvényeken.
- Tudósítások közreadása a helyi társadalom számára az iskola életéről, eredményeiről a helyi médiában.
- Bekapcsolódás az iskolán kívüli szakmai-pedagógiai szervezetek tevékenységébe.
- Bekapcsolódás az iskolán kívüli érdekképviseleti szervezetek tevékenységébe.
- A település rendezvényein, eseményein való részvétel.
- Aktív részvétel, tisztségek vállalása a település társadalmi, kulturális, sport, stb. életében, civil szervezeteiben.

A vezetői feladatok ellátása

- Vezetői feladatok vállalása a nevelőtestület szervezeti életében.
- Az egyes vezetői feladatok (tervezés, szervezés, a végrehajtás irányítása, ellenőrzés, értékelés) lelkiismeretes ellátása.
- A vezetőre bízott közösség formálása, az emberi kapcsolatok javítása.

Megfelelő kapcsolat kialakítása a tanulókkal, a szülőkkel és a pedagógus kollégákkal

- A tanulók, a szülők és a pedagógus kollégák személyiségének tiszteletben tartása.
- Elfogadást, figyelmet, megértést, jóindulatot sugárzó stílus, hangnem és viselkedés a tanulók, a szülők és a pedagógus kollégák felé.
- Pedagógiai tanácsadás a tanulóknak és a szülőknek.
- Kellő figyelem érdeklődés, megbecsülés és jóindulat a nevelőtársak felé (a pedagógus kollégák segítése, a tapasztalatok átadása, észrevételek, bírálatok elfogadása).

AZ OSZTÁLYFŐNÖKI MUNKA TARTALMA, AZ OSZTÁLYFŐNÖKÖK FELADATAI

Az osztályközösségek vezetője: az osztályfőnök

Az osztályfőnököt az igazgató bízta meg, minden tanév júniusában, elsősorban a felmenő rendszer elvét figyelembe véve.

- Fejleszti a tanulók személyiségét, elősegíti egészséges lelki és testi fejlődésüket.
- Elősegíti a társadalmi normákhoz és az iskolai elvárásokhoz igazodó értékrend kialakítást és elfogadását.
- Tanórákon kívüli – szükség esetén – iskolán kívüli közösségfejlesztő, szabadidős programokat (pl. osztálykirándulás, túra, színház-, múzeumlátogatás) szervez.
- Az osztályszintű és az iskolai rendezvényeken kíséri osztályát, felügyel a tanulókra.
- Megismeri a tanulók családi és szociális körülményeit.
- Rendszeres kapcsolatot tart és együttműködik a tanulók szüleivel.
- Rendszeres kapcsolatot tart együttműködik az osztályban tanító nevelőkkel.
- Tájékoztatja a tanulókat és a szülőket az őket érintő kérdésekről. Érdemi választ ad a szülők és tanulók iskolai élettel kapcsolatos kérdéseire.
- Figyelemmel kíséri a diákok tanulmányi előmenetelét, és erről rendszeresen – legalább havonta – tájékoztatja a szülőket.
- A bukásra álló tanulók szüleit a félév vége és az év vége előtt legalább egy hónappal írásban értesíti.
- Ha a tanuló az év végén tanulmányi kötelezettségeinek nem tesz eleget, a szülőket tájékoztatja a tanuló tovább haladásának feltételeiről.
- Figyelmezteti a szülőket, ha a gyermekük jogainak megóvása vagy fejlődésének elősegítése érdekében intézkedést tart szükségesnek.
- A szülők figyelmét felhívja a szociális és egyéb juttatásokra.
- Támogatja és segíti az osztályban működő szülői szervezet munkáját.
- A szülők tájékoztatására szülői értekezleteket és fogadó órákat szervez.
- Fokozott törődéssel foglalkozik az osztályába járó kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal.
- Az osztály tanulóinál ellátja a gyermekvédelmi feladatokat, együttműködik a gyermekvédelmi felelőssel, szükség esetén a gyermekjóléti és családsegítő szolgálattal.
- Segíti a tanulási, beilleszkedési, magatartási nehézséggel küzdő tanulók iskolai munkáját.
- Támogatja a tehetséges tanulók fejlődését.
- Tájékoztodik a tanulók iskolán kívüli tevékenységeiről.

- Az iskolaorvosi szolgálat bevonásával figyelemmel kíséri a tanulók egészségi állapotát, és erről szükség esetén tájékoztatja az osztályban tanító nevelőket.(pl. tartós betegségek, fogyatékoságok, gyógyszerérzékenység).
- Minden hó végén érdemjeggyel értékeli a tanulók magatartását és szorgalmát.
- Az első félév végén és a tanév végén javaslatot tesz a nevelőtestületnek a tanulók magatartás és szorgalom osztályzatára.
- Az első félév végén és a tanév végén javaslatot tesz a nevelőtestületnek a tanulók egész tanévi munkájának dicsérettel történő elismerésére.
- A házirendet megsértő vagy feladatait elmulasztó tanulót először szóbeli figyelmeztetésben, majd írásbeli figyelmeztetésben, intőben vagy rovóban részesíti. Súlyosabb esetben javaslatot tesz a tanuló elleni fegyelmi eljárás lefolytatására.
- Figyelemmel kíséri a tanulók hiányzásait, vezeti a mulasztási naplót, a mulasztásokat az osztálynaplóban havonként összesíti. Igazolatlan mulasztás esetén a jogszabályokban előírt rendelkezések alapján jár el.
- A tanév elején elkészített osztályfőnöki tanmenet szerint vezeti az osztályfőnöki órákat, azokra előre felkészül.
- Segíti és ösztönzi a tanulók középiskolai továbbtanulását, megismerteti őket a pályaválasztási és továbbtanulási lehetőségekkel.
- A nyolcadik évfolyamban a szülők döntése alapján ellátja a tanulók középiskolai jelentkezésével kapcsolatos feladatokat, elkészíti az ehhez szükséges dokumentumokat.
- Elkészíti az osztályfőnöki munka éves tervezetét (osztályfőnöki munkaterv, osztályfőnöki tanmenet, nevelési terv, neveltségi szintmérések).
- Elkészíti az osztálystatisztikákat és ezekhez kapcsolódó elemzéseket.
- Elkészíti a félévi és tanév végi értékeléseket az osztályközösség fejlődéséről.
- Betartja az alapvető erkölcsi normákat a tanulókkal, a szülőkkel és a nevelőtársakkal szemben.
- Felfekteti és vezeti a tanulói törzslapokat és bizonyítványokat.
- Figyelemmel kíséri az osztály tantermének gondozottságát és pedagógiai szakszerűségét.

A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK SZABÁLYAI

Iskolánkban az alábbi tanulmányok alatti vizsgákat szervezzük:

- osztályozó vizsga,
- pótló vizsga,
- javítóvizsga.

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha

- a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól fel volt mentve,
- engedély alapján egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tehet eleget,
- ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen a kétszázötven tanítási órát meghaladja, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet,
- ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen egy adott tantárgyból a tanítási órák harminc százalékát meghaladja, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet.

Az osztályozó vizsga tantárgyai :

- 1. évfolyam : magyar nyelv és irodalom, nyelvtan, matematika.
- 2-4. évf.: magyar nyelv és irodalom, nyelvtan, matematika, környezetismeret.
- 5. évfolyam: magyar nyelv és irodalom, matematika, természetismeret, történelem.
- 6. évfolyam : magyar nyelv és irodalom, matematika, természetismeret, történelem.
- 7. évfolyam: magyar nyelv és irodalom, matematika, fizika, ember és társadalom, kémia, biológia, földrajz
- 8. évfolyam: magyar nyelv és irodalom, matematika, fizika, történelem, kémia, biológia, földrajz.

Pótló vizsgát tehet a tanuló, ha valamely vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné.

Javítóvizsgát tehet a tanuló, ha a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott.

A tanulmányok alatti vizsgákat a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet előírásaiban szereplő szabályok szerint kell megszervezni.

A vizsgák időpontját, helyét és követelményeit az érintett tanulók szüleivel

- osztályozó vizsga esetén a vizsgák időpontja előtt lehetőség szerint legalább két hónappal,
- javítóvizsga esetén, a tanév végén (bizonyítványosztáskor) közölni kell.

Az osztályozó és javítóvizsgák követelményeit az iskola helyi tantervében (a kerettantervben) szereplő követelmények alapján a nevelők szakmai munkaközösségei, illetve – amelyik tantárgynál nincs munkaközösség – a szaktanárok állapítják meg.

A magasabb évfolyamra lépés feltételei

Az első évfolyamon a továbbhaladás feltétele: a legalább megfelelt minősítés.

Az első évfolyam megismétlését a szülő kérésére az iskola igazgatója engedélyezheti, akkor is, ha tanuló az előírt tanulmányi követelményeket teljesítette.

A másodiktól nyolcadik évfolyam végén a magasabb évfolyamba lépés feltétele az elégséges (2) osztályzat megszerzése.

Az egyes évfolyamokon a tantárgyak követelményei tartalmazzák a továbbhaladáshoz szükséges minimum teljesítményeit, ez a helyi tantervben a tantárgyaknál került meghatározásra.

AZ ISKOLÁBA JELENTKEZŐ TANULÓK FELVÉTELÉNEK, ÉS ÁTVÉTELÉNEK ELVEI

Az első osztályba történő beiratkozás feltétele, hogy a gyermek az adott naptári évben a hatodik életévét augusztus 31. napjáig betöltse.

Az első évfolyamba történő beiratkozáskor be kell mutatni:

- a gyermek személyi azonosítására kiállított személyi azonosító, lakcímkártya
- az óvoda vagy a Nevelési Tanácsadó szakvéleményét.

A második-nyolcadik évfolyamba történő felvételnél be kell mutatni:

- a tanuló anyakönyvi kivonatát;
- a szülő személyi igazolványát;
- az elvégzett évfolyamokat tanúsító bizonyítványt;
- az előző iskola által kiadott átjelentkezési lapot.

Az iskola beiratkozási körzetén kívül lakó tanulók átvételéről a szülő kérésének, a tanuló előző tanulmányi eredményének, illetve magatartás és szorgalom érdemjegyeinek, valamint az adott évfolyamra járó tanulók létszámának figyelembevételével az iskola igazgatója dönt.

A második-nyolcadik évfolyamba jelentkező tanulónak – az iskola helyi tantervében meghatározott követelmények alapján összeállított – szintfelmérő vizsgát kell tennie azokról a tantárgyakból, amelyeket előző iskolájában – a bizonyítvány bejegyzése alapján – nem tanult. Amennyiben a tanuló bármely tantárgyból a szintfelmérő vizsgán az előírt követelményeknek nem felel meg, a vizsgát az adott tantárgyból két hónapon belül megismételheti. Ha az ismételt vizsgán teljesítménye újból nem megfelelő, az évfolyamot köteles megismételni, illetve tanév közben az előző évfolyamra kell beiratkozni.

Ha az átvételt kérő körzeten kívüli tanuló előző tanév végi osztályzatának átlaga 3,5 alatt van, illetve magatartása vagy szorgalma rossz, hanyag vagy változó minőségű, az igazgató a tanuló felvételéről szóló döntése előtt kikéri az igazgatóhelyettesek és az érintett évfolyam osztályfőnökeinek véleményét.

A 2-8. évfolyamra beiratkozni kívánó tanulók felvételének kritériumai:

- magatartása és szorgalma legalább jó minőségű legyen,
- a tanulmányi munkában legalább közepes szintet érjen el,
- a fő tantárgyakból szintfelmérő vagy különbözeti vizsgát kell tennie, a helyi tantervi követelményeknek megfelelően, - a vizsgatárgyak a következők :

2-4. évfolyam:

- szövegértés-szövegalkotás, nyelvtan
- matematika
- környezetismeret

5-6. évfolyam:

- szövegértés-szövegalkotás, nyelvtan
- matematika
- természetismeret
- történelem
- élő idegen nyelv

7-8. évfolyam:

- szövegértés-szövegalkotás, nyelvtan
- matematika
- ember és társadalom
- fizika
- kémia
- biológia
- földrajz

A szintfelmérő vizsga eredményei alapján a beiratkozni kívánó tanuló felvételéről az iskola intézményvezetője dönt, s erről, a szülőt írásban értesíti.

A helyi tantervi követelményektől eltérő, ezért hátrányokkal érkező gyermek hiányosságait a szülő felelőssége pótolgatni. Az iskola a hiányok pótlására fejlesztő és felzárkóztató foglalkozásokat szervez, ahol a tanulónak joga és kötelessége részt venni.

H E L Y I   T A N T E R V

„Szeretem a könyvet, és úgy nézek rá mindig, mint a csodára. Mint elmúlt vagy élő lelkek néma- vagy hangosfilmjére, titkos jelekbe zárt örömeire vagy fájdalmára.”
Fekete István

A VÁLASZTOTT KERETTANTERV, AZ ISKOLÁBAN TANÍTOTT KÖTELEZŐ ÉS NEM KÖTELEZŐ (VÁLASZTHATÓ) TANTÁRGYAK ÉS ÓRASZÁMAIK

Iskolánk helyi tanterve az Emberi Erőforrások minisztere által kiadott kerettantervre épül:

Iskolánk helyi tantervében a kötelező tanítási órák keretében tanított tantárgyak tananyagai és követelményei teljes egészében megegyeznek az oktatásért felelős miniszter által kiadott kerettantervekben meghatározott tananyaggal és követelményekkel.

Óratervi háló

Az 1-8. évfolyamok tantárgyai és heti óraszámai, 2020																
Az egyes évfolyamoknál a bal oldali óraszám a Nat kötelező óraszámát tartalmazza, a jobb oldali rovatba pedig a szabadon tervezhető órákat lehet bejegyezni.																
Heti óraszám/évfolyam	1.		2.		3.		4.		5.		6.		7.		8.	
Magyar nyelv és irodalom	7	1	7	1	5	1	5	2	4	1	4	1	3	1	3	
Matematika	4		4		4		4		4		4		3	1	3	1
Történelem									2		2		2		2	
Állampolgári ismeretek															1	
Hon- és népismeret												1				
Etika/hit és erkölcsan	1		1		1		1		1		1		1		1	
Környezetismeret					1		1									
Sakkpalota																
Természettudomány									2		2		0		0	
Kémia													1,5		1,5	
Fizika													1,5		1,5	
Biológia													1,5		1,5	
Földrajz													1,5		1,5	
Első élő idegen nyelv			1		1		2		3		3		3		3	
Ének-zene	2		2		2		2		2		1		1		1	
Vizuális kultúra	2		2		2		1		1		1		1		1	
Dráma és színház																1
Technika és tervezés	1		1		1		1		1		1		1			
Digitális kultúra					1		1		1		1		1		1	

Testnevelés	5		5		5		5		5		5		5	
Osztályfőnöki							1		1		1		1	
Hittan egyházi intézményben														
Kötelező alapóraszám	22		22		22		23		27		26		28	28
Szabadon tervezhető óra		2		2		2		2		1		2		2
Összes tervezett óraszám	22	1	22	2	22	2	23	2	27	1	26	2	28	2
Összesített óraszám	23		24		24		25		28		28		30	30
Maximális órakeret	24		24		24		25		28		28		30	30

Iskolánkban a tanulók az idegen nyelvi órákon az angol nyelvet tanulják.

Iskolánkban a labdarúgás, kézilabda és kosárlabda sportági szakkörök 1-4. évfolyamon az alábbi, az oktatásért felelős miniszter által kiadott kerettanterveket alapján működnek.

- Az iskolai labdarúgás kerettantere a köznevelés 1-4. évfolyamai számára
- Szivacskezilabda kerettanterv 1-4. évfolyam számára
- Kosárpálánta kerettanterv 1-4. évfolyam számára

A TANKÖNYVEK ÉS MÁS TANESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI

A tankönyvek kiválasztásának elvei

A kötelező tanulói taneszközöket az iskola helyi tanterve alapján a munkaközösségek és szaktanárok határozzák meg.

A tankönyvek kiválasztásakor fontosnak tartjuk, hogy a kompetencia alapú oktatáshoz jóváhagyott tankönyveket válasszunk a programcsomagok alkalmazásakor.

Előnyben részesítjük azokat a kiadványokat, amelyek egy-egy tantárgyhoz kapcsolódóan „tankönyvcsalád” jellegűek. (A tankönyvhöz legalább munkafüzet kapcsolódik.)

Előnyt élveznek választásunkkor azok a kiadványok, melyek munkáltató jellegűek, differenciálásra, a kulcskompetenciák fejlesztésére alkalmasak.

A taneszközök kiválasztásának elvei

- Lényeges szempontnak tartjuk, hogy a tankönyv tartalmazza azt a tananyagot, melyek ismerete a követelmények elsajátításához szükséges. Igazodjon a tanulók előképzettségi szintjéhez, életkori sajátosságaihoz.
- Stílusában, nyelvezetében egyszerű, **közérthető legyen**, a tudományosság szempontjából kifogástalan. Úgy közvetítse az ismeretanyagot, hogy **kiemeli a lényegét**. Színes nyomású ábra és képanyaga legyen. Fontosnak tartjuk mindezek arányos elrendezését is, mely a tankönyvet **áttekinthetőbbé** teszi.
- A lehetőségekhez mérten a **tartós** - több éven keresztül használható - tankönyveket igényeljük (a mai gazdasági viszonyokból és nevelési törekvésünkől is ez következik.)

- A tankönyvek megválasztásakor messzemenően tekintettel kívánunk lenni a szülők anyagi helyzetére is.
- A demonstrációs és tanulókísérleti eszközök kiválasztásánál előnyben kell részesíteni azokat, amelyek több tanéven keresztül használhatók.
- Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyakhoz szükséges kötelező tanulói taneszközöket, IKT eszközöket a nevelők szakmai munkaközösségei (illetve ahol nincs ilyen, ott a szaktanár) határozza meg.

Nyomtatott tanulmányi segédletek kiválasztásának elvei

Iskolánkban a nevelő-oktató munka során a pedagógusok csak olyan nyomtatott taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, térkép stb.) használnak a tananyag feldolgozásához, amelyek a hivatalos tankönyvjegyzékben szerepelnek.

- Munkalapok, munkafüzetek, mint segédeszközök a tankönyvekhez javasoltak.
- Feladatgyűjtemények, táblázatok, képletgyűjtemények, atlaszok alkalmazása is rendszeres.
- A kiválasztás elvei **megegyeznek** a tankönyvválasztás elveivel.
- A nyomtatott taneszközön túl néhány tantárgynál a tanulóknak egyéb eszközökre is szükségük van. Ezek a testnevelés, a vizuális kultúra, valamint a technika, életvitel és gyakorlat.

A kötelezően előírt taneszközökről a szülőket minden tanév előtt (a megelőző tanév májusában szülői értekezleteken) tájékoztatjuk. A taneszközök beszerzése a tanév kezdetéig a szülők kötelessége.

A MINDENNAPOS TESTNEVELÉS, TESTMOZGÁS MEGVALÓSÍTÁSÁNAK MÓDJA

Az iskola a mindennapos testnevelést a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezi meg.

Ennek alapján a mindennapos testnevelés szervezése:

- a tanulók által a délutáni időszakban választott sportágban biztosított heti 2-3 órás foglalkozáson történő részvétellel, a választható sportágakat az intézmény igazgatója a tanév indítását megelőzően május 20-ig nyilvánosságra hozza
- a külső szakosztályokban igazolt, versenyszerűen sportoló tanulók számára a szakosztályban történő sportolással – a köznevelési törvényben meghatározott tartalommal beszerzett igazolás benyújtásával
- a kötelező testnevelési órákon felül szervezett heti órás 3 gyógytestnevelési foglalkozáson történő részvétellel azon tanulóink számára, akik – az iskola egészségügyi szolgálat szakvéleménye szerint – a rendes testnevelési órákon is részt vehetnek – ha a szakellátás biztosított
- együttműködünk a városban működő kajak és labdarúgó szakosztályokkal.
-

ISKOLAI ESÉLYEGYENLŐSÉGI INTÉZKEDÉSEK

Az esélyegyenlőség érvényesítése, valamennyi hátrányos helyzetű csoport részére, a köznevelésben kiemelt feladat. Különösen a halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) gyerekek esélyegyenlősége előmozdításának elengedhetetlen feltétele az egyenlő hozzáférés biztosításán túl olyan támogató lépések, szolgáltatások tervezése és megvalósítása, amelyek csökkentik meglévő hátrányaikat, javítják iskolai sikerességüket.

Az egyenlő bánásmód követelményének és a szegregációmentességnek, mint esélyegyenlőségi alapfeltételnek a közoktatási intézményen belül érvényesülnie kell.

Tehetséggondozás:

- minden évfolyamon levelezős versenyeken való részvétel
- helyi mesemondó-, szavaló- és tanulmányi versenyeken való részvétel
- szakkörök: rajz-, sport-, színjátszó szakkör és énekkar
- 8. évfolyamban matematika és magyar felvételi előkészítő

Felzárkóztatás:

- fejlesztő órák fejlesztő pedagógus irányításával
- korrepetálások
- Pedagógiai Szakszolgálattal szoros kapcsolat és együttműködés

AZ ISKOLÁNK EGÉSZSÉGNEVELÉSI ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉSI PROGRAMJA

„Jöttek az évek, mentek az évek.

A fák némán álltak, és koronájukban békén aludt a szél.

Nem mozdult semmi, csak az Idő ballagott időtlen útján a végtelenségnek,

Maga mögött hagyva a percek, napokat, éveket.”

/Fekete István/

A környezet és az egészség egymással szorosan összefügg. A természeti környezet védelme nélkül nem beszélhetünk egészséges emberi életéről sem. Az ember által okozott természetrombolás, környezetszennyezés károsan hat vissza saját szervezete működésére. Az ember és a természet közötti harmónia helyreállítása és hosszú távú fenntartása állandó és megfelelően szervezett tevékenységet igényel. A környezeti nevelés olyan szemléletformálást jelent, melynek során az ember felismeri helyét és szerepét a környezeti rendszerben, kialakítja azokat a magatartási és életviteli mintákat, melynek során a társadalom környezetért felelős személyiségeivé válnak. Ennek céljából fontos biztosítani mindenki számára azt a lehetőséget, hogy elsajátíthassa a környezet megvédéséhez szükséges tudást, készséget, értékrendszert, pozitív érzelmi hozzáállást. Az aktuális problémák szemléletformáló hatásán keresztül ki kell alakítani a gyermekekben a jövő iránti erkölcsi felelősséget.

Egészségnevelési program

Az egészségnevelés célja

Az egészségnevelés célja, hogy elősegítse a tanulók egészségfejlesztési magatartásának kialakulását annak érdekében, hogy a felnővekvő nemzedék minden tagja képes legyen arra, hogy folyamatosan nyomon kövesse saját egészségi állapotát, érzékelje a belső és külső környezeti tényezők megváltoztatásából fakadó, az egészségi állapotát érintő hatásokat és ezáltal képessé váljon az egészség megőrzésére, illetve a veszélyeztető hatások csökkentésére.

A tanulók ismerjék meg az egészségvédelem kiemelt kérdéseit

- az életkorral járó biológiai-pszichohigiénés tennivalókat;
- az egészséges életvitelhez szükséges képességek fejlesztésének módjait;
- a rendszeres fizikai aktivitás egészségmegőrzésben játszott szerepét;
- az egészségtudatos léthez tartozó egyénileg kialakított mozgásprogram fittség megőrzése szempontjából való fontosságát;
- az egészségre káros szokások biológiai – élettani – pszichés összetevőit (alkoholfogyasztás, dohányzás, inaktív életmód, helytelen táplálkozás, drogfogyasztás);
- a stressz- és feszültségoldó gyakorlatok szerepét a testi-lelki kiegyensúlyozottság elérésében;
- a társas kapcsolatok egészségi-etikai kérdéseit.

Cél: Ezen tudás birtokában képesek legyenek egészségük megőrzésére, a betegségek megelőzésére, egészséges személyiség kimunkálására, a helyes magatartás kialakítására.

Alapvető célunk: az egészségmegőrzés elemi feltételeinek megismertetése és betartatása.

Célok	Feladatok	Kritériumok
A rendszeres testmozgásra való igény kialakítása	- A három kondicionális alapképesség (erő, gyorsaság, állóképesség), a koordinációs képességek (egyensúly, térérzékelés, reakciógyorsaság, ritmusérzék, hajlékonyság) fejlesztése. - A sportjáték komplex szerepének kihasználása. - Mindennapos testmozgás gyakorlati alkalmazása (heti 5 testnevelés óra + min. 2 alkalommal játékos testmozgás egyéb foglalkozásokon).	A kondicionális és koordinációs alapképességek az életkornak megfelelő szinten legyenek (Netfit-mérés). Az aktív, mozgásos tevékenységek az iskolai élet minden területét fogják át.
Az egészséges „fair-play” uralta versenyszellem kialakítása	- A céllal szorosan összefüggő felnőtt életben nélkülözhetetlen pozitív tulajdonságok (küzdeni tudás, alázatosság, hazaszeretet, kitartás, büszkeség, önismeret, önuralom) fejlesztése.	A tanulók: - vegyenek részt aktívan a különböző iskolai, kerületi sport-, illetve tanulmányi versenyeken, diákolimpiákon;

Célok	Feladatok	Kritériumok
	- A közösségbeli „én-szerep” felismerése.	- alakítsanak ki közös érdeklődésen alapuló, tartalmas baráti kapcsolatokat.
Az egészséghez és az egészséges környezethez való igény kialakítása	- Megtanítani, bizonyítani, hogy alapvető értékünk az egészség. - Kialakítani, hogy az egészség egy soktényezős fogalom. - Az egészség megvédésére, megőrzésére, visszaszerzésére vonatkozó közérthető, de tudományos ismeretek átadása. - Annak tudatosítása a tanulóknál, hogy az élethossziglani öntevékeny testedzés, az önálló sportolás és a motoros önkifejezés fontos eszköze a személyiség fejlesztésének és a lelki egészség megőrzésének. - Tudatmódosító szerekkel kapcsolatos prevenció. - Az egészségmegővő alternatívák terjesztése, gyógynövények, természetgyógyászat. - A saját testkép megismerése és a testtudat kialakítása a tanulóknál az egészségtudatos, az egészségmegőrzést preferáló magatartás fontos része. - A helyes napirend kialakítása. - A környezetszennyezés, mint egészségkárosító tevékenységforma vázolása. - Az egészséges életmód-tréningek beépítése az iskolai programokba (sport- és egészségnapok). - A „természet-iskola” tevékenységek megszervezése és megtartása (tanulmányi kirándulások, erdei iskolák, séták).	A tanulók: - ismerjék az egészséges táplálkozás aktuális alapelveit; - legyenek igényesek a személyes higiénia területén; - ismerjék és alkalmazzák az egészség megőrzésének lehetőségeit és alternatíváit; - legyen tudatos stratégiájuk egészségük megőrzésére.

Célok	Feladatok	Kritériumok
Önismeret, önuralom, a társadalmi normák szerinti viselkedés és pozitív gondolkodás kialakítása	- Értékorientáció, személyes példamutatás, azaz a tanári magatartás legyen modell értékű. - Tolerancia és empátia fejlesztése. - A kapcsolatok, problémák konfliktusmentes megoldására való igény kialakítása, fejlesztése. - A stressz- és feszültségoldás alapvető fontossága az interperszonális kapcsolatok kezelésében.	A tanulók: - iskolai életükben nyilvánuljon meg a felnőttek és társak tisztelete; - ismerjék fel a jó és rossz tulajdonságokat; - legyenek fogékonyak a tanárok által nyújtott modellekre; - tudjanak könnyen és vidáman alkalmazkodni a változó élethelyzetekhez.
A biztonságos életvezetés elsajátítása	- A fejlett technikai eszközök szakszerű és biztonságos használatának bemutatása, megtanítása. - Rávilágítás a lehetséges veszélyforrásokra. - Annak tudatosítása, hogy az egészségtudatos magatartásra szocializálásnak szerves része a lelki egészség erősítése és fejlesztése, a szükséges prevenciós folyamatok és tevékenységek kialakítása. - A KRESZ, munkavédelem, elsősegélynyújtás elsajátíttatása, ilyen jellegű és témájú vetélkedők szervezése.	A tanulók: - ismerjék a KRESZ, az elsősegélynyújtás és munkavédelem reájuk vonatkozó szabályait és alapelveit.

Az egészségnevelés feladata

Feladatunk a tanulók egészséges testi, lelki és szociális fejlődésének elősegítése, az egészséges életmódra nevelés.

Szomatikus nevelés

- higiénés nevelés (személyi nevelés, környezethigiénére nevelés)
- profilaxisra (betegség megelőzésére) nevelés
- kondicionálás (testedzés, sport)
- baleset megelőzésre nevelés

Pszicho higiénés nevelés

- önismeretre, önfejlesztésre nevelés

- fizikailag aktív, egészségtudatos életvezetésre nevelés
- környezeti hatások feldolgozására nevelés
- emberi kapcsolatok harmóniájára nevelés
- abúzusok, devianciák (káros szokás, szenvedély) megelőzésére nevelés
- érzelmi nevelés

Szociálhigiénés nevelés

- kedvező társas miliő működtetése
- kommunikációs nevelés
- családi életre nevelés
- az iskola, mint munkahely pszicho klímájának alakítása
- szerepfeszültségek felismerése, feloldása
- a stressz- és feszültségoldás módszerei
- társadalmi izolációk megelőzése, közéletiségre nevelés
- egészségpropaganda

Fel kell készíteni a gyerekeket arra, hogy önálló, felnőtt életükben legyenek képesek életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket hozni, **egészséges életvitelt** kialakítani. Fejlesszük a beteg, sérült és fogyatékkal élő embertársaik iránti elfogadó és segítőkész magatartást. Ismerjék meg a környezet leggyakoribb egészséget, testi épséget veszélyeztető tényezőit. Készüljenek fel a veszélyhelyzetek egyéni és közösségi szintű megelőzésére, kezelésére. Figyelmet kell fordítani a veszélyes anyagok, illetve készítmények helyes kezelésére. Segítsük káros és függőséghez vezető szokások és életmódok kialakulásának megelőzését. Foglalkozzunk a szexuális kultúra és magatartás kérdéseivel.

Az egészségnevelés az iskola minden pedagógusának, ill. minden tanórai és tanórán kívüli foglalkozásnak feladata.

Az egészségnevelés témakörei és követelményei

Testi egészség

Az intézményben a gyermekek gondozását az **iskolaorvos, fogorvos és a védőnő** látja el. Feladataik közé tartozik a **beiskolázás előtti vizsgálat, évenként egyszer** fogorvosi, szemészeti és belgyógyászati vizsgálat, évi két alkalommal a **tanulók fizikai állapotának mérése**. Ezt a feladatot a **testnevelők és az osztálytanító pedagógusok** végzik „Tesztfelmérés” címen. Mérjük a gyerekek állóképességét - futás erejét – fekvőtámasz, hátizom gyakorlat, hasizom gyakorlat, rugalmasság – helyből távolugrás (lásd részletesen a helyi tantervben).

Egy táblázat segítségével felmérjük gyermekeink fejlettségi szintjét s látjuk a hiányosságokat, a jövőbeni feladatainkat. (Ezt a százalékban kimutatott eredményt közöljük a védőnővel.)

Iskolánk 2. és 6. osztályos diákjai **úszás**oktatáson vesznek részt a szobi uszodában.

Az egészséges testi és szellemi fejlődés feltétele az **egészséges táplálkozás**. A helyes szokások kialakításában jelentős a szerepe az **iskolai étkeztetésnek**. Tápanyagaink összetételéről, minőségéről az osztályfőnöki órákon, ill. a biológia és kémia tantárgy keretén belül részletesen foglalkozunk.

Az iskola feladata a **gyalogos közlekedés** és a **kerékpáros közlekedés**, ill. a **tömegközlekedési** eszközökön való szabályok (5- 8. osztály osztályfőnöki órák) elsajátítása. Nagy a jelentősége ezen a téren az osztálykirándulásoknak, tanulmányi kirándulásoknak, ill. a DÖK által szervezett játékos vetélkedőknek.

Napjaink egyik legjelentősebb problémája a **dohányzás, alkoholizálás** és a legveszedelmesebb a **drogfogyasztás**. A szülők és a pedagógusok mellett az iskolai GYIV felelősre hárul a védőnőn és az iskolaorvoson kívül a feladat, felmérni, hogy ki a veszélyeztetett (családi körülményei, környezete miatt) s megpróbálni segíteni rajta. Hangszalagok, videofilmek segítik munkánkat, ill. igénybe vehetjük a rendőrség **drogprevencióval** foglalkozó munkatársai segítségét is. Ezt a lehetőséget mi évek óta kihasználjuk.

A tanítási órákon, szünetekben is előfordulhatnak **balesetek**. Minden tanév első osztályfőnöki óráján ismételten felhívjuk a gyermekek figyelmét a balesetveszélyes helyzetekre. A „veszélyes” tantárgyak első óráin speciális problémákra hivatkozva **balesetvédelmi oktatásban** részesítjük tanulóinkat (testnevelés, technika, kémia, fizika, informatika.)

A **tűz- és katasztrófavédelemre** való felkészítés is beépül az osztályfőnöki munkatervekbe. Az itt szerzett ismereteket jól hasznosíthatjuk a mindennapi életben, ill. a körzeti versenyeken.

Az iskola megkerülhetetlen feladata, hogy foglalkozzon a **szexuális kultúra és magatartás** kérdéseivel és figyelmet fordítson a családi életre, a felelős örömteli párkapcsolatra történő felkészítésre. Ezt a feladat az osztályfőnökökre és a biológusokra hárul elsősorban.

Az iskola személyi és tárgyi környezetével segíti azoknak a pozitív beállítódásoknak, magatartásoknak, szokásoknak a kialakulását, melyek a gyerekek egészségi állapotát javítják.

Ügyeljünk közvetlen (osztályterem) és tágabb környezetünk (iskola) tisztaságára – váltócipő, szemétszedés, (DÖK).

Lelki egészség

Pedagógusként, osztályfőnökként arra kell ösztönöznünk tanítványainkat, hogy kialakítsák saját értékrendjüket, ismerjék önnön lehetőségeiket és korlátaikat, igazodjanak el a változó világban. Váljanak kiegyensúlyozott, harmonikus személyiséggé, hogy milyen lépésenként végezzük ezt a munkát, az osztályfőnöki munkatervekben részletezzük. Iskolánk csatlakozott a Boldogságóra programhoz.

A megvalósítás területei, módjai, lehetőségei

- szituációs játékok – osztályfőnöki órák
- környezetvédelmi tevékenység kialakítása – madárvédelem, szemétszedés, környezetrendezés

- interjúk, felmérések készítése
- szabadidő hasznos eltöltésére irányuló program, szakkörök, DÖK
- az egészséges életmódra nevelés tantárgyakban történő megjelenítése – biológia, természetismeret, testnevelés
- problémamegoldó gyakorlatok értékeléssel

A kompetencia alapú oktatás megvalósítása során a szociális, életviteli és környezeti kompetenciák fejlesztési programját, moduláris oktatási programokat valósítunk meg.

Környezeti nevelési program

A környezeti nevelés célja

A környezeti nevelés célja, hogy elősegítse a tanulók **környezettudatos magatartásának**, életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék képes legyen a környezeti válság elmélyülésének megakadályozására, elősegítve az élő természet fennmaradását és a **társadalmak fenntartható fejlődését**.

Kiemelt stratégiai céljaink

- Természetismereti, természetvédelmi, környezetvédelmi problémákkal kapcsolatos ismeretek átadása.
- A természettudományos gondolkodás tanórán kívüli környezetben való fejlesztése a természeti környezet értékeinek és megóvásának céljaival összhangban.
- Globális környezeti problémákkal kapcsolatos érzékenység kialakítása. A fenntartható fejlődéshez szükséges kompetenciák kialakítása, fejlesztése.
- Helyi környezeti, természeti problémákkal kapcsolatos érzékenység kialakítása, ezek felismeréséhez szükséges kompetenciák fejlesztése.
- Saját környezetünkkel kapcsolatos aktivitásra, tevőleges magatartásra nevelés.
- A tanulók lakóhelye közelében található természeti értékek megismertetése.
- A természet szeretetére nevelés, közvetlen élmény kialakítása a természettel.
- A globális és a helyi környezeti problémákkal kapcsolatos aktivitásra, tevőleges magatartásra nevelés.
- Szelektív hulladékkezelésre szoktatás.
- A természetes anyagok és hagyományos kézműves technikák megismertetése.
- A mindennapi életben való környezettudatos gondolkodásra és magatartásra nevelés.
- A kertészkedés, kertészeti munkák megismertetése, örömeinek megmutatása.
- A kerékpáros közlekedés gyakorlatának, kultúrájának népszerűsítése.
- Településeink helytörténeti, építészeti értékeinek megismertetése.

Módszerek, tanulásszervezési formák:

- A tanítási órák klasszikus módszerei
- Kooperatív tanulási technikák
- Tanítási órán kívüli környezetben megvalósuló egyéni, páros és csoportos tevékenységformák

A környezeti nevelés szinterei az iskolában

- Az összes tantárgy tanórai foglalkozásai
- A nem hagyományos tanórai foglalkozások
- Tanórán kívüli foglalkozások, kiemelten az egész napos iskolai foglalkozások szabadidőszegmense, valamint a napközis és tanulószobai foglalkozások
- Hazai és nemzetközi együttműködések
- Az iskola természettudatos működése és az ezzel kapcsolatos foglalkozások

A környezeti nevelés szinterei és módszertani elemei

Iskolánk életében speciális helyet foglal el a környezeti nevelés, hiszen célkitűzéseinket, a tanítási órákat, programjainkat áthatja Fekete István szellemisége, aki követendő példaként lebeg minden tanító és gyerek szeme előtt.

E rész tárgyalásánál fontos megemlíteni a már hosszú évek alatt hagyománnyá vált programjainkat, rendezvényeinket és versenyeket.

A környezeti nevelés az iskola minden pedagógusának, ill. minden tanórai és tanórán kívüli foglalkozás feladata!

Az összes tantárgy tanórai foglalkozásai

1- 4. osztályban:

Kiemelkedően fontos az osztályfőnökök és a tanítók által nyújtott **viselkedési minta**. Ez meghatározó lehet a gyermekekben kialakuló **értéktrend, az esztétikus, rendezett környezet** miatt. A tanítási órákon közvetlenebb hangnemben, szinte személyes hangon szólnak a versek, történetek a gyerekekhez, így nagyobb az **érzelmi kötődés, a felelősségérzet** más szempontból közelíthető meg. Fontos, hogy már ekkor megtapasztalják tanulónk a természet **forma és színgazdagságát** és megismerjék a természet adta **anyagokat, technikákat, hagyományokat és művészeteket**.

Módszertani elemek:

- szemléltető eszközök használata (képek, dia, videó, CD-ROM)
- természetben tartott órák, séták
- élet közeli tanulási környezet kialakítása

5- 8. osztályban:

Az osztályfőnökök és az osztályokban tanító tanárok **viselkedési mintája** nagy erővel bír, de ezen kívül nagyon fontos a **tantárgyak közötti koncentráció**, mert csak így alakulhat ki tanulónkban kerek egész kép, a minket körülvevő világról.

A **megismerésen** kívül nagy súlyt helyezünk az **összefüggések áttekintésére**. Az osztályokban **differentiált munkát** adhatunk, az egyszerűbb felismerésektől kezdve a tudományos megfigyeléseken keresztül a vita fórumokig, így az óráinkon minden tanulónk megtalálhatja a magának megfelelő feladattípusokat.

Magyar irodalom órákon **Fekete István regényeivel, novelláival és verseivel** ismerkednek tanulóink, és így az író szemével ismerik meg hazánk növény- és állatvilágát, tájegységeink jellemző természeti értékeit. Természetesen a többi tanítási órán párhuzamosan tárgyalásra kerülnek az aktuális témák, ill. utalás történik névadónk művére.

Napközis foglalkozások:

Minden szabadidőben töltött pedagógiai tartalmú foglalkozás döntő arányban magába foglalja – a foglalkozás tematikai jellegétől függően – mind a környezet és a természet megismerésének és védelmének témáját, mind az egészségtudás preferált céljait. A napközis foglalkozások során a délelőtti órákon megtanult tananyag **gyakoroltatása, rögzítése, bevésése** történik, ezért a környezeti nevelés szempontjából ezek a foglalkozások **éppolyan fajsúlyosak, mint a tanítási órák**, sőt némi motivációval felkeltheti a napközis nevelő a gyerekek mélyebb megismerési vágyát egyes témák iránt.

Módszertani elemek:

- természettudományos megfigyelések (biológia, földrajz, kémia, fizika),
- felmérések készítése ember és környezete viszonyáról.(biológia, történelem, földrajz),
- feladatmegoldások, elemzése (biológia, földrajz, kémia, fizika),
- adatgyűjtés, feldolgozás, értékelés (biológia, földrajz, kémia, fizika),
- esszé kidolgozása egyéni, csoportos munkával (magyar irodalom, biológia, életvitel),
- vitafórumok (osztályfőnöki óra),
- dramatizálás, szituációs játékok (magyar irodalom, osztályfőnöki óra),
- tanulmányi séták (biológia, földrajz, osztályfőnöki óra),
- anyagmegismerés, használati tárgyak készítése (technika- életvitel),
- természeti-, művészeti képek, szobrok, egyéb műalkotások készítése (vizuális okt., technika)

A nem hagyományos tanórai foglalkozások

Tanulmányi kirándulások:

A tanulmányi kirándulások összetett feladattal bírnak, hiszen színhelyet adhatnak a **tanulóközösség összekovácsolódásának**, de együtt jár a **közös élményszerzéssel**. Tehát az együttlét öröme ötvöződik a közeli és távoli tájak, nevezetességek megismerésével, **hazánk felfedezésével**.

Módszertani elemek:

- kiselőadás készítése előre megadott témáról (tantárgyi integráció),
- anyaggyűjtés (biológia, földrajz, vizuális okt., technika- életvitel),
- kísérletek, megfigyelések (biológia, földrajz, kémia, fizika),

A tanulmányi kirándulásoknál nem mellőzhető a **gondos tervezés**, oda kell figyelnünk a **kivitelezés** érdekében a megfelelő irodalomra, hogy segítséget adhassunk tanulóink munkájához, valamint nem maradhat el a kirándulás folyamán **tapasztaltak értékelése**.

Nyári tábor:

A nyári táborozás, hasonló módon, mint a tanulmányi kirándulás, nemcsak a táborozók kikapcsolódását, szórakozását jelenti, hanem az eltöltött egy hét alatt rengeteg információval lesznek gazdagabbak gyermekeink. A tábor szervezésekor már évről-évre ugyanazt a célt szeretnénk elérni, vagyis hogy megmutassuk **Magyarország még meglévő természeti értékeit, művészeti értékeit, hagyományait** és eközben ügyelünk táborozóink **testi és lelki fejlődésére**. Már hagyománnyá vált a tábor szervezés iskolánkban és minden évben hazánk más részét ismertetjük meg a gyerekekkel.

Módszertani elemek:

- helyi környezetvédelmi program megismerése,
- tudományos kísérletek,
- egyéni, ill. csoportos megfigyelések, foglalkozások,
- művészeti és sportfoglalkozások,
- játékos feladatok megoldása, vetélkedők,

Osztálykirándulás, erdei iskola:

A környezeti nevelés egyik hatékony módszere a tantárgyi időben szervezett terepi program, az osztálykirándulás és az erdei iskola szervezése, mely a helyi tantervi célok megvalósulását szolgálja azzal, hogy a valóságos környezet megismerésére, értékeinek befogadására, a problémák értelmezésére támaszkodik. A programokon az érzéki-megismerő tanulás, a cselekvő-felfedező magatartás dominál. Ösztönzi a kollektív és egyéni érdeklődés kialakulását. A szabadidő megszervezése, az önkiszolgálás, a tanulási helyzeteken kívüli csoportos tevékenységek és együttesen megélt élmények képezik fontos előnyeit. Jelentős személyiség- és közösségfejlesztő hatású.

A kirándulások, erdei iskolák időpontját éves munkatervünkben előre meghatározzuk.

Zöld Napok tervezett időpontjai:

- Március 22.	A Víz Világnapja
- Április 22.	A Föld Napja
- Május 10.	Madarak és Fák Napja
- Szeptember 23.	Takarítási Világnap
- Október 4.	Az Állatok Világnapja

Az iskolai környezet kialakításában és az iskola működtetésében rejlő környezeti nevelési lehetőségek

Iskolánk külső, belső megjelenésének tükröznie kell azt a szemléletet, hogy mindenki fontosnak tartja a környezet állapotának milyenségét, az egészséges, esztétikus környezet biztosítását a hatékony munkavégzéshez. Nem sokat ér a szavakban átadott tudás, ha az iskola egész működése, a dolgozóinak személyes példája ellentmond annak.

- Ehhez mindenkinek – pedagógusoknak, technikai munkatársaknak egyaránt – tevékenyen hozzá kell járulnia a saját munkaterületén, tevékenysége során.
- Iskolánk arculatának fontos eleme a településünk lakói felé való nyitottság, törekvés arra, hogy a lakosság egy szélesebb rétege számára szabadidős és kulturális tevékenységek színtere lehessen. Ez a nyitottság viszont – egyesek ellenőrizhetetlen romboló magatartása

miatt – sok előnye és lehetőségei mellett jelentős elmaradást eredményezett néhány olyan fejlesztési területen, mint például az iskola külső környezetének megővése, a kényelmes, kulturált pihenést szolgáló eszközökkel való felszerelése.

Az iskola belső környezete

- Az iskolai környezet természet közelivé formálásához az osztályteremben szobanövények gondozásával járulhatunk hozzá. Az élőlények természetes közegükben való megfigyelése hasznos tapasztalatokat nyújt, igényességre nevel, hozzászoktatja a tanulókat a növényekkel való gondoskodáshoz, s egyúttal a közvetlen környezetet is emberibbé teszi.
- Általánossá kell, hogy váljon iskolánkban a környezetbarát termékek használata a papírhasználattól az írószereken át a takarításig, tanórákon, tanórákon kívül és az irodákban egyaránt.
- A tantermek dekorálásához lehetőség szerint természetes alapanyagokat használjunk: színes karton, fa, textil, parafa. Kerüljük az egészségkárosító adalékokat tartalmazó termékeket (oldószeres ragasztó, alkoholos filc). Műanyagokat csak indokolt esetben alkalmazzunk. A dekoráció legyen tartós, máskor is felhasználható.
- A környezetismeret és a természetismeret órák eszközigenyesek. Fontos, hogy milyen tárgyi felszereltségre építhetünk: szemléltetőeszközök, tablók, poszterek, képgyűjtemények, képi, vizuális információk. Ezek beszerzése, újítása folyamatos.
- Hulladékgyűjtés
- A szelektív hulladékgyűjtés megszervezésével hozzájárulunk nemcsak iskolánk, hanem tágabb életterünk, szűkebb környezetünk megővéséhez – Sulizsák, pont velem.
- Kommunikáció: faliújság, iskolai, városi újság. Így tudunk hírt adni a történeti jelenségekről, folyamatokról, eseményekről, programokról.

Hazai és nemzetközi együttműködések

Iskolánk folyamatosan szélesíti kapcsolatait más iskolákkal, ezért minden évben részt veszünk az ország különböző részein működő **Fekete István Ált. Iskolák versenyén**, rendezvényein. Fekete István munkásságának megismerését, a hagyományápolást segíti kapcsolatunk az Ajkán működő **Fekete István Irodalmi Társasággal** illetve a dombóvári **Fekete István Kulturális Egyesülettel** is.

A környezetvédelmi tevékenységeinkhez nélkülözhetetlenek a különböző **hazai civil szervezetek és környezetvédelmi csoportok** által meghirdetett **pályázatok**, melyeken iskolánk minden évben többször is részt vesz.

Az iskola természettudatos működése

A környezeti nevelésről leírtak nem lennének mérvadók, ha maga az iskola nem járna elő a példamutatásban minden téren, ezért az iskola feladata, hogy elvesse a magot, majd nevelgesse, táplálja, metssze hajtásait, hogy egy szebb világot láthasson a jövő nemzedéke.

A TANULÓK TANULMÁNYI MUNKÁJÁNAK ELLENŐRZÉSE ÉS ÉRTÉKELÉSE

„A berekben nincs protekció, és a tél nem ismer pótvizsgát. Itt állandóan tudni kell az egész anyagot, mindennap felelni, sügni nem lehet, és egyetlen rossz felelet az élet bukását jelenti.”

Fekete István

Értékelésen a tanulók teljesítményének mennyiségi és minőségi összegzését értjük. Az értékelés kiterjed a tanulók tárgyi ismereteire, érdeklődésére, a tanórán való gyakorlati tevékenységére, hozzáállására, fejlődésére és visszaesésére.

Az értékelés funkciói: eligazító, motiváló, önértékelést alakító. Az értékelés történhet szóvegesen, pontozással és érdemjeggyel.

A tanulók folyamatos beszámoltatása, az ismeretek és azok alkalmazásának számonkérése biztosítja a pedagógus, a diák és a szülők számára azt, hogy

- figyelemmel kísérhessék a tanuló egyéni előrehaladását,
- a felmerülő problémákat időben észre vegyék,
- a jól teljesítők megerősítést nyerjenek,
- a lemaradó tanulók segítséget kaphassanak.

A tanulói teljesítmények mérésének és értékelésének célja: a diagnosztikus visszajelzés.

Feladatai:

- a tanulócsoportok eredményeinek viszonyítása általános (standard) értékekhez, illetve országos eredményekhez,
- a következtetés, a tanítás-tanulás hatékonyságára,
- a követelmény teljesítésének szintjei alapján a korrekció és további gyakorlás témáinak kijelölése,
- a tanuló egyéni eredményeinek viszonyítása a korábbi teljesítményéhez,
- a tanulók tantervi követelményekhez viszonyított tényleges teljesítményének minősítése érdemjeggyel.

Elvei:

- Az értékelés, minősítés mindig előremutató legyen, soha ne megbélyegző.
- Lényeges feladatnak kell tekinteni a tanulói önértékelés rendszerének kialakítását.
- A tantárgyi tudás értékelésébe a viselkedési problémák nem számíthatók be.

A tanulmányi munka értékelése

A tanítási-tanulási folyamat szerves része az ellenőrzés és az értékelés. Bipoláris folyamat, mert a pedagógusnak tájékoztatást ad a tananyag elsajátításának mértékéről - az esetleges hiányosságokról -, munkájának értékmérője, a tanulóknál a hibák kijavítására, az ismeretek pótlására ösztönöz. Az ellenőrzés és értékelés folyamatos jelleggel átszövi az egész nevelő-oktató munkát. A tanulók tanulmányi fejlődésének ellenőrzését és értékelését a tanév folyamán tervszerűen kell végezni.

Ellenőrzés

Írásbeli	Szóbeli
röpdolgozat	kérdés-felelet
témazáró dolgozat	összefüggő felelet
tudásszint-mérő dolgozat	

Pedagógiai gyakorlatunkban a **szóbeli és írásbeli ellenőrzés** egyensúlyára törekszünk.

Az írásbeli dolgozatok előkészítése, megíratása, ellenőrzése, értékelés, javítása

Az írásbeli feleltetésnél a tanulóknak önállóan kell gondolkodni, a hibára nem figyelmeztet azonnal a tanár.

A dolgozat írására a tanulókat elő kell készíteni, a megíratás előtti utolsó órákat ismétlésre, gyakorlásra kell fordítani (típusfeladatok, tanácsok a felkészüléshez). Fontos a megíratás idejének kellő időben (1 hét) való közlése. Egy napon legfeljebb **két témazáró dolgozat** íratható. A feladatlapot úgy kell összeállítani, hogy a mindenkor érvényben levő helyi tantervi követelményeket messzemenően figyelembe kell venni.

A dolgozat feladatainak összeállításánál a **fokozatosság** elve érvényesül, lehetőséget adva arra, hogy a gyengébb tanulók is sikerélményhez jussanak. A feladatsor legalább **40 %- ának a tantervi minimumot** kell tartalmaznia. Lényeges motívum a nyugodt légkör kialakítása, a tanár következetes magatartása.

Nagy gondot fordítunk a dolgozatok kijavítására, a tipushibák kigyűjtésére, az okok feltárására és a korrekcióra. A dolgozatokat legfeljebb **egy hét elteltével ki kell osztani**. Kiosztáskor az osztály és az egyén teljesítményét értékeljük. A dolgozatokat a szülők a szaktanárral egyeztetett formában megtekinthetik. A témazáró dolgozatokat egy évig meg kell őrizni.

- röpdolgozat: A röpdolgozat formájú ellenőrzés célja: megállapítani, tanulóink milyen mértékben sajátították el az előző órai tananyagot, ill. egy-egy résztémakört, legfeljebb 2-3 óra anyagából íratható.
- témazáró dolgozat: Az egyes témakörök végén a fő követelmények és az egész téma tananyagának ismeretéről tanulóink témazáró dolgozat formájában adnak számot.
- tudás-szintmérő dolgozat: A tantervi követelményeket figyelembe véve az iskolavezetés által összeállított feladatsort tartalmazza: célja, hogy képet kapjunk tanulóink tanév során megszerzett tudásáról. A mérést az iskolavezetés végzi.

A tanév során az alsó tagozaton két alkalommal mérünk: félévkor és év végén, az eredményeket százalékos arányban (egyén – osztály – feladat) fejezzük ki.

Tantárgyai:

- anyanyelv és irodalom - szövegértés, szövegalkotás
  - o (hangos olvasás technikája,
  - o szövegértés szintje,
  - o másolás nyomtatott szövegről,
  - o tollbamondás az alapszókészlet szavaiból,)
- matematika

- (alapműveletek tudásának szintje,
- az adott évfolyamon elsajátítandó ismeretek).

Az **első évfolyamon** a DIFER mérésen túl csak a **tanév végén** végzünk **szintfelmérést** a fentiek alapján.

A **felső tagozaton félévenként** mérjük a **helyesírási** és **szövegértési** készség fejlettségét.

Matematikából év végén a tantárgyi követelményeket figyelembe véve végzünk szintfelmérést, kiemelten kezelve az alapműveletek biztos tudását.

Történelemből év végén az évszámokat, topográfiai ismereteket, a történelem kiemelkedő eseményeit és személyeit, az ok-okozati összefüggéseket középpontba helyezve végezzük a mérést.

Fizika tantárgyból év végén végzünk szintfelmérést, kiemelten kezelve a minimum követelményeket, fizikai törvényeket, képleteket és ezek alkalmazását.

Iskolaszervezetünk 1-4. alsó tagozat és 5-8. felső tagozat felépítésű. Így kiemelten kell kezelnünk a két szakasz közti átmenetet. Ezért a 4. évfolyam végén (májusban) a 4. osztályos tantervi követelményekhez igazodva diagnosztizáló jelleggel felmérést végzünk hangos és értő olvasásból, helyesírásból és matematikai alapműveletekből. Ezáltal képet kapunk a "felkerülő" osztályok tudásáról, meghatározzuk a további fejlesztés irányvonalát, stratégiáját egyéni és osztályszinten is.

Szóbeli ellenőrzés

Kiemelten fontos feladatnak tartjuk a tanulók beszédképességének fejlesztését.

A **szóbeli felelés** függ: beszédképességtől, fellépéstől. Megnyilvánulnak mindazok a metakommunikációs mozzanatok, amelyek elárulják az anyag megértését, vagy hiányosságait. A szóbeli feleltetés a felelő számára rendkívül fejlesztő hatású, de időigényes, kevésbé teszi lehetővé az egész osztály aktivitását.

A tanulók szóbeli kifejezőképességének fejlesztése érdekében a nevelők többször ellenőrzik a követelmények elsajátítását szóbeli felelet formájában. Ennek érdekében egy-egy tantárgy esetében egy témakörön belül – a témazáró dolgozaton kívül – csak egyszer kerülhet sor írásbeli számonkérésre, de minden tanulónak legalább egyszer kell felelnie szóban:

- A kérdés-felelet rendszerű ellenőrzést főleg az első-második évfolyamon, ill. a harmadik – nyolcadik évfolyamon a gyengébb képességű tanulók számonkérésekor alkalmazzuk.
- Feleltetés: az ismeretek ellenőrzésének az a formája, melynek során a tanulók ismereteikről összefüggően, szóban számolnak be.

A készségtantárgyak ellenőrzése

Iskolánkban a készségtantárgyak ellenőrzése motiváló, segítő szándékú, kiemelt figyelmet fordítunk az aktivitásra és a munkához való pozitív viszonyulásra.

- az ének-zene, a rajz, az informatika, a technika tantárgyból félévente, valamilyen gyakorlati tevékenységgel összekapcsolva,

- a bevezetésre került etika/hit-és erkölcsan szöveges értékelése : jól teljesített, megfelelően teljesített,
- formában minősítjük, értékeljük. Segítő szándékú, iránymutató, a gyermekben bekövetkező pozitív hozzáállást, változást vesszük alapul.

A testnevelés tantárgy osztályozásának alapja a gyermek-egyéni képességeit figyelembe véve - teljesítménye és aktivitása.

A testnevelés követelményeinek elsajátítását csak gyakorlati tevékenység révén ellenőrizzük.

Értékelés

A gyermek fejlődéséről és tantárgyi eredményeiről negyedévenként szöveges értékeléssel tájékoztatjuk a szülőket.

- Az első évfolyamon félévkor és év végén, valamint a második évfolyamon félévkor a tanulók teljesítményét, előmenetelét szöveges minősítéssel értékeljük. A szöveges minősítés a tanuló teljesítményétől függően a következő lehet:
  - o KIVÁLÓAN TELJESÍTETT
  - o JÓL TELJESÍTETT
  - o MEGFELELŐEN TELJESÍTETT
  - o FELZÁRKOZTATÁSRA SZORUL
- A második évfolyamon a második félévében, valamint a harmadik-nyolcadik évfolyamon a tanulók teljesítményét, előmenetelét év közben minden tantárgyból érdemjegyekkel minősítjük.

Iskolánkban az osztályozásnál öt érdemjegyet alkalmazunk:

- 5 jeles,
- 4 jó,
- 3 közepes,
- 2 elégséges,
- 1 elégtelen.

Megállapodásunk szerint a heti egy órás tantárgyakból legalább egy, a többórás tantárgyakból havonként legalább két érdemjegyet kötelező adni. Az érdemjegy nem lehet fegyelmezési eszköz (a dolgozatírás sem).

A tanuló pályázatokon, versenyeken való jó szerepléséért érdemjeggyel jutalmazható.

A tanulók írásbeli dolgozatainak egységes értékelés céljából az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyekre történő átváltása a következő arányok alapján történik:

Alsó tagozat

- 100% logikus gondolkodás szintje
- 91% alkalmazás szint
- 80% megértés szint
- 60% ismeret szint
- 40% minimum szintű

Felső tagozat

- 100% logikus gondolkodás szintje
- 91% alkalmazás szint
- 80% megértés szint
- 55% ismeret szint
- 30% minimum

Ettől a pedagógus néhány százalék erejéig eltérhet az adott feladatsor, a gyermek és az osztály képességeinek függvényében.

A számonkérés különböző formáinak eredményeit a Kréta rendszerben más-más színnel jelenítjük meg:

- piros = témazáró, szintfelmérő
- kék = szóbeli felelet, memoriter
- fekete = röpdolgozat
- zöld = szorgalmi,

Jegyek súlyozása

Témazáró dolgozat:	150%
Szorgalmi feladat:	80%
Órai munka:	80%
Dolgozat, írásbeli röpdolgozat, gyakorlati feladat, házi feladat, házi dolgozat, projektmunka, beszámoló, szóbeli felelet:	100%
Vizsgajegy (8. osztály):	200%

A tanév közben az érdemjegyekről a szülőket az eKréta rendszeren keresztül folyamatosan tájékoztatjuk. Az osztályfőnök feladatai közé tartozik a digitális naplóban lévő érdemjegyek havonkénti nyomon követése és az esetlegesen elmaradt érdemjegyek beírása.

A félévi és az év végi osztályzatot a tanuló fejlődését is figyelembe véve az érdemjegyek alapján kell meghatározni.

Az osztályzatokat félévkor a Kréta rendszerbe, év végén a bizonyítványba kell bejegyezni.

A 2-8. évfolyamon, ha a tanuló szorgalma, aktivitása kiemelkedő volt a tanév során valamely tantárgyból, írásbeli tantárgyi dicséretet kaphat. Ha minden tantárgyból kiválóan teljesít, ill. jeles osztályzatot szerzett, valamint a magatartása és a szorgalma is példás, - nevelőtestület döntése alapján - nevelőtestületi dicséretben részesülhet. A dicséretek a bizonyítványba, a naplóba és az anyakönyvbe is be kell jegyezni.

Osztályzatok a tanterv által előírt törzsanyagra vonatkozó követelmény alapján:

Jeles:

Ha a tantervi követelményeknek kifogástalanul eleget tesz. Ismeri, érti a tananyagot és alkalmazni is képes a tudását. Szabatosan, pontosan fogalmaz, saját gondolatait önállóan el tudja mondani.

Jó:

Ha a tantervi követelményeknek megbízhatóan, csak kevés és jelentéktelen hibával tesz eleget. Apró bizonytalanságai vannak. Kisebb előadási hibákat vét, definíciói esetenként bemagoltak.

Közepes:

Ha a tantervi követelményeknek pontatlanul, néhány hibával eleget tesz, nevelői segítségre (javítás, kiegészítés) többször rászorul. Ismeretei felszínesek. Kevésbé tud önállóan dolgozni, beszélni. Segítséggel képes megoldani szóbeli és írásbeli feladatait. Rövid mondatokban felel, gyakran kell segítő kérdéseket feltenni.

Elégséges:

Ha a tantervi követelményeknek súlyos hiányossággal tesz csak eleget, de továbbtanuláshoz szükséges minimális ismeretekkel, jártassággal rendelkezik. Egyszavas válaszokat ad. Fogalmakat nem ért. Gyakorlatban nem képes önálló feladatvégzésre.

Elégtelen:

Ha a tantervi követelményeknek a nevelői útbaigazítással sem tud eleget tenni. A tantárgyi minimumot sem tudja.

Az egyes tanulók év végi osztályzatát a nevelőtestület osztályozó értekezleten áttekinti, és a pedagógus, illetve az osztályfőnök által megállapított osztályzatok alapján dönt a tanuló magasabb évfolyamba lépéséről.

Abban az esetben, ha az év végi osztályzat lényegesen eltér a tanítási év közben adott érdemjegyek átlagától, a nevelőtestület tájékoztatást kér az érdekelt pedagógustól, ennek okáról, s a gyermek javára pozitív irányba módosíthatja az osztályzatot.

Az év végi osztályzat a tanév során szerzett érdemjegyek alapján történik, azaz 60 százaléktól felfelé kerekítünk.

A sajátos nevelési igényű gyermekek értékelési rendszere

A sajátos nevelési igényű illetve a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulókat a szakértői- és rehabilitációs bizottság vagy a nevelési tanácsadó szakértői véleménye alapján másképp értékeljük.

E tanulókat az igazgató mentesítheti egyes tantárgyak, illetve tananyagrészek értékelése, minősítése alól. E törvény 52. § (7) bekezdése alapján egyéni fejlesztési terv alapján heti 2 alkalommal számunkra egyéni felzárkóztatást szervez.

Biztosítani kell:

- a számonkérésnél, vizsgán biztosítani kell számukra a hosszabb felkészülési időt,
- az írásbeli beszámolón lehetővé kell tenni az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszköz (pl. számológép, táblázatok, térképek, grafikonok) alkalmazását,
- szükség esetén az írásbeli beszámoló szóbeli beszámolóval, vagy a szóbeli beszámoló írásbeli beszámolóval felváltható.

A pedagógus értékelése során alkalmazott eszközök, módszerek

- A pedagógus egyéni segítségadása (felolvasás, közös értelmezés, segítő kérdések).
- Az írásbeli felméréseknél a minimumkövetelményekre alapozunk.
- A diszlexiás gyermekek hangos olvasását nem értékeljük, a néma olvasás, a szövegértés a domináns.
- A diszgráfiás gyermekek írásbeli munkáinak külalakját nem értékeljük.
- Helyesírás értékelése az átdolgozott normatív táblázat alapján történik (lsd. melléklet)
- Dyscalculia esetén a tanuló a tantervi követelményekben előírt számkörben szerezzen jártasságot, tudjon alapszámvevőműveleteket megoldani eszköz segítségével.
- Csak abból a tantárgyból értékeljük és osztályozzuk másképp a tanulókat, ahol a részképesség és tanulási zavar mutatkozik.
- Más tantárgyak esetén a pedagógus csak segítséget nyújt (felzárkóztatás, differenciálás, egyénre szabott feladatok).
- A gyermekek tanulmányi munkájának eredményessége az előre haladás érdekében az osztályfőnök, a szaktanár, a gyógypedagógus és a szülő szoros, akár mindennapi kapcsolatot alakít ki.
- Az osztályfőnök feladata a Nevelési Tanácsadóval és a gyógypedagógussal való folyamatos együttműködés, tájékozódás a gyermek fejlődéséről.

Hagyományostól eltérő módszerek:

A projektmunka, a témahét, a kooperatív munkák, a moduláris oktatás során is sor kerül a tanulók munkájának értékelésére, bár ezekben az esetekben az önértékelés a fontosabb. A szöveges és a fejlesztő értékelés kerüljön előtérbe, az osztályozást lehetőleg mellőzzük. Hosszabb idő után pl. 3 hetet meghaladó projekt vagy 1 hónapos kooperatív munka, stb. adható osztályzat, ami fölfelé kerekítésnél „használható” csak fel.

Az iskolai írásbeli beszámoltatások formái, rendje

Az írásbeli beszámoltatás szerepe:

- A tanulók tudásának, önálló feladatmegoldásának mérése.
- A hiányosságok felmérése, pótlásuk megszervezése.
- Típushibák feltárása, a tapasztaltak felhasználása a tanulási folyamatban.

Az írásbeli beszámoltatások eredménye nem lehet a tanuló félévi és év végi minősítésének (osztályzatának) egyedüli meghatározója, lehetőséget kell adni szóbeli feleletre is, és minősítéskor figyelembe kell venni a tanuló egész éves munkáját.

Formái:	Tartalma:	Megíratás módja, rendje, korlátai:
Év eleji felmérés diagnosztizáló	Aktuális tudásszint felmérése, a továbbhaladáshoz szükséges tudásszint ellenőrzése	Ha nem előzi meg ismételést, akkor csak a tájékozódást szolgálja. Ilyenkor nem osztályozzuk.

Rövid írásbeli számonkérés	Egy adott témában való tájékozottságot, az órára való felkészülést ellenőrzi	15-25 perces, bármikor megírátható
Fejlesztő értékelés	Aktuális tudásszint felmérése	Az eDia rendszerben digitális úton (nem osztályozzuk)
Témazáró dolgozat	A tananyag egy nagyobb témakörének alkalmazás képes tudását méri	Terjedelme 45 perc, esetenként 2*45 perc. Egy napon legfeljebb két témazáró dolgozat írátható. A témazáró dolgozatot összefoglalásnak kell megelőzni és a megíratás időpontját, témaköreit a diákokkal előre tudatni kell.
Év végi felmérés szummatív, összegző	A tanév tananyagának alapkövetelményeit méri	Több órás ismétlésnek kell megelőznie, előre be kell jelenteni.

A tanulók magatartása, szorgalma értékelésének és minősítésének követelményei, a magatartása és szorgalma értékelésének, minősítésének formája.

Magatartás és szorgalom értékelésének alapelvei és célja:

- segítse az iskola nevelés-oktatás folyamatát,
- segítse a tanulók önértékelésének fejlődését,
- személyre szabott legyen,
- vegye figyelembe a gyermek fejlődését.

Az értékelés folyamata:

- Az osztályfőnökök havonta értékelik a tanulók magatartását és szorgalmát, kikérve a szaktanárok véleményét.
- Félévkor és év végén – a havi jegyek és a szaktanárok véleményének figyelembevételével az osztályfőnök osztályzatot javasol. javasol.
- A magatartás és szorgalom jegyekről a félévi és év végi osztályozó konferencia dönt. Szavazategyenlőség esetén az osztályfőnök szavazata a döntő.

Magatartáson értjük a tanuló:

- iskolai közösséghez, valamint annak tagjaihoz való viszonyát,
- önmagához való viszonyát, felelősségét, önállóságát,
- hatását a közösségre, viselkedését a társas kapcsolatokban,
- házirendben leírtak és közös iskolai szabályaink betartását,

- a közösség érdekében végzett tevékenységét,
- viselkedését, hangnemét, beszédkulturáját, önfegyelmét.

Szorgalmon értjük a tanuló:

- tanulmányi munkához való viszonyát,
- munkavégzésének pontosságát, kötelességtudatát,
- önálló feladatai elvégzésének minőségét,
- rendszeretét, pontosságát, felszerelésének rendben tartását.

A magatartás és szorgalom ellenőrzése és értékelése

A pedagógusok, a szülők és a gyermekközösség által kialakított és elfogadott normák alapján - a közösségi órákon - az osztályközösség bevonásával havonta értékeljük az egyes tanulók magatartását és szorgalmát mely érdemjegyen realizálódik, a következők szerint:

Magatartás:

A magatartás értékelése

Magatartás	Példás	Jó	Változó	Rossz
1. Fegyelmezettsége	Nagyfokú állandó	Megfelelő még nem teljesen a sajátja	Másokat zavaró, változó, de igyekszik	Erősen kifogásolható, negatív
2. Viselkedés kultúrája	Tiszteletudó, udvarias	Kivetni valót hagy maga után	Udvariatlan, nyegle	Durva, romboló, durván közönséges
3. Hatása a közösségre	Pozitív, aktív, jóindulatú	Közömbös, nem árt	Vonakodó, ingadozó	Negatív ártó, megfélemlítő
4. Házi rend betartása	Betartja, arra ösztönöz	Néha hibázik	Részben tartja be	Sokat vét ellene
5. Felelősségérzete	Nagyfokú	Időnként felelőtlen	Ingadozó	Megbízhatatlan

Magatartásra adható dicsérek és elmarasztalások:

Szóbeli:

- Egyéni, személyes
- Osztályközösség előtt
- Súlyos vétség, a házi rend sorozatos megszegése, társak bántalmazása esetén fegyelmi tárgyalás SZMSZ szerint.

Írásbeli:

- Szaktanári dicséret, illetve figyelmeztetés
- Szaktanári intés
- Osztályfőnöki dicséret, illetve figyelmeztető, intő
- Vezetői dicséret, illetve figyelmeztető

- Igazgatói dicséret, illetve figyelmeztető, intő (tájékoztató füzetbe)

Nevelőtestületi dicséret (félév végén a Kréta rendszerbe, év végén bizonyítványba)

A szorgalom

A szorgalom értékelése

Szorgalom	Példás	Jó	Változó	Hanyag
1. Tanulmányi munkája	céltudatos, törekvő, odaadó, igényes a tudás megszerzésében	figyelmes, törekszik a jó tanulásra, néha buzdítani kell	munkája ingadozó, gyakran kell figyelmeztetni	munkája hanyag, akadályozó, ellenálló
2. Munkavégzése	kitartó, pontos, megbízható, önálló	rendszeres, többnyire önálló	rendszeretlen, hullámzó, önállótlan	megbízhatatlan, önállótlan
3. Kötelességtudata	Kifogásolhatatlan, precíz	néha ösztökélni kell	csak folyamatos figyelmeztetésre dolgozik	sok az el nem végzett feladata, nem érdeklik a feladatai
4. Tanórákon kívüli aktivitása	érdeklődő, rendszeres, aktív	ösztönzésre dolgozik	ritkán dolgozik	egyáltalán nem dolgozik
5. Felszerelése	felszerelését rendszerben tartja	felszerelése néha hiányos	felszerelése gyakran hiányos	felszerelése mindig hiányos

Szorgalomra adható dicsérek és elmarasztalások:

Szóbeli:

- Egyéni, személyes
- Osztályközösség, iskolaközösség előtt
- Szülők jelenlétében

Írásbeli:

- Szaktárgyi dicséret, illetve figyelmeztetés
- Osztályfőnöki dicséret, illetve figyelmeztető, intő, rovó
- Igazgatói dicséret, illetve figyelmeztető, intő, rovó
- Nevelőtestületi dicséret (év végén bizonyítványba)
- Szaktárgyi dicséret félév és év végén
- Szaktárgyi versenyeken elért eredmények esetén szaktanári, osztályfőnöki, tagintézményvezetői, igazgatói dicséret

A jutalmazás és elmarasztalás elvei és formái

A tanulói közösségek, ill. az egyes tanulók teljesítményének fokozása érdekében főleg a pozitív érzelmeket keltő, önbizalmat növelő dicséretet és jutalmazást alkalmazzuk. Arra törekszünk, hogy a jutalmazás a helyes cselekvés hajtóerejévé és ne céljává váljon. Az elismerés különböző formáinak alkalmazása mellett a helyes és célratörő büntetés is a nevelés hatékony eszköze. A büntetés mindenkor alkalmazkodjék a gyermek életkori sajátosságaihoz, nem lehet a megtorló vagy megfélemlítő. A tanulót iskolai munkával büntetni nem lehet.

A tanulóközösségek jutalmazásának és elmarasztalásának formái

- Alsó tagozat:
  - o Az alsó tagozaton a tanítók kíséri figyelemmel az osztályközösségek magatartását órák előtt és az óráközi szünetekben, mely alapján három havonta értékeli a tanulóközösségek viselkedéskultúráját.
- Felső tagozat:
  - o Az osztály tanulói óra alatti magatartását és aktivitását tanári bejegyzéssel értékeli, melynek összesítése alapján három havonta megvitatjuk az osztályközösségek teljesítményét.

Egyéni jutalmazás és elmarasztalás formái

- Alsó tagozat:
  - o Az alsó tagozaton az osztályban tanítók döntése alapján a példamutató magatartású és szorgalmú tanulók három havonta a közösség előtt szóbeli dicséretben részesülnek.
- Felső tagozat:
  - o A felső tagozaton azok a tanulók, akik az adott hónapra megállapított számú pozitív bejegyzést szereztek, és maximum egy negatív (házi feladat vagy felszerelés hiány) bejegyzést szereztek, az iskola közössége előtt három havonta szóbeli dicséretben részesülnek. (Ennek eldöntése az osztályfőnök javaslata alapján a felsős nevelőközösség joga.)

A jutalmazást vagy elmarasztalást írásba kell foglalni, az értékelés után adminisztrálni a Kréta rendszerben.

Az iskolában a tanév közben a következő dicséretet adhatók:

- napközis nevelői dicséret
- szaktanári dicséret
- osztályfőnöki dicséret
- igazgatói dicséret
- nevelőtestületi dicséret

Az iskolai elmarasztalások formái:

- napközis nevelői figyelmeztetés
- szaktanári figyelmeztetés
- szaktanári intő
- osztályfőnöki figyelmeztetés
- osztályfőnöki intő
- osztályfőnöki rovó

- igazgatói figyelmeztetés
- igazgatói intő
- igazgatói rovó

A büntetést írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

Ha a tanuló a kötelességeit vétkeesen és súlyosan megszegi, ellene **a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény** rendelkezései alapján fegyelmi eljárás indítható. A tanuló a fegyelmi eljárás alapján, írásbeli határozattal fegyelmi büntetésben részesíthető.

A dicséreteknél és az elmarasztalásoknál a fokozatosság elve érvényesül, melytől indokolt esetben el lehet térni. A dicséretet és az elmarasztalást írásban a szülők tudomására hozzuk.

Az egész tanév során a kiemelkedő teljesítményt nyújtó tanulók év végén az iskola közössége előtt oklevelet vagy könyvjutalmat kapnak.

A nevelőtestület dönt arról, hogy a 2-8. évfolyamon tanuló diákjaink közül ki felel meg leginkább azoknak a kritériumoknak, amelyek alapján az év tanulóává, az év legjobb sportolójává, az év legjobban sportoló osztályává választjuk, valamint a Fekete István emléklapok átadására jogosult.

Az év tanulója

- Érjen el kitűnő vagy jeles tanulmányi eredményt.
- A magatartása és a szorgalma legalább jó, vagy példamutató legyen.
- Vegyen részt a szaktárgyi versenyeken.
- Aktívan sportoljon.
- Vállaljon szerepet az iskolaközösség életének, tevékenységének alakításában.
- Iskolán kívüli magatartása, viselkedése legyen példaértékű a közösség számára.

Fekete István emléklapok

Iskolánk legnívósabb elismerése, amelyet az a végzős diák kaphat meg, aki 8 év munkájával kivívta a tanulóközösség elismerését, a nevelőtestület megbecsülését.

Feltételei:

- Érjen el jeles vagy kitűnő tanulmányi eredményt.
- Magatartása, szorgalma példaértékű legyen.
- Az „Év tanulója” elismerésben részesüljön legalább egyszer.
- Vegyen részt a nívós, neves szaktárgyi és sportversenyeken, s legalább egy tantárgyból kiemelkedő teljesítményt nyújtson.
- Iskolán belüli és kívüli viselkedése minden körülmények között legyen példaértékű az iskolaközösség valamennyi tagja számára.
- Hozzon dicsőséget iskolánk közösségére, öregbítse iskolánk jó hírét

Az év sportolója

Az a tanuló, aki egész tanévben sportolóhoz méltó fegyelmezett magatartást tanúsított, valamint az összesített értékelés alapján első helyezést ért el korcsoportjában.

- Kategóriák:
  - o I. korcsoport   fiú - lány   3-4. o.
  - o II. korcsoport   fiú - lány   5-6 . o.
  - o III. korcsoport   fiú - lány   7-8. o.

„Közösségért” érem

Iskolánk elismerése, amelyet az a végzős diák kaphat meg, aki általános iskolai éveiben (főként a felső tagozaton) a közösségért végzett munkájával kivívta a tanulóközösség elismerését, a nevelőtestület megbecsülését.

Feltételei:

- Aktív, kezdeményező tagja legyen osztályközösségének. (pl.: osztályszintű rendezvények szervezése, az osztály képviselte különböző iskolai rendezvényeken, az osztályfőnök segítése, faliújság és/vagy dekoráció készítése, aktív hozzáállás az osztályközösséget érintő kérdésekhez)
- Folyamatosan vállaljon szerepet az iskolaközösség életének, tevékenységének alakításában. (pl.: programokon, műsorokon való aktív részvétel, versenyek, sportnap, iskolai média alkotó tagja, stb.)
- Lehetőleg vegyen részt valamilyen formában a település életében is. (pl.: rendezvényeken, műsorokban, művészeti csoportban, sporttevékenységben, stb.)
- Birtokolja osztályközössége, a diáktanács és a nevelőtestület támogató javaslatát.
- Magatartása és szorgalma mindvégig legalább jó legyen.
- Iskolán kívüli magatartásában, viselkedésében se hozzon szégyent intézményünkre.

Bólyai Emlékérem

Iskolánkban minden tanév második félévében a felső tagozat minden évfolyamán sor kerül a Bólyai János matematika versenyre. Ezt a versenyt iskolánk néhai tanára, Ormándi Marika néni indította el. A hagyományt megtartjuk, ezzel is tisztelgünk előtte és a munkássága előtt. A Bólyai emlékérmét az a végzős diák kapja, aki a legjobb eredményt érte el ezen a versenyen.

A kiválasztott tanulók a tanévzáró ünnepélyen a tanulói és szülői közösség előtt vehetik át az iskola igazgatójától az „Év tanulója”, az „Év sportolója”, az „Év legjobban sportoló osztálya” elismerő oklevelet, a Bólyai Emlékérmét, valamint a Fekete István emléklakettet és a „Közösségért” emlékérmét.

VIZSGARENDSZER és VIZSGASZABÁLYZAT

A vizsgáztatás szükségessége

A tanulók a 8. évfolyam végén váltanak iskolát. Jelenleg a középiskolai felvételi elbírálás szerint a felvételi a nyolcadik évfolyam II. félévére esik. Így a tanulási eredmények a II. félévben alacsonyabb hatásfokúak, mert a továbbtanulási lehetőségek nem az év végi eredményektől függenek. Ezért döntött a vizsga mellett a tantestület, hiszen ez a vizsga erős motivációt gerjeszt, és biztosíthatja a tanév végéig a folyamatos tanulást.

A cél teljesítményképes tovább építhető tudás, a gyakorlatorientált, hatékony iskolai rendszer kialakítása, az a fontos, hogy az adott iskolafokozat végén mit tud, mire képes a tanuló.

A kimeneti minősítés nemcsak a tanulók további előrehaladásában érezteti hatását, hanem a jobb kimenetet produkáló iskola presztízse is növekszik. Az iskolai autonómia lehetővé teszi tehát, hogy a vizsgarendszer mint a tanulók teljesítményének, értékelésének és minősítésének egyik formája beépüljön a pedagógiai programba. Az iskola vezetése és a tantestület jelszava is a hatékonyság és eredményesség a bemeneti kontroll mellett a kimeneti szabályozást fontosnak tartjuk, ami mindenképpen többletmunkát jelent a szakos tanítást végző tanárok számára.

A vizsga célja

- a vizsga fontos belső mérés
- ez az értékelési eljárás motivál, ösztönöz, hogy a tanulók legjobb tudásukról adjanak számot,
- sikerélményt jelentsen
- a tanulók és tanárok önértékelésének fejlesztése, objektív értékelési kultúra, egységes értékelési eljárás kialakítása és megvalósítása

Tartalmi döntések:

A nevelőtestület által meghozott döntések a pedagógiai program célkitűzéseiben szerepelnek.

- a vizsga jellege
- vizsgatárgyak
- vizsga anyaga
- a vizsga struktúrája
- a vizsga formája
- a tanulói teljesítmények elbírálásának és értékelésének kritériumai.

A vizsga jellege: szummatív, lezáró, összegző, amely a tananyag elsajátítás mértékéről ad számot.

A vizsga tantárgyai azok a tantárgyak, amelyet a tanulók legalább két éven át tanulnak.

- Magyar nyelv és irodalom - szövegértés, szövegalkotás – írásbeli, szóbeli
- Matematika - írásbeli
- Idegen nyelv – írásbeli, szóbeli
- Történelem – írásbeli, szóbeli
- Kötelezően választható természettudományos tárgy, melyet december 15-ig egyeztet a szaktanárjával - szóbeli.

A vizsga anyaga

Az a teljes tananyag tartalom, amely rendszerező szemléletet feltételez, a tananyag tartalmak kiválasztása, ezen belül a szóbeli vizsgák témaköreit úgy jelöljük ki, hogy a témakörön belül a tanulók életkori sajátosságait figyelembe véve maximum 15 tétel legyen.

A tételek olyan széles körűek, melyek kifejtése tükrözi a tanulók tájékozottságát, felkészültségét.

A tételeket szaktanárok készítik el, majd a feladatok értékelési kritériumait meghatározzák.

A vizsga formája

- mérés tantárgyteszten
- szóbeli egyéni vizsga

A vizsga formáját a tantárgy jellege határozza meg, előre eldöntik a szaktanárok és közlik a tanulókkal, mert a különböző formákban történő vizsgák más – más felkészülést igényelnek a tanuló és a tanár részéről egyaránt.

A tanulói teljesítmények elbírálásának és értékelésének kritériumai

- a tantárgyi tudás értékelése
- a tantárgyi készségek és képességek vizsgálata

A tanulók értékelése érdemjeggyel történik. A vizsgajegy súlya témazáró (piros) jegynek minősül.

A tanulók felkészítése

A tanulók felkészítését két szempontból közelítjük meg:

- tantárgyi felkészítés,
- lélektani tréning.

Ellátjuk őket a felkészüléshez szükséges útmutatókkal, a vizsga időpontjáig figyelemmel kísérjük felkészülésüket, a tanulókat a vizsgára úgy kell felkészíteni, hogy pozitív élményként éljék meg.

A tételek kiadásának határideje a tanítási év december 15-je.

A második félév során a kiadott tételeket a diákok a tanárok segítségével és ellenőrzése mellett dolgozzák ki.

A vizsgák értékelési tapasztalatai

A vizsgákon szerzett tapasztalatok elemzésével a szaktanároknak lehetőségük nyílik arra, hogy

- a tanulási eredményeket értelmezzék
- a tantárgyi fejlesztés konkrét teendőit kijelöljék
- meghatározzák a fejlesztés módozatait.

Az önálló adatelemzés, értékelés és visszacsatolás révén várhatóan fejlődik az iskola belső értékelési rendje is, az iskolai szintű kritériumok, követelmények pontosabbá válnak.

A vizsgák értékelése lehetővé teszi az iskolafejlesztési elképzelések útjának jövőbeli kijelölését.

A vizsgadokumentumok archiválása

A vizsgajegyzőkönyveket, vizsgatételeket, tesztek, névsorokat, a vizsgához kapcsolódó összes dokumentumot archiváljuk, hiszen ezeket az anyagokat a következő években is felhasználhatjuk.

Vizsgamentesség valamennyi tantárgyból szerezhető.

Azok a tanulók, akik valamilyen tantárgyhoz kapcsolódóan vagy egyéb versenyeken kimagasló eredményt érnek el és ezzel önmaguknak és az iskolának megbecsülést szereznek, a vizsgán vizsgamentességet szereznek az alábbiak szerint:

- abból a tantárgyból szerezhethet mentességet, amelyik tárgyból a kimagasló eredményt szerezte,
- ha egyéb (nem kötelező vizsgatárgyhoz kapcsolódó) kiemelkedő eredményt ért el valamely versenyen akkor a természettudományos tárgyak közül (fizika, kémia, biológia, földrajz) kiválaszthat egy tárgyat melyből – a szaktanárok döntése alapján – vizsgamentességet kap,
- azok a tanulók, akik félévi osztályzatukat a tanév végén is megtartják a természettudományos tantárgyakból (akár mind a négy tárgyból is), akkor csak a választott természettudományos tárgyból kell vizsgázniuk
- ha a tanuló a négy tárgy egyikénél sem volt képes a félévi eredményét megtartani mind a négy tárgyból vizsgáznia kell.

A kimagasló eredmény mértékéről a nevelőtestület dönt.

E mentességek csak kérelemre adhatók ki, amennyiben a tanuló határidőt betartva (minden évben külön kerül meghirdetésre) a kérelmét benyújtja. Be nem nyújtott kérelem esetén a tárgyból/tárgyakból vizsgázni kell.

Mentességre vonatkozó eredménytelen döntés esetében az iskola igazgatója jogosult eldönteni, hogy mely tantárgyból/tantárgyakból kap mentességet a tanuló.

A különféle eredményekért járó mentességek nem váltják ki egymást. Tehát külön mentesség szerezhető a versenyeken elért eredményért, illetve a félévi jegy megtartásáért.

A tanulót egyik vizsgatárgyból sem lehet kizárni. Valamennyi tárgyból joga van vizsgát tenni még akkor is különben mentességet szerzett volna.

AZ OTTHONI ÉS NAPKÖZIS FELKÉSZÜLÉST SZOLGÁLÓ, ELŐÍRT IRÁSBELI ÉS SZÓBELEI FELADATOK MEGHATÁROZÁSÁNAK ELVEI ÉS KORLÁTAI

A napközi otthon az iskola szerves része, így cél és feladatrendszere, tevékenysége, módszerei kapcsolódnak az iskola nevelési és oktatási céljaihoz, sajátos eszközeivel segíti azok megvalósítását. Gondoskodik a gyermek személyiségét fejlesztő hasznos, korszerű, sokirányú foglalkoztatásról.

A napközis foglalkozások célja:

- Személyiségfejlesztés
- Nevelés - oktatás, képzés.
- Szociális funkció (széles értelemben, mely magában foglalja a társas kapcsolatok és közösségi tevékenységek tudatos alakítását is.)

A célok elérése, a feladatok megoldása a tanulói tevékenységek során valósul meg. A konkrét tevékenységet úgy kell megtervezni, hogy az tudatosan a meghatározott célok, feladatok elérését

szolgálja. A napközi nevelő jellegének nem szavakban, hanem tanulói tevékenységekben kell realizálódni. Ennek megszervezése a napköziben dolgozó nevelő feladata és felelőssége.

A napközis nevelőmunka alapelvei:

- Az iskolai nevelőmunka fő színterei: a tanórai és órán kívüli nevelőmunka.
- A napközi alapvető szervezeti formája a napközis csoport, amely különböző összetételű lehet. Iskolánkban „összevont tanulócsoporthoz” működnek.
- Az önművelés, mint örömforrás tudatosítása.
- Életkori sajátosságok figyelembevétele. A kisiskolás iskolai tevékenysége – időtartam, változatosság – jó, ha az óvodai élet szerves folytatása. A foglalkozások szervezésénél figyelemmel kell lenni a gyermek fejlettségi, mozgás, cselekvés és pihenésigényére, a spontán érdeklődésére, a foglalkozás sajátosságaiból adódó fáradási tényezőre.
- Egyéni bánásmód elve. Szociális érettségben sok gyermek elmarad társai mögött. Az ilyen gyermekek fejlődésének elindítása gondos egyéni bánásmódot, türelmet igényel.

Nevelési feladatok a napköziben

A napközi otthoni nevelőmunka járuljon hozzá, hogy a foglalkozásban résztvevő gyerekek életkoruknak megfelelő szinten legyenek képesek:

- a tantervben rögzített művelődési anyag gyakoroltatása oly módon, hogy folyamatosan fejlődjenek jártasságaik, készségeik, a különböző kulcskompetenciáik, gondolkodásuk, intellektuális érzelmek.

- Alapvető erkölcsi tudat és magatartás formálása:
  - o kreativitás
  - o jóság, becsületesség
  - o másság tisztelete
  - o kötelességtudat
  - o a munka értékének és az értéket teremtő ember megbecsülése.
- A higiénés kultúra megalapozása, gyakoroltatás az ehhez szükséges ismeretek és eszközök segítségével.
- Az öntevékeny egészségvédelem szokásrendszerének kialakítása és gyakoroltatása.
- Iskolánk névadója Fekete István munkásságának megismertetése, megszerettetése.

A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenység – együttműködve az osztályfőnökkel, szülőkkel. A jó képességű, tehetséges tanulókat több, kiemelt feladattal kell ellátni. Ösztönözni kell őket:

- szakkörökön való részvételre, különböző versenyekre való felkészülésre
- közösség előtt való szereplésre (kiselőadás), kutató és gyűjtőmunkára
- minőségi munkával vegyenek részt a tanulmányi, művészeti és sportversenyeken.

Felzárkóztatás: A tanulási kudarcnak kitett, hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatását segíteni kell. Fel kell tárni az okokat és meg kell keresni a megoldás módját (korrepetálás, tanulópár, szakember segítsége, egyéni törődés, nevelési segély). Differenciálást és változatos munkaformákat alkalmazunk.

Szociális hátrányok enyhítése. Egyetlen rászoruló gyermek sem maradhat ki a napköziből anyagi okok miatt. Segítség az önkormányzattól:

- ingyenes étkeztetés iskolai javaslatra
- nevelési segély.

Szociokulturális szint alakítása pozitív példák, a csoport nevelő ereje segítségével. Kulturált tárgyi körülmények biztosítása a feladatvégzéshez. A jól szervezett napközis foglalkozás példát jelenthet az otthoni helyes életrend kialakításához.

A nehezen nevelhető, magatartási problémával küszködő gyermekek számára segítségnyújtás (konzultáció a szülővel, pszichológus bevonása, az elért eredmények azonnali, pozitív megerősítése, célzott nevelői beszélgetések.)

Házi feladatok

Házi feladat: a tanulók önálló, a tanítási órák között végzett tevékenységén alapuló oktatási módszer.

A tanítási órák végén kiadott házi feladatok

- A házi feladat kijelölése legyen egyértelmű, pontos és győződjünk meg róla, hogy minden tanuló érti.
- A kijelölt munka mindig kapcsolódjon az órán tanultakhoz.
- A munka terjedelme nem haladhatja meg a fél oldalt (A/4 –es méretben) ill. figyelnünk kell arra, hogy a gyengébb és lassúbb tempójú gyermekek is 15 percen belül megoldhassák.

Ellenőrzése: minőségi legyen, kivételt képez az idegen nyelvből adott házi feladatok, melyeket mennyiségileg ellenőrizzük.

Javítása: napközi otthonos osztályokban délutáni tanóra keretében a lehetőségekhez mérten kötelező a javítás, melyet tanítói kézjellel kell ellátni. A javítás módja választható. A nem napközis tanulók munkáját a következő tantárgyi órán, minőségileg, a szaktanárnak kell ellenőriznie.

Értékelése: az értékelés módja választható, de minden gyermeket értékelni kell az „Osztályozás, értékelés” fejezetben leírtaknak megfelelően.

Azon gyermekeket is, akik egyéb, szabadon választható foglalkozásokon vesznek részt és emiatt nem tudták időben elkészíteni házi feladatukat a tanóra elteltével hazaengedjük. A gyermekek szüleivel írásos dokumentumot íratunk alá, melyben a szülők vállalják, hogy gyermekük házi feladatait otthon pótoltatják, ill. elvégeztetik.

Lehetőség szerint differenciáljunk is!

Hétvégén megoldható szorgalmi jellegű munkák

- Kötelező munkát a gyermekek nem kapnak, de lehetőséget biztosítunk a tervszerű szorgalmi munkák elvégzésére, a szülők bevonásával és előzetes megbeszélésével.

- Kötelező szorgalmi munkát nem adunk, a gyermek eldöntheti kíván-e gyakorolni az adott tantárgyból. Szorgalmi munkája mindig önkéntes jellegű, a tanár semmiféle diszkriminációt negatív értékelést nem adhat annak, aki nem gyakorolt.
- A szorgalmi munka tartalmát a szülővel egyeztetni kell. Lehetőség szerint differenciáljunk, de elsődleges szempont legyen az alapkészségek megszilárdítása.

Ellenőrzése: lehetőség szerint minőségi legyen.

Javítása: tanár által, a szorgalmi munka beérkezésétől számított 1 héten belül történjen meg.

Értékelése: az értékelés módja választható, de az „Osztályozás, értékelés” fejezetben leírtakat figyelembe kell venni.

A tanév során jelentkező szünetekben megoldható szorgalmi jellegű munkák

Kötelező munkát nem adunk, de lehetőséget biztosítunk a már elsajátított ismeretek folyamatos szinten tartására, a szülők bevonásával és előzetes megbeszélésével.

A szóbeli és írásbeli házi feladatok, gyűjtőmunkák mennyiségénél és minőségénél figyelembe kell venni a következőket:

- a feladatok mennyisége olyan legyen, hogy ne jelentsen a tanulók számára aránytalanul nagy terhet,
- vegyük figyelembe, hogy a tanulók több tantárgyból is kapnak házi feladatot,
- a feladatok a tanítási órán tanult ismeretekkel megoldhatók legyenek,
- kerüljük a nagy mennyiségű, mechanikus munkavégzést igénylő házi feladatokat.

Tanulás a napköziben

Az alsós napközi otthonos csoportokban „az önálló munka” veszi át a házi feladat szerepét, amelyet a napközis nevelő felügyeletével és segítségével az iskolában oldanak meg a tanulók. Differenciált formában, szükség esetén otthoni gyakorlásra feladatokat biztosítunk.

A felsős tanulószobai-, illetve napközis foglalkozás ideje alatt megfelelő szervezéssel és foglalkozás-vezetéssel biztosítani kell, hogy a tanulók másnapra felkészüljenek. A foglalkozásokat vezető pedagógus ellenőrzi az írásbeli feladatok elkészítését és ellenőrzi, segíti a szóbeli tanulást. Törekedjünk arra, hogy a tanulók az aktuális napon feladott házi feladatokat maradéktalanul elvégezzék. Ehhez a nyugodt, tanulást segítő légkör megteremtése a foglalkozást tartó pedagógus feladata.

A napközis foglalkozás módjai

A feladatok megoldását a napközis foglalkozási módok rendszere biztosítja. Ennek elemei:

- Tanulmányi munka.
- Játék, séta, kirándulás.
- Kulturális foglalkozás.
- Munkafoglalkozás.
- Tervezett nevelő munka (nevelői beszélgetés, értékelés).
- Szabadfoglalkozás.

- Étkezés.

A napközis nevelőmunka szervezési sajátossága, hogy az egyes foglalkozási formákra fordítható időt nem szabályozza kötelezően előírt óraterv. A munka menetét a heti foglalkozási rend rögzíti, amit a napközis nevelő rugalmasan kezelhet.

Az együttműködés lehetőségei, szinterei

Kapcsolat az osztályfőnökkel, osztálymunkával.

A napközis foglalkozási formák cél és feladatrendszere az osztály órai munkája által meghatározott. A személyiségfejlesztés, ismeretátadás, szocializáció terén kitűzött hosszabb távú célok és a napi megvalósítandó feladatok tartalmát az osztálytanító és a napközis nevelő közösen határozza meg.

Kapcsolat a szülőkkel.

Szülői értekezlet, fogadóóra, családlátogatás – meg kell ismertetni a szülőkkel a napközi követelmény-, értékrendszerét, napi kapcsolat (gyermek elvitelekor) az aktuális problémák megbeszélése a szülők bevonása a segítő tevékenységekbe írásos tájékoztatás (ez nem pótolja a személyes kapcsolatot, feltételezi a pedagógiai tapintatot) ünnepek, megemlékezések (közvetett úton ösztönözzük a gyermeket a szülő megbecsülésére)

Együttműködés a GYIV felelőssel

A nevelőnek a GYIV felelőssel együtt kell meghatározni a pedagógiai tennivalókat, a fejlődés perspektíváját, a szociális, szociokulturális hátrányok enyhítését célzó feladatokat.

Értékelés a napközi otthonban

A napköziben is fontos az ellenőrzés-értékelés, hogy a gyermek önértékelése reális legyen, és a nevelő is lássa, hol tart a gyermek fejlődése. Itt az értékelés nem osztályzattal történik (magatartás és szorgalom osztályzat kialakításánál figyelembe veszi az osztályfőnök a napköziben tanúsított magatartást is).

Az ellenőrzés és értékelés szempontjai:

- tanulási idő alatti viselkedés, munkafegyelem
- taneszközök rendje, tisztasága
- ebédlőben mutatott példamutató, kulturált viselkedés
- valamennyi foglalkozáson való részvétel módja
- kapcsolattartás társakkal, felnőttekkel
- önként vagy felkérésre vállalt közösségi munka.

Az értékelés módját, formáját, idejét, mikéntjét a napközis nevelő határozza meg és nevelési tervében rögzíti.

Az értékelés történhet naponta, hetente, havonta – szóban és írásban(pontozás, nyomdázás, stb.). A szóbeli értékelésbe be kell vonni a csoportot, a tanulót is. Törekedjünk arra, hogy az értékelés

reális legyen, de mindig előre mutató, a pozitív tevékenységeket megerősítő is egyben, megfogalmazva a következő elérendő és elérhető célt.

Felkészülés az éves munkára

A napközis nevelőnek ismerni kell az iskolai élettal kapcsolatos dokumentumokat:

- NAT és kerettanterv
- Pedagógiai program (nevelési program, helyi tanterv)
- Iskola munkaterve
- Tanítói munkaközösség munkaterve
- DÖK éves programja
- Adott osztályok tanítási anyaga, tanmenetei
- Osztályfőnöki munkatervek

Függelék

Az egyes foglalkozási módok tervezésének követelményei, a foglalkozási terv elkészítésének szempontjai.

Tanulmányi munka

Tartalmazza a tantervi témaköröket és azokat a részeket, melyeket a napközis nevelő hangsúlyosan kíván gyakoroltatni. Ehhez szükséges egyeztetni az osztálytanítóval és közösen meghatározni a fentieken túl a folyamatos gyakorlás témáit, a csoportos gyakorlások körét.

Játék, séta, kirándulás.

Évi 15-20 új játék megtanítása (tantermi és szabadterei). Célséta – egyeztetve az osztálytanítóval – a tantervi anyagból adódóan, megfigyelési szempontokkal.

A csoport és a szülői közösség függvényében kirándulás szervezése.

Kulturális foglalkozás.

A szabadidős foglalkozást úgy kell tervezni, hogy elmélyítse a tananyag elsajátítását és fejlessze a tanulók személyiségét. Az éves terv összeállításánál figyeljünk a csoport igényeire is, mindenképpen támaszkodjunk a szakirodalom segítségére is.

Foglalkozási formák:

- irodalmi (verstanulás, mesemondás, népi gyermekjátékok, vetélkedő, előadás)
- zenei (daltanulás, zenehallgatás)
- képzőművészeti (rajzolás, festés, bábozás, gyurmázás)
- könyvtárhasználat megemlékezés különböző ünnepekről, évfordulókról.

Munkafoglalkozás.

A tevékenység tervezésénél a rajz és technika tantárgy sajátosságaira építsünk, figyelembe véve a csoport igényeit is. Az a cél, hogy a tanulók mind több anyaggal és technikával ismerkedjenek meg. Így ajánlatos a folyamatos anyaggyűjtés.

Tervezett nevelői munka.

A tervezett nevelői beszélgetés a helyzetelemzéskor kitűzött célokra, feladatokra, az osztályfőnöki órák tanmenetére, a DÖK programjára, aktuális nevelési feladatokra épül. A nevelői beszélgetés során egy-egy témát dolgozunk fel, amit a gyermekek jó, ha előre ismernek.

Szabadfoglalkozás.

Funkciója, hogy biztosítsa a tanuló számára a szabadon választott tevékenység lehetőségét.

A pedagógiai program érvényességével, módosításával, nyilvánosságával kapcsolatos egyéb intézkedések

A pedagógiai program érvényességi ideje

- Az iskola 2020. szeptember 1. napjától az első és az ötödik évfolyamon szervezi meg először nevelő és oktató munkáját e pedagógia program alapján.
- A pedagógiai program felmenő rendszerben kerül bevezetésre.
- Ezen pedagógiai program érvényességi ideje négy tanévre – azaz 2020. szeptember 1. napjától 2024. augusztus 31. napjáig – szól.

A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata

- A pedagógiai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja.
- A 2021-2022. tanév során a nevelőtestületnek el kell végeznie a pedagógiai program teljes – minden fejezetre kiterjedő – felülvizsgálatát, értékelését, és szükség esetén ezen pedagógiai programot módosítania kell, vagy teljesen új pedagógiai programot kell kidolgoznia.

A pedagógiai program módosítása

- A pedagógiai program módosítására javaslatot tehet:
  - o az iskola intézményvezetője;
  - o a nevelőtestület bármely tagja;
  - o a nevelők szakmai munkaközösségei;
  - o a szülői munkaközösség;
  - o az iskola fenntartója.
- A tanulók a pedagógiai program módosítását a diák-önkormányzati képviselői útján az igazgató felé javasolhatják.
- A pedagógiai program módosítását a nevelőtestület fogadja el, és az igazgató jóváhagyásával válik érvényessé. A pedagógiai program elfogadása előtt ki kell kérni az SZMK és a DÖK véleményét.

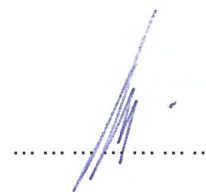
A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala

- Az iskola pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára hozzáférhető.
- A házirend elolvasható az iskola honlapján. Az iskolai honlap internet címe: www.szobfiai.hu
- A pedagógiai programról minden érdeklődő tájékoztatást kérhet az iskola igazgatójától, igazgatóhelyettesétől, tagintézmény-vezetőktől, valamint az iskola pedagógusaitól a nevelők fogadó óráján vagy – ettől eltérően – a pedagógussal előre egyeztetett időpontban.
- A pedagógiai program egy-egy példánya a következő személyeknél, illetve intézményeknél tekinthető meg:
  - o az iskola honlapján;
  - o az iskola fenntartójánál;
  - o az iskola irattárában;

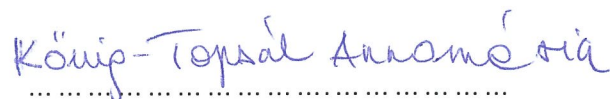
- az iskola könyvtárában;
- az iskola nevelői szobájában;
- az iskola intézményvezetőkénél;
- az iskola intézményvezető-helyettesénél;
- az iskola tagintézmény-vezetőinél,
- a nevelők szakmai munkaközösségeinek vezetőinél;

A pedagógiai program elfogadására és jóváhagyására vonatkozó záradékok

A Fekete István Általános Iskola pedagógiai programját az SZMK 2020. év szeptember 16. napján tartott ülésén véleményezte és elfogadásra javasolta.

A Fekete István Általános Iskola pedagógiai programját a DÖK 2020. év szeptember 24. napján tartott ülésén véleményezte és elfogadásra javasolta.

A Fekete István Általános Iskola pedagógiai programját a nevelőtestület a 2020. év június 23 napján tartott ülésén elfogadta.

Nyilatkozat: Jelen Pedagógiai Program a fenntartóra nézve többletköltséggel, illetve bármilyen egyéb kötelezettséggel nem jár.

A Fekete István Általános Iskola pedagógiai programját a mai napon jóváhagytam.

Kelt: Szob, 2020. augusztus 24.

.....
intézményvezető

1. számú melléklet

A Komplex Alapprogram bevezetése

KOMPLEX ALAPPROGRAM

A Komplex Alapprogram az 3. osztálytól felmenő rendszerben és az 5. osztálytól kerül bevezetésre a 2020/2021-es tanévben.

ALAPELVEK, CÉLOK, FELADATOK

Célok:

- A végzettség nélküli iskolaelhagyásra vonatkozó országos és intézményi stratégia prevenciós célú beavatkozásainak megalapozása;
- A lemorzsolódás megelőzése, tanulást támogató pedagógiai módszerek alkalmazása.
- Az iskolai nevelés-oktatás az esélyegyenlőség szempontjait figyelembe véve hozzájáruljon a tanulók személyiségének, képességeinek és készségeinek kibontakoztatásához. Segítse a szellemi, testi fejlődésüket és az egészséges életmód kialakulását. Biztosítsa a továbbtanuláshoz szükséges alapvető készségeket, az önművelés képességét.
- Transzverzális készségek fejlesztése (kritikus gondolkodás, kreativitás, kezdeményezőkészség, problémamegoldó gondolkodás, kockázatelemzés, döntéshozatal és az érzelmek kezelése).
- Tanulástámogató módszertan (tanítási stratégia) alkalmazása, melynek központi eleme a heterogén tanulócsoportokban folyó differenciált fejlesztés (Differenciált Fejlesztés Heterogén Tanulócsoportokban, DFHT), segítségével képessé váljanak a tanulók az önálló és a társas tanulásra, egy szóval: az eredményes tanulásra.

Alapelvek:

A Komplex Alapprogram megvalósítása során kiemelt jelentőségű, hogy az a koherenciát biztosító, a célokkal egybevághó alapelvekre épüljön, ezzel megalapozva az alprogramok egységes rendszerét.

A program legfontosabb alapelvei:

1) adaptivitás; 2) komplexitás; 3) közösségiség; 4) tanulástámogatás; 5) méltányosság

Komplex Alapprogram

- egységes rendszerbe ötvözi a pedagógiai gyakorlatban eddig használt differenciált fejlesztést támogató módszereket;
- alkalmazza a tanulók iskolai helyzetét, státuszát megváltoztató és ezzel a tanulási motivációt növelő Komplex Instrukciós Programot;
- különös hangsúlyt fordít a tanulók alapvető képességeinek, készségeinek kialakítására az alprogramok segítségével.

A Komplex Alapprogram jelszava: **Tanulni élmény!** amely magával hozza az élményalapú tanulást, ami nem valósulhat meg máshol, mint az Élménysuliban. Programunk eleme a tanulók aktív tanórai részvételének támogatása, mely a pozitív élményeken keresztül valósul meg. Ennek mozgatórugója az interaktív, a tanulók bevonásán alapuló kreatív feladatmegoldás, az együtt tanulás élménye.

FELADATOK, ELJÁRÁSOK, ESZKÖZÖK, MÓDSZEREK

Fejlesztési feladatok:

Fejlesztjük az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges motívumokat (önfejlesztő elképzelések) és tanulási képességeket (stratégiákat és módszereket)!

- A tanulási stratégiák, módszerek és technikák megtanítása minden tanulónak
- A mérés, mint a képességfejlesztés alapeleme. Nem az elsajátított ismeretanyag mennyiségének, hanem a kompetenciák szintjének meghatározását szolgálják
- Differenciált nehézségű feladatokkal, testre szabott egyéni és csoportos foglalkoztatással lehetőséget adunk az egyéni haladási ütem kialakítására.
- A tehetséges gyermekeket valós szükségleteik szerint segítsük a saját önfejlesztő stratégiájának kialakításában és megvalósításában
- Demokratikus alapokon álló, integratív tanár – diák viszonyt alakítunk ki. A tanítási órák légköre, hangulata oldott, a tanulók sikerorientált beállítódással dolgoznak, a pedagógus csak facilitáló szorongásszintet tart fenn.
- Növeljük tanulóink önbizalmát és önértékelését, építsük a pozitív énképét, erősítsük, a belső kontrollal beállítódását fokozzuk a felelősségvállalást, az önállóságot!
- Tudatosan neveljük „én” erős, jó komfortérzésű fiatalokat.
- Az szocializáció folyamatainak tudatos irányítása, elősegítése.

- Az egyéni munkakultúra kialakítása, a kötelességekhez való pozitív viszonyulás (attitűd) kiépítése

2. Kiemelt fejlesztési feladataink:

- énkép, önismeret,
- hon-és népismeret,
- európai azonosságtudat
- egyetemes kultúra,
- aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés, közösségnevelés
- gazdasági nevelés,
- környezettudatosság, fenntarthatóság
- művészeti nevelés,
- művészeti eszközökkel történő nevelés
- a tanulás tanítása,
- testi és lelki egészség,
- felkészülés a felnőtt szerepekre, család szerepe
- testmozgás fejlesztése minden színterén az oktatásnak

3. További feladatok:

A modern személyközpontú, interaktív, tapasztalati tanulásra alapozó tanulásszervezési eljárások, módszerek, pedagógiai kultúra általánossá tétele.

- A tanulás tervezésében, szervezésében és irányításában a **tevékenység-központú tanítási gyakorlatot** honosítjuk meg, mely életszerű helyzetek teremtésével alkalmat nyújt konkrét élmények és tapasztalatok gyűjtésére;
- Növeljük a **tanulók aktív részvételét** igénylő ismeretszerzési módok arányát (megfigyelés, kísérlet, új információs és kommunikációs technikákat alkalmazó anyaggyűjtés, modellezés, szerepjáték, drámapedagógia stb.).
- Differenciált foglalkoztatással, az egyéni haladási ütemhez igazított fejlesztő terheléssel.
- Alkalmazzuk a DFHT módszerét.
- Alkalmazzuk a kooperatív tanulási-tanítási technikákat és módszereket!
- A különböző kommunikációs technikák és konfliktuskezelési stratégiák elsajátíttatása.
- Az alprogramokkal illetve gazdagító, dúsító feladatokkal, programokkal és valódi problémák megoldásával alkalmazkodunk a különböző tanulói képességekhez.
- A szociális, életviteli és környezeti kompetencia fejlesztése a nevelési célrendszer központi eleme; a konstruktív életvezetésre történő felkészítés feltétele.
- Önszabályozási stratégiák, autentikus, életszerű helyzetek kialakítása, amelyek során szerzett kompetenciákat a későbbiekben alkalmazniuk kell.
- A mérési, ellenőrzési, értékelési és minőségbiztosítási rendszerben meghatározott rend szerint funkciójuknak megfelelően elvégezzük a diagnosztikus, a formatív és szummatív méréseket.
- Emberléptékű következetes követelés.
- Fejlesztő hatású visszacsatolás, mérés-értékelés.

- Érdemjegy, pontszám és százalékok nélkül, szóban és írásban is visszajelzést kap a tanuló, ami kiemeli erősségeit és annyi problémával szembesíti, amennyit a közeljövőben reálisan képes megoldani.

4- Komplex Alapprogramban megjelenő eszközök:

A program szakmai anyagai:

- Nevelési- oktatási program - KAK
- Tanítási stratégia - DFHT
- Alprogrami koncepciók (5 db.)
- Alprogrami eszköztár és feladatbank (5 db.)
- Tanítói- tanári kézikönyvek (10+16 db.)
- Óraillusztrációk, példák
- Foglalkozástervek
- Tankockák

5. További tanulást segítő eszközök:

- Az intelligencia és kreativitás - fejlesztő egyéni programok.
- A komplex személyiségépítés teljes eszközrendszere.
- Az ismeretek és összefüggések tanulói felfedezése, a szemléltetés, cselekvés, az aktivizáló módszerek alkalmazása jellemzi a tanulási – tanítási folyamatokat.
- A pozitív motivációs eszközei, a jutalmazás és büntetés módszereinek mértéktartó (nem szélsőséges) alkalmazása.
- Személyes példamutatással neveljük gyermekeinket a változatos kommunikációs technikák alkalmazására, toleranciára, a másság elfogadására, empátiára, az emberi jogok tiszteletben tartása, a konfliktusok kezelésére.
- Önértékelés, önkontroll, önfejlesztő stratégia alkalmazása. Pozitív tartalmú szociális kapcsolatok építése.
- A kulturált és egészséges életvitel kialakítása.
- A hagyományos és digitális ismerethordozók sokaságából kiválasztva az adott életkorban célszerű módszerek és eszközök; egyéni és csoportos aktivitásra serkentő munkaformák alkalmazása.

6. Tanulásszervezés, alkalmazott módszerek

6.1. Tanulásszervezés folyamatában az alábbi elvek érvényesülnek:

- a rend és fegyelem fenntartása
- tanuló szabadságának biztosítása
- tanulói viselkedés szabályozása
- pozitív tanulási légkör biztosítása
- csoportfolyamatok elősegítése

6.2. Alkalmazott módszerek:

A tanítás – tanulási folyamatban a **DFHT tanítási-tanulási stratégiát** alkalmazzuk, mint a Komplex Alapprogram hangsúlyos elemét.

A DFHT célja:

- A tudásban és szocializáltságban heterogén tanulói csoportok fejlesztése.
- A tanulói viselkedés pozitív befolyásolása.
- Az alulmotiváltság mérséklése.
- A kognitív, affektív, szociális képességek fejlesztése.
- A tanulók közötti együttműködés elősegítése.

DFHT koncepciója, módszerei:***Egyénre szabott differenciálás***

- egyedül végzett munka
- rétegmunka
- teljesen egyénre szabott munka
- részben egyénre szabott munka

Párban folyó munka

- páros munka
- tanuló párok munkája

Csoportban végzett munka

- A kooperatív munka, kooperatív tanulás, kollaboratív munka
- KIP

Alapmódszerek:

- tanári magyarázat (frontális tanítás): beszélgetés, kérdezve kifejtés, előadás, szemléltetés
- munkáltatás (egyéni, de nem önálló): variációs módszer, házi feladat
- individuális (egyéni és önálló tanulás): egyéni feladatok.

Motiváló módszerek:

- páros munka
- csoportmunka
- játék
- szerepjáték (drámapedagógia)
- vita
- kutató-felfedező módszer
- kooperatív módszerek
- projekt módszer
- szituációs játékok

A KOMPLEX ALAPPROGRAM SAJÁTOSSÁGAI:**A Komplex Alapprogram alprogramjai:**

Az „Élménysuliban” minden alprogram megjelenik a lehetőségekhez képest megfelelően.

A testmozgásalapú alprogram (TA)

Az alprogram az iskolai testmozgásprogramok három területén kívánja bővíteni, sajátélmény-szerzést biztosító tanulási környezetben a pedagógusok módszertani repertoárját és szemléletét:

- testnevelés óra
- mozgásos tanulás osztálytermi környezetben
- szabadidős mozgástevékenységek

A TA a testmozgás iskolai környezetben előforduló **minden formájára támaszkodva, tanulástámogató eszközeivel** vesz részt a tanulói komplex személyiségfejlesztésben.

Az **aktív, kreatív, felelősségteljes** magatartást kialakító oktatási módszerek alkalmazásával teszi az alprogram a testmozgáson alapuló tevékenységeket a közösségi célok és az egyéni felelősség életgyakorlatává.

Cél még az egészségtudatos, jövőorientált életmód kialakítása.

Az alprogram tartalma:

Fejlődés- és élményközpontú oktatás megvalósítását támogató **módszerek és kereszttantervi** tartalmak implementációjának támogatása **testnevelés órai környezetben**, a differenciálásra építve.

Mozgásos tanulást támogató módszerek és tartalmak tanulási folyamatba történő **integrálása osztálytermi környezetben**.

Önkéntességre és befogadásra épülő informális és nonformális tanulás testmozgás-alapú támogatása iskolai környezetben

Az életgyakorlat-alapú alprogram (ÉA)

Az **Életgyakorlat-alapú alprogram** egy olyan pedagógiai rendszert mutat be, amely hozzájárul az egyén és **természeti, társadalmi környezete kölcsönhatásának** tudatos és felelős alakításához.

Az életgyakorlat koncepció egyrészt figyelembe veszi a tanulók szükségleteit, és ennek függvényében eltérő tanulási-tanítási egységeket tartalmaz.

Minden egységen belül alternatív, a tanulók képességeihez, érdeklődéséhez, tempójához igazítható tanítási eszközöket, munkaformákat ajánl.

Az alprogram célja, hogy az **életben hasznosítható** ismereteket, tapasztalatokat szerezzon a gyermek, amely sikeres **életvezetési kompetenciákkal** vértelje fel.

Cél továbbá, hogy megalapozza a vitakultúrát, kritikus gondolkodást és az önálló felelősségvállalást.

Célunk még az **életformák** sokszínűségének tisztelete, a **családi közösségek** megbecsülése, az **egészséges énkép** kialakítása.

A célrendszerben hangsúlyos, hogy az egyén és környezete között dinamikus viszony van, így az **életgyakorlat témái komplexek** és minden szinten - a rendszerszemléletnek megfelelően - kidolgozásra kerülnek.

Az alprogram tartalma:

- egészséges életmód, életvezetés
- környezettudatosság (fenntarthatóság)
- állampolgári felelősség (közösségi szerepek)
- életút-támogató pályaorientáció
- család, párválasztás
- érzelmi intelligencia (szociális készségfejlesztés)

A művészetalapú alprogram (MA)

- Az alprogram a művészeti nevelést célzó tanórák, a művészeteket pedagógiai eszközként felhasználó osztálytermi tanulás és a szabadidős művészeti tevékenységek terén nevelő/oktató pedagógusok metodológiai fejlesztésén keresztül hat a végzettség nélküli iskolaelhagyás mérséklésének irányába.
- A művészettel nevelés sok és sokféle lehetőséget teremt a tanulástámogatás megvalósítására.

Az alprogram célja művészeteket célként/eszközként használó tanórák, szabadidős foglalkozások biztosítása a tanulók számára.

Indirekt célok:

- Személyiség- és társas készségek fejlesztése a művészeti tevékenység révén
- Tanulási motiváció, tanulás iránti attitűd alakítása
- Indirekt (kognitív képességeket célzó) tanulásfejlesztés művészeti keretek között
- tanulásfejlesztés a művészetek révén
- (Inter)diszciplináris ismeretátadás művészeteken alapuló, résztvevő központú gyakorlatokon keresztül
- Pályaorientáció: művészpályára irányítás, illetve pályaorientáció művészetek révén.
- A művészeti tevékenységbe ágyazott fejlesztés keretében lehetőség van a tanuló egyéni **sajtságaihoz alkalmazkodó, esélyegyenlőséget biztosító pedagógiai módszerek alkalmazására**, ezáltal az adaptivitás biztosítására.

Az alprogram tartalma:

A művészeti tantárgyak és a mozgásra irányuló testnevelés tantárgy a készségtárgyak körébe sorolhatók, s ez arra is lehetőséget ad, hogy hasonló tartalmi elemek szerint épüljenek fel alprogramjaik is.

Fejlődés- és élményközpontú oktatás megvalósítását támogató módszerek és kereszttantervi tartalmak megvalósításának támogatása a művészeti nevelést szolgáló tanórai környezetben, a differenciálásra épülve.

Művészetekre épülő tanulást támogató módszerek és tartalmak tanulási folyamatba történő integrálása osztálytermi környezetben.

Önkéntességre és befogadásra épülő informális és nonformális tanulás művészet-alapú támogatása iskolai környezetben.

A logikaalapú alprogram (LA)

A Logikaalapú alprogram a tanulók gondolkodásának fejlesztését támogató módszerek és stratégiák megismertetésével szeretné növelni a pedagógusok módszertani repertoárját az iskolai élet területein.

Az alprogram feladata megismertetni a pedagógusokat olyan logikai alapú játékokkal, (legyen az sakk, táblás, papír-ceruza, szituációs és egyéb játék), melyeket a pedagógus fel tud használni mind az általános képességfejlesztéshez, mind a közismereti tantárgyi órákhoz.

Az alprogram keretén belül olyan szemléletváltás elindítását célozzuk meg, amelynek segítségével a tanítási és a tanulási folyamat egyaránt élményszerűvé, motiválóvá és egyben fejlesztő hatásúvá tehető.

Az alprogram célja, a gyerekek egyik legfőbb tevékenységére, a játékra és a játékosságra építve, hogy a gyerekek a tanulást ne érezzék fájdalmas, fáradságos folyamatnak.

A tanulás és a tudás megszerzése legyen örömforrás – ezzel a tanulók motivációja növelhető.

Az oktatásban a különböző logikai játékok és technikák alkalmazása nem öncélúan történik, hanem a tanterv és a tananyag megfelelő részébe való integrálással, szorosan kapcsolódva a megtanulandókhoz és a tanulók életkori sajátosságaihoz.

A játék lehetőséget nyújt a differenciálásra, és a gondolkodási képességeken túl a szociális késések fejlődése is várható.

Az alprogram tartalma

A problémamegoldó gondolkodás fejlesztési lehetőségei a gyakorlatban – stratégiák és algoritmusok.

- A vizualitás szerepe a gondolkodás fejlesztésében.
- Játék alapú megközelítések:
- Térszemlélet, sík- és térbeli tájékozódási képesség fejlesztése
- Dienes játékok és a matematikai gondolkodás fejlesztése
- Sakk játék alapjainak elsajátítása és beépítése az iskolai tanulásba
- Táblás játékok, társasjátékok, papír-ceruza játékok alkalmazása
- Játékstrukturált megközelítések:
- Kártyajátékok – lapot kérünk!, logiccards, set, stb.
- Logikai játékok, logisztika
- Barkochba és egyéb csoportos szituációs játékok
- Kreativitást és reflektivitást fejlesztő játékok

A digitális alapú alprogram (DA)

A Digitális alapú alprogram az IKT-műveltség elemeit keressztantervi, transzverzális megközelítésben értelmezi, és a digitális pedagógiai kultúra komplex, intézményi szintű fejlesztését tekinti feladatának.

Az IKT-műveltség tekintetében a technológiai, a kognitív és a szociális aspektust tekintjük irányadónak.

Az alprogram kidolgozásával a pedagógusok módszertani kultúraváltását segítjük elő, olyan korszerű digitális megoldásokkal, melyek hozzájárulnak az elektronikus tanulási környezet kialakításához, felgyorsítva az intézmények digitális átállását, mely lehetővé teszi, hogy a digitális eszközök alkalmazásával a tanulás élményszerűvé váljon.

Az **alprogram célja**, hogy kialakítsa a pedagógusokban az oktatásba integrált IT-eszközöket értő és kritikus módon alkalmazó „digitális állampolgár” habitust, melynek révén az összetett problémák megoldása a technológia segítségét is igénybe veszi.

Szeretnénk elérni azt is, hogy a tanulás és a tudás megszerzése legyen örömforrás a digitális alkalmazások használatával, ezzel növelve a tanulók motivációját, kognitív képességeik színvonalát, tanulás módszertani repertoárjukat, pályaaorientáció szempontjából releváns ismereteiket, (inter)diszciplináris ismereteik körét, és mindent egybevetve: a tanulók személyiségformálásához is hozzájáruljon.

Az alprogram tartalma

Az alprogram az alábbi tartalmi pontokból építkezik:

- Játékalapú megközelítések
- Technológiai műveltség, felelősségteljes eszközhasználat
- IKT-műveltség
- Hálózati részvétel és együttműködés, problémamegoldás, kommunikáció és eszközhasználat
- Digitális írástudás
- IKT alapú óratervezés
- Személyes tanulási környezet menedzselése

Komplex óra

Komplex órák bevezetése – a program komplexitását a kognitív, affektív, szociális képességek együttes fejlesztése jelenti. A „Komplex órák” tekintetében a tudástartalmak keressztantervi kapcsolatai mellett a DFHT tanítási-tanulási stratégia, valamint az alprogrami kapcsolódások jelennek meg. Ez utóbbi órák esetében a tantárgyakon átívelő transzverzális készségek fejlesztése is megvalósítható.

Tartalmi fejlesztési pontok:

- legalább 1 alprogrami (max. 3 alprogrami) kapcsolat megjelenik benne

- kapcsolódik az adott tantárgy adott évfolyamának tanmenetéhez, és a tanítói/tanári kézikönyvben megjelenített órához

A Komplex órák felépítése

Ráhangolódás

A ráhangolódás biztosítja, hogy a tanulók lelkesen, motiváltan kezdjék el a napot az iskolában, és érzelmi biztonságban érezzék magukat az osztályközösségben. Heti 1 alkalommal használjuk 15 perces foglalkozás keretén belül. A tanulási környezetet célszerű átalakítani úgy, hogy a tanulók körben ülhessenek székeken vagy szőnyegen, így megkönnyítve a kommunikáció feltételeit.

„Te órád”

„Te órád” - a **diák érdeklődéséhez**, igényéhez, saját választásához igazítható, amely órákon az osztálykeret nem feltétlenül kell, hogy érvényesüljön. Vagy az **intézmény életében már meglévő**, jól működő, már hagyományokkal rendelkező foglalkozások, szakkörök, tehetséggondozó programok stb. továbbvitele, megtartása, de a foglalkozások középpontjába helyezve a tanulók szociális-emocionális fejlesztését. Az óra kiválasztását a pedagógus segíti.

Házi feladat

Házi feladat: kiadásánál törekszünk a tananyag játékos elmélyítésére, élményszerű feladatok kijelölésével.

Értékelés

Az értékelés az iskola nevelőtestülete által elfogadott értékelési rendszer szerint folyik.

Nincs ötös fokozatú skálán történő értékelés a reggeli ráhangolódáson, a délutáni alprogrami foglalkozásokon, illetve azokon az órákon, amelyeken a DFHT módszert használják a pedagógusok.

A Komplex Alapprogram értékelési rendszerében egyaránt jelen van

- a helyzetfeltáró (diagnosztikus értékelés)
- a minősítő (szummatív értékelés)
- a fejlesztő (formatív értékelés).

Fontos szerepe van a **helyzetfeltáró (diagnosztikus) értékelésnek**. Ennek eredménye feltárja a pedagógus előtt a tanuló előzetes tudását, amire építheti további munkáját. Ez határozza meg az oktatási tartalmat és a módszereket. A diagnosztikus értékelést nem csak **a tanév elején** javasoljuk, ajánlott **a tanév közben** is felmérni, mennyit fejlődött a tanuló tudása. A tanév közben végzett diagnosztikus értékelés eredménye alapján a pedagógus dönthet arról, hogy változtat-e tanítási stratégiáján. A **tanév végi** diagnosztikus értékelésnél a pedagógus arról kap visszajelzést, milyen szinten sikerült a tananyagot megtanítani, a tanuló pedig arról, hogy mennyire sajátította el a követelményeket.

A **minősítő (szummatív) értékelés** egy tanulási szakasz lezárásakor, például egy témazáró dolgozat írásakor jelenik meg. Azt minősíti, hogy a tanuló mennyire sajátította el a tananyagot. A minősítő értékelés igen gyakori a hazai iskolákban.

A Komplex Alapprogramban kiemelt szerepe van a személyre szabott, differenciált, fejlesztő (formatív) értékelésnek. Ennek célja nem a minősítés, hanem a tanulás támogatása. A pedagógus, miután felmérte a tanuló tudását, és segített a tanulónak a tanulási cél kitűzésében, támpontokat ad a megteendő lépésekről. Majd nyomon követi a tanuló egyéni haladását, és személyre szabottan segíti a tanulási folyamatot. A fejlesztő értékelés alkalmazásánál a pedagógus a gyermek önmagához mért fejlődését veszi figyelembe. Folyamatos visszajelzést ad a tanulónak erősségeiről és hiányosságairól, megbeszéli vele a tanulási célokat, az értékelési szempontokat, a teendőket, és a teendők határidejét. A tanuló egyéni haladásáról és erőfeszítéseiről visszajelzést ad. A pedagógus visszajelzésének mindenképpen tartalmaznia kell a tanuló részéről sikeresen megoldott problémákat, a további fejlesztést igénylő területeket és a teendőket.

Az értékelésnek fontos része legyen

- az önértékelés
- a társak értékelése.

Legyen szubjektív, kvalitatív és szöveges.

Figyelembe kell venni az eltérő kiindulási nyelvi szinteket.

A PEDAGÓGUSOK HELYI INTÉZMÉNYI FELADATAINAK ÁTTEKINTÉSE, ILLESZTÉSE A KOMPLEX ALAPPROGRAMHOZ

A pedagógusok feladata kiegészül a **DFHT órák** megszervezésével, a kapcsolódó dokumentumok (óraillusztrációk) elkészítésével.

A választott **alprogramokhoz** kapcsolódó **foglalkozások** megszervezése, megtartása, foglalkozás illusztrációk készítése.

Az elkészült óraillusztrációk, foglalkozás illusztrációk, **tapasztalatok megosztása** a kollégákkal.

Programhoz kapcsolódó további **oktatási segédanyagok**, szemléltető és mérőeszközök **kidolgozása, közreadása**.

Belső továbbképzések, előadások, bemutató órák szervezése, megtartása.

A SZÜLŐK ÉS A TANULÓK TÁJÉKOZTATÁSA

A szülőket és a tanulókat a programról, annak tartalmáról, megvalósításáról iskola életéről, az iskola igazgatója, és az osztályfőnökök tájékoztatják szóban és írásbeli tájékoztató füzet segítségével.

Időkeretek:

Az egyes évfolyamok kötelező óraszámai alapján számított, a **DFHT- módszertant alkalmazó órák arányait** alsó tagozaton és felső tagozaton az alábbi táblázatok mutatják be.

Tantárgyfelosztás és a KAP által kínált módszertani elemek összehangolása

A tanuló heti kötelező tanóráinak számát, beleértve a választható tanóráinak számát az Nkt. határozza meg.

A tantárgyfelosztás a törvény által meghatározott feltételeknek megfelelő, de az intézmény sajátos helyzetét figyelembe vevő alapidokumentum. Alapjául az intézményre érvényes törvény által előírt, a közismereti tantárgyakra vonatkozó heti óraszám szolgál.

JELÖLÉSEK AZ OSZTÁLYNAPLÓKBAN

A digitálisnaplóban az alábbi jelölések szolgálnak a program megvalósításának jelölésére:

- DFHT –DFHT –val megvalósított tanóra
- TA – testnevelés alapú alprogram
- ÉA – életgyakorlat alapú alprogram
- DA – digitális alapú alprogram
- MA – művészetalapú alprogram
- TÓ – „Te órád”

- RÁ – ráhangolódás